Publicat pe (https://www.bnm.md)

30.12.2016

Proiectul Legii privind activitatea băncilor şi a societăților de investiţii (transpunerea Directivei 2013/36/UE din 26 iunie 2013 și a Regulamentului 575/2013 din 26 iunie 2013)

30.12.2016 Termenul-limită a expirat

Anunț Proiect

Argumentarea Sinteza

ANUNȚ
privid inițierea, organizarea și desfăşurarea consultării publice a proiectului de decizie

Banca Naţională a Moldovei iniţiază, începând cu **30.12.2016**, consultarea publică de către autoritățile și instituțiile interesate a proiectului **Legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții** (în continuare – proiectul de lege*).*

Proiectul de lege transpune prevederile Directivei 2013/36/UE și ale Regulamentului 575/2013 (acte incluse în Acordul de Asociere RM-UE) și este elaborat de către echipa Băncii Naționale a Moldovei (BNM) în cadrul Proiectului Twinning aferent consolidării capacității BNM de reglementare și supraveghere bancară în contextul prevederilor actelor Uniunii Europene.

Proiectul de lege este în concordanță cu Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014

De asemenea, proiectul de lege are ca scop substituirea integrală a Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995 și crearea unui nou cadru legislativ aferent activității băncilor din Republica Moldova.

Totodată, proiectul de lege va aduce în legislația autohtonă cele mai bune standarde și practici internaționale aferente procesului de licențiere, reglementare și supraveghere efectuat de Banca Națională a Moldovei. Proiectul de lege va transpune prevederile Standardelor Basel III aferente cerinței de capital și, totodată, reglementarea la nivelul actului legislativ a tratamentului prudențial al diferitelor riscuri (de credit, de piață, operațional ș.a.) pentru calculul expunerilor ponderate la risc.

Unul dintre beneficiile proiectului legii supus consultării este realizarea unei armonizări necesare și suficiente pentru asigurarea recunoașterii de către autoritățile competente din afara hotarelor țării a echivalenței legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară și, respectiv, dezvoltarea relațiilor de colaborare, schimb de informații și supravegherea prudențială la nivel consolidat, în special în cazul băncilor autohtone care fac parte din grupurile bancare internaționale.

Recomandările pe marginea proiectului de lege, supus avizării de către autoritățile și instituțiile publice interesate, pot fi expediate până la **31 ianuarie 2017** pe adresa poştală: MD-2005, mun.Chişinău, bd. Grigore Vieru nr.1.

Proiectul **Legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții** și nota de argumentare a proiectului sunt disponibile pe pagina web a Băncii Naţionale a Moldovei www.bnm.md [1] și la sediul Băncii Naționale pe adresa: MD-

2005, mun.Chişinău, bd. Grigore Vieru nr.1.

Proiect

mat pdf [2] mat doc [3]

Legea privind activitatea băncilor şi a societăților de investiţii

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial următoarele acte ale Uniunii Europene:

Directiva 2013/36/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit şi supravegherea prudenţială a instituțiilor de credit şi a firmelor de investiţii, de modificare a Directivei 2002/87/CE şi de abrogare a Directivelor 2006/48/CE şi 2006/49/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L176 din 27 iunie 2013

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L176 din 27 iunie 2013, cu modificările ulterioare

Titlul I
Dispoziții generale

Capitolul I
Domeniul de aplicare și definiții

Articolul 1. Obiectul

Prezenta lege reglementează:
a) condiţiile de acces la activitatea băncilor şi de desfăşurare a acesteia pe teritoriul Republicii Moldova;
b) cerințele prudențiale stabilite pentru bănci și societățile de investiții în conformitate cu prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia;
c) competenţele, instrumentele și procedurile pentru supravegherea prudenţială a băncilor/ societăților de investiții de către autoritățile competente.;
d) supravegherea prudenţială a băncilor/ societăților de investiții de către autoritățile competente într-o manieră care să corespundă cu regulile stabilite de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia;
e) cerinţele de publicare pentru autoritățile competente în domeniul reglementării şi supravegherii prudenţiale a băncilor/societăților de investiții;
f) prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului de către bănci.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică:

a) băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, inclusiv sucursalelor din străinătate ale acestora;
b) sucursalelor băncilor din alte state, în ceea ce priveşte activitatea acestora desfăşurată în Republica Moldova;
c) societăților de investiții persoane juridice din Republica Moldova, licențiate de Comisia Națională a Pieței Financiare, potrivit prevederilor Titlului VI;
(2) În scopul realizării supravegherii prudenţiale a băncilor, dispoziţiile prezentei legi se aplică şi altor categorii de persoane, după cum urmează:
a) Capitolul II Titlul V se aplică societăţilor financiare holding, societăţilor financiare holding mixte şi societăţilor holding cu activitate mixtă, persoane juridice din Republica Moldova;
b) Capitolul V Titlul III se aplică societăților de audit ale băncilor şi societăților de audit ale societăţilor financiare holding, societăţilor financiare holding mixte şi societăţilor holding cu activitate mixtă, persoane juridice din Republica Moldova;
(3) Prezenta lege nu se aplică:
a) băncilor centrale;
b) oficiilor poștale care efectuează operațiuni prin virament;
c) asociațiilor de economii și împrumut, a căror activitate este reglementată de Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139 din 21 iulie 2007;
d) accesului la activitatea societăților de investiții, în măsura în care sunt reglementate de Legea privind piața de capital nr.171 din 11 iulie 2012.
(4) Entitățile menționate la alin (3), lit. b) și c) din prezentul articol sunt tratate ca societăți financiare în scopul realizării supravegherii pe bază consolidată.

Articolul 3 Definiții

În sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

achizitor potenţial – orice persoană fizică sau juridică ori grupul de astfel de persoane care acţionează concertat, care intenționează să dobândească, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, acțiuni în capitalul unei bănci în legătură cu o achiziţie propusă;

achiziţie propusă – decizia luată de un achizitor potenţial de a dobândi, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, prin orice modalitate, o deținere calificată într-o bancă ori de a-şi majora deținerea calificată, astfel încât proporţia drepturilor sale de vot sau a deținerii în capitalul social să atingă ori să depăşească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% ori astfel încât banca să devină o filială a sa;

afiliată a unei alte persoane se consideră persoana:
a) membrii organului de conducere, iar în cazul băncii, şi unele categorii de persoane care dețin funcții-cheie astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
b) persoanele juridice şi/ sau fizice care, direct sau indirect, deţin sau controlează 1 % şi mai mult din capitalul băncii, inclusiv beneficiarii lor efectivi şi lanţul părţilor interpuse prin care ultimul deţine sau îl controlează pe primul (anteriorul). Dacă soţul (soţia) unei astfel de persoane sau o rudă de gradul întîi deţine sau controlează o deținere în capitalul social al băncii, indiferent de mărimea acesteia, atunci se consideră că respectiva deținere este deținută şi controlată de această persoană;
c) orice persoană care controlează persoana sau se află sub controlul persoanei, sau împreună cu persoana se află sub controlul unei alte persoane;
d) orice entitate asociată persoanei sau orice entitate, parte în asocieri în participaţie, orice entitate asociată sau orice entitate, parte în asocieri în participaţie a unui membru al grupului de persoane care acționează concertat cu persoana, sau entităţile şi persoana, părţi în asocieri în participaţie ale unei alte persoane;

e) persoanele afiliate persoanelor specificate la lit.a)-d);
f) soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi ale oricărei persoane fizice menţionate la lit. a)-e) și persoanele juridice afiliate soților, rudelor și afinilor respectivi;
g) persoana prin intermediul căreia este efectuată o tranzacţie în interesul persoanei prevăzute la lit.a)-f) şi care este considerată a fi influenţată de persoana prevăzută la lit.a)-f) în cadrul tranzacţiei respective din cauza existenţei unor relaţii de muncă, civile sau de alt gen dintre aceste persoane, determinate conform reglementărilor Băncii Naţionale;
h) alte persoane determinate de Banca Naţională prin actele sale normative;

asociere în participaţie – angajament contractual sau alt angajament similar prin care două sau mai multe persoane întreprind o activitate economică supusă controlului comun;

autoritate competentă – o autoritate publică sau un organism recunoscut oficial în dreptul intern, care este împuternicită, în temeiul legislației, să supravegheze băncile, după caz, societățile de investiții, ca parte a sistemului de supraveghere existent într-un stat;

bancă - o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

bază consolidată – pe baza situației consolidate;

beneficiar efectiv – persoană fizică care deţine sau controlează în ultimă instanţă, direct sau indirect, achizitorul potenţial ori deţinătorul direct sau indirect al unei dețineri în capitalul social al băncii sau din drepturile de vot;

control – relaţia dintre o întreprindere-mamă şi o filială a acesteia, conform definițiilor din prezentul articol, sau o relaţie similară dintre o persoană și o întreprindere, de jure sau de facto;

credit – orice angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiţia rambursării lor, a plăţii dobânzii şi a altor plăţi aferente; orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei; orice garanţie emisă, precum şi orice angajament de a achiziţiona o creanţă sau alte drepturi de a efectua o plată;

depozit – sumă de bani depusă care:
(a) urmează să fie rambursată fie la vedere, fie la termen, cu sau fără dobândă ori cu orice alt beneficiu, fie în condiţiile convenite în comun de către deponent (persoana care depune banii) sau de împuternicitul acestuia şi de banca ce acceptă banii;
(b) nu se raportă la datorii subordonate, la dreptul de proprietate ori la servicii, inclusiv la serviciile de asigurare;
(c) este atestată sau nu de orice evidenţă scrisă ori de orice chitanţă, certificat, notă sau de un alt document al băncii care acceptă banii;

deținere calificată – o deținere directă sau indirectă într-o întreprindere care reprezintă cel puțin 1% din capitalul social, sau din drepturile de vot, sau care face posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării întreprinderii respective prin deținerea mai puțin de 1% din capitalul social, sau din drepturile de vot, dar care permite exercitarea unei autorități asupra luării deciziilor în adunarea generală sau în organul de conducere;

deținător/dobânditor indirect – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o deținere în capitalul social al băncii prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta, exercită controlul;

entitate asociată – o entitate în care persoana exercită o influenţă semnificativă;

entitate din sectorul financiar – oricare dintre următoarele:
a) o bancă;
b) o societate de investiții;
c) o societate financiară;
d) o întreprindere prestatoare de servicii auxiliare inclusă în situația financiară consolidată a unei bănci sau societăți de investiții;
e) o societate de asigurare;
f) o societate de reasigurare;
g) o societate holding cu activitate mixtă;
h) societățile holding de asigurare și societățile holding de asigurare cu activitate mixtă;
i) o întreprindere dintr-un alt stat cu activitate principală comparabilă cu a oricărei dintre entitățile menționate în cadrul definiției respective.

entitate reglementată – o bancă, o societate de asigurare sau o societate de investiții;

externalizare – utilizarea de către o bancă a unui furnizor extern de bunuri şi servicii, care poate fi o entitate autorizată sau nu, în funcţie de activitatea externalizată, respectiv o entitate afiliată în cadrul unui grup ori o entitate în afara grupului, în vederea desfăşurării de către acesta, pe bază contractuală şi în mod continuu, a unor activităţi efectuate în mod obişnuit de către banca în cauză;

filială – reprezintă persoană aflată în relaţie cu o întreprindere-mamă, în una din situaţiile prevăzute la noţiunea "întreprindere-mamă". Filialele unei filiale se consideră, de asemenea, filiale ale întreprinderii care este întreprinderea-mamă inițială;

influenţă semnificativă – capacitatea unei persoane de a participa la luarea deciziilor privind politicile financiare şi de gestionare a activităţii entităţii în care această persoană deţine, direct sau indirect, 20% sau mai mult din drepturile de vot, fără a exercita un control sau un control comun asupra politicilor respective;

întreprindere prestatoare de servicii auxiliare – o întreprindere a cărei activitate principală constă în deținerea sau administrarea de bunuri, administrarea de servicii de prelucrare a datelor sau o activitate similară care este auxiliară activității principale a uneia sau mai multor bănci și / sau societăți de investiții;

întreprindere-mamă – persoana care se află în oricare din următoarele situaţii:
a) are majoritatea drepturilor de vot într-o altă persoană (filială);
b) are dreptul de a numi sau de a înlocui majoritatea membrilor organului de conducere ale altei persoane (filiale) şi este în acelaşi timp acţionar/asociat sau membru al acelei persoane (filiale);
c) are dreptul de a exercita o influenţă dominantă asupra unei persoane (filiale), fiind sau nefiind acţionar/asociat ori membru al acesteia, în virtutea unui contract încheiat cu acea persoană (filiale) sau a unor prevederi din actul de constituire al persoanei (filiale), în cazul în care legislaţia aplicabilă persoanei (filiale) îi permite acesteia să fie supusă unor astfel de contracte sau prevederi;
d) este acţionar/asociat sau membru al unei persoane (filiale) şi majoritatea membrilor organului de conducere ale acelei persoane (filiale), aflaţi în funcţie în exerciţiul financiar în curs, în exerciţiul financiar anterior şi până la data la care sunt întocmite situaţiile financiare anuale consolidate, au fost numiţi ca rezultat al exercitării drepturilor lor de vot; această prevedere nu se aplică în situaţia în care o altă persoană are faţă de filială drepturile prevăzute la lit.a), b) sau c);
e) este acţionar/asociat sau membru al unei persoane (filiale) şi controlează singură, în baza unui acord încheiat cu alţi acţionari/asociaţi sau membri ai acelei persoane (filiale), majoritatea drepturilor de vot în acea filială;

f) exercită efectiv influenţă dominantă asupra altei persoane (filiale) conform criteriilor prevăzute în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei;

legături strânse – o situație în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice sunt legate între ele în oricare dintre următoarele modalități:
(a) printr-o participație reprezentând deținerea, directă sau prin intermediul controlului, a cel puțin 20 % din drepturile de vot sau din capitalul unei întreprinderi;
(b) prin control;
(c) printr-o legătură permanentă între ambele sau toate aceste persoane și aceeași persoană terță printr-o relație de control;

licență – un instrument eliberat sub orice formă de către autorități competente, prin care se acordă dreptul de a desfășura activitatea;

organ de conducere – oricare dintre organele unei bănci, care sunt numite în conformitate cu legislația aplicabilă și sunt împuternicite să stabilească strategia, obiectivele și orientarea generală a băncii, și care supraveghează și monitorizează procesul decizional de conducere și persoane fizice care conduc în mod efectiv activitatea băncii;

participație – deținerea, în mod direct sau indirect, a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul unei întreprinderi;

persoană – persoană fizică sau juridică, asociație sau grup de persoane aflate în legătură, înregistrate ca atare sau nu;

persoane care acţionează concertat – persoanele aflate în situaţia în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobîndească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între persoanele respective. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat:
a) persoanele care au achiziţionat acţiuni ale băncii în circumstanţe care denotă achiziţia coordonată sau intenţia comună a acestor persoane de a achiziţiona acţiunile băncii;
b) persoanele implicate:
persoanele care controlează sau sunt controlate de către altă persoană sau care se găsesc sub un control comun;
persoanele care sînt parte directă sau indirectă la acorduri în vederea obţinerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acţiunile, obiect al acordului, pot conferi o poziţie de control;
persoanele fizice din cadrul persoanei care au atribuţii de conducere sau control;
soţii, rudele şi afinii de gradul întâi și doi ale persoanelor;
persoanele care pot numi majoritatea membrilor organelor de conducere în cadrul unei persoane;
c) întreprinderea-mamă împreună cu filialele sale, precum şi oricare dintre filialele aceleiaşi întreprinderi-mamă între ele;
d) o persoană cu membrii organul de conducere şi cu persoanele implicate, precum şi aceste persoane între ele;
e) o persoană cu fondurile ei de pensii şi cu persoana ce administrează aceste fonduri;
f) persoanele care, în derularea unor operaţiuni economice, utilizează resurse financiare având aceeaşi sursă sau provenind de la entităţi diferite care sunt persoane implicate;
g) persoanele care, în derularea unor operaţiuni economice, direcţionează beneficiile astfel obţinute către acelaşi destinatar sau către destinatari care sunt persoane implicate;
h) persoanele juridice ale căror structuri de proprietate sau organ de conducere au preponderent aceeaşi componenţă;

i) persoanele care au adoptat sau adoptă o politică investiţională similară, prin achiziţia de instrumente financiare emise de acelaşi emitent sau de persoane implicate cu acelaşi emitent şi/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de acelaşi emitent sau de persoane implicate cu acelaşi emitent;
j) persoanele al căror exerciţiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă;
k) persoanele care, pentru derularea unor operaţiuni economice, de reprezentare a intereselor sau pentru exercitarea drepturilor de vot conferite de instrumentele financiare deţinute, au desemnat sau desemnează ca mandatar, respectiv mandatari, aceeaşi persoană, respectiv persoane, care sunt persoane implicate;
l) persoanele care s-au asociat în orice formă juridică recunoscută de lege, iar scopul sau obiectivul asocierii sunt operaţiunile aflate în legătură cu banca;
m) persoanele care au deţinut sau deţin în acelaşi timp deţineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora şi desfăşurând o politică comună;
n) persoanele care au derulat sau derulează operaţiuni economice împreună;
o) alte persoane determinate de Banca Naţională a Moldovei conform criteriilor stabilite în actele normative;

persoane care deţin funcţii cheie – membri ai personalului ale căror funcţii le conferă o influenţă semnificativă asupra orientării băncii, însă care nu sunt membri ai organului de conducere. Printre persoanele care deţin funcţii-cheie se pot număra conducătorii unor linii de activitate importante, ai sucursalelor, ai funcţiilor suport şi de control, membrii comitetului de audit în cazul în care nu sunt membri ai consiliului băncii. Categoriile de persoane fizice care deține funcții - cheie sunt determinate prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei;

public – orice persoană fizică sau persoană juridică, ce nu are cunoştinţele şi experienţa necesare pentru evaluarea riscului de nerambursare a plasamentelor efectuate. Nu intră în această categorie: statul, autorităţile administraţiei publice centrale, regionale şi locale, agenţiile guvernamentale, băncile centrale, băncile, societățiile financiare, alte societăți similare şi orice altă persoană considerată investitor calificat, în înţelesul legislaţiei, privind piaţa de capital;

risc sistemic – un risc de perturbare a sistemului financiar care poate avea consecințe negative foarte grave pentru sistemul financiar și economia reală;

situație consolidată – situația care rezultă din aplicarea cerințelor capitolului II Titlul V din prezenta lege în cazul unei bănci sau societăți de investiții, ca și cum respectivele societăți formează împreună cu una sau mai multe entități o singură bancă sau societate de investiții;

societate de administrare fiduciară a investițiilor – o societate de administrare fiduciară a investițiilor astfel cum este definită în Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012;

societate de asigurare/ reasigurare – o societate care desfășoară activitate de asigurare / reasigurare astfel cum este definit în Legea cu privire la asigurări nr.407-XVI din 21.12.2006;

societate de importanță sistemică – o bancă-mamă, o societate financiară holding-mamă, o societate financiară holding mixtă-mamă sau o bancă al cărei faliment sau a cărei funcționare defectuoasă ar putea declanșa un risc sistemic;

societate de investiții – o societate de investiții astfel cum este definită la articolul 6 din Legea privind piața de capital, cu excepția băncilor și societăților de investiții care nu

sunt licențiate să presteze serviciile auxiliare menționate la art. 33 alin. (2) din Legea privind piața de capital, precum și societățile de investiții care prestează numai unul sau mai multe dintre serviciile și activitățile de investiții prevăzute la art. 33 alin. (1), lit. a), b), d) și e) din Legea privind piața de capital și care nu au voie să dețină bani sau valori mobiliare aparținând clienților, din acest motiv, nu pot deveni în niciun moment debitoare față de respectivii clienți;

societate financiară holding – o societate financiară ale cărei filiale sunt, în exclusivitate sau în principal bănci, societăți de investiții sau societăți financiare, cel puțin una dintre aceste filiale fiind o bancă sau societate de investiții, și care nu este o societate financiară holding mixtă;

societate financiară holding mixtă – o întreprindere-mamă diferită de o entitate reglementată, care, împreună cu filialele sale, dintre care cel puțin una este o entitate reglementată cu sediul social pe teritoriul Republicii Moldova, și cu alte entități, constituie un conglomerat financiar;

societate financiară non-bancară – o întreprindere, alta decât o bancă sau societate de investiții, a cărei activitate principală constă în dobândirea de deținere sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități menționate la art. 14 alin. (1) lit. b)-p), inclusiv o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă și o societate de administrare fiduciară a investițiilor, dar cu excluderea societăților holding de asigurare și a societăților holding de asigurare cu activitate mixtă.

societate holding cu activitate mixtă – o întreprindere-mamă, alta decât o societate financiară holding, o bancă, societate de investiții sau o societate financiară holding mixtă, ale cărei filiale includ cel puțin o bancă sau o societate de investiții;

stat de origine – statul în care o bancă este înființată și a fost licențiată;

stat gazdă – statul în care o bancă are o sucursală;

sucursală – o subdiviziune separată a băncii care este o parte dependentă din punct de vedere juridic de banca respectivă și care desfășoară direct toate sau unele dintre tranzacțiile specifice activității băncilor;

supraveghetor consolidant – o autoritate competentă responsabilă cu realizarea supravegherii pe bază consolidată a băncii-mamă sau a societății de investiții-mamă și a băncilor sau societăților de investiții controlate de societăți financiare holding-mamă sau de societăți financiare holding mixte-mamă, unde aceste societăți sunt de cel mai înalt rang în cadrul unui grup.

Capitolul II
Atribuțiile autorității competente

Articolul 4. Autoritatea competentă în Republica Moldova pentru bănci

(1) Banca Naţională a Moldovei este autoritatea competentă pentru bănci. În acest sens, Banca Națională a Moldovei exercită atribuțiile de licențiere, reglementare și supraveghere prudenţială, potrivit prevederilor prezentei legi și Legii nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.
(2) Competențele de intervenție și rezoluție ale Băncii Naționale a Moldovei se exercită potrivit Legii privind redresarea și rezoluția băncilor.
(3) Banca Națională a Moldovei se asigură că, în cadrul realizării atribuțiilor sale, funcția de supraveghere în temeiul prezentei legi și orice alte funcții ale acesteia prevăzute în

Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei sunt separate și independente de funcțiile exercitate potrivit Legii privind redresarea și rezoluția băncilor.

Articolul 5. Atribuțiile de supraveghere ale autorității competente

(1) Banca Națională a Moldovei realizează supravegherea prudențială a băncilor care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova prin instrumentele, măsurile și procedurile prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.
(2) Banca Naţională a Moldovei monitorizează activităţile băncilor, precum şi, în cazul în care este autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, activităţile societăţilor financiare holding şi ale societăţilor financiare holding mixte, pentru prevederile aplicabile acestora, în scopul evaluării conformării la cerinţele prudenţiale prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.
(3) În exercitarea competenţelor sale prevăzute de lege, Banca Naţională a Moldovei colectează şi procesează orice date şi informaţii relevante, inclusiv de natura datelor cu caracter personal, necesare pentru evaluarea conformării băncilor, precum şi, în cazul în care este autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, a societăţilor financiare holding şi a societăţilor financiare holding mixte la cerinţele prudenţiale prevăzute de prezenta lege şi de actele normative emise în aplicarea acesteia şi pentru investigarea posibilelor încălcări ale acestor cerinţe.
(4) În îndeplinirea funcţiei de supraveghere prudenţială, de investigaţie şi de aplicare a sancţiunilor prevăzute de prezenta lege, Banca Naţională a Moldovei dispune de competenţele necesare şi acţionează în mod independent. În acest sens, Banca Naţională a Moldovei trebuie să dispună de cunoştinţele de specialitate, resursele şi capacitatea operaţională necesare.
(5) Prevederile art.8 alin. (2) lit.b) din Legea cu privire la Banca Naţională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995 nu sunt aplicabile în cazul în care la şedinţa Consiliului de supraveghere sau a Comitetului executiv al Băncii Naţionale a Moldovei se discută chestiuni legate de supravegherea prudenţială a băncilor.
(6) Pentru a facilita o supraveghere prudențială eficientă a băncilor licențiate Banca Naţională a Moldovei încheie acorduri scrise de coordonare şi cooperare cu alte autorități competente din Republica Moldova.

Capitolul III
Interdicții

Articolul 6. Interdicția de a desfășura activitatea de atragere a fondurilor rambursabile

(1) Se interzice oricărei persoane ce nu este bancă să se angajeze într-o activitate de atragere de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public.
(2) Interdicţia prevăzută la alin. (1) nu se aplică în cazul atragerii de depozite sau alte fonduri rambursabile de către Guvernul Republicii Moldova ori de către autorităţile administraţiei publice locale ale Republicii Moldova, de către organisme publice internaţionale la care Republica Moldova este parte, sau în cazurile expres prevăzute de legislaţia Republicii Moldova, cu condiţia ca aceste activităţi să fie supuse unor reglementări şi supravegheri aplicabile acestor cazuri în scopul protejării deponenţilor şi investitorilor.
(3) Nicio bancă din alt stat nu poate desfăşura în Republica Moldova activități permise băncilor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. a), decât prin sucursale pentru care Banca Naţională a Moldovei a acordat licenţa în condițiile prezentei legi.
(4) Banca din alt stat poate deschide reprezentanţe pe teritoriul Republicii Moldova

numai după notificarea Băncii Naţionale, în conformitate cu actele normative adoptate de aceasta. Reprezentanţele băncilor din alt stat îşi vor limita activitatea la acte de informare, de legătură sau de reprezentare şi nu vor efectua niciuna din activităţile permise băncilor.

Articolul 7. Denumirea băncii

(1) Se interzice oricărei persoane, alta decât o bancă licențiată sau sucursală licențiată a unei bănci din alt stat, să utilizeze denumirea de „bancă" sau derivate ale acestei denumiri, în legătură cu o activitate, un produs sau un serviciu, cu excepţia cazului în care această utilizare este stabilită sau recunoscută prin lege ori printr-un acord internaţional sau când din contextul în care este utilizată denumirea respectivă rezultă neîndoielnic că nu este vorba despre desfăşurarea unei activităţi specifice unei bănci.
(2) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (1), entităţile sau sucursalele, din grupul din care face parte o bancă pot utiliza în denumirea acestora iniţialele, sigla, emblema, denumirea ori alte elemente de identificare utilizate la nivel de grup.

Titlul II
Cerințe privind accesul la activitatea băncilor

Capitolul I
Cerințe minime de acces la activitate

Articolul 8. Licența și competența de acordare a licenței

(1) În vederea desfăşurării activităţii în Republica Moldova, fiecare bancă trebuie să dispună de o licență eliberată de Banca Națională a Moldovei, în condițiile prezentei legi.
(2) Banca Naţională a Moldovei este învestită cu dreptul exclusiv de a elibera licenţe băncilor.
(3) Fără a se aduce atingere dispoziţiilor din prezentul capitol, Banca Naţională a Moldovei stabileşte prin acte normative condiţiile în care poate acorda licenţe şi lista documentelor și informațiilor care trebuie să însoţească cererea pentru obţinerea licenței.
(4) Banca Naţională a Moldovei acordă licența unei bănci numai dacă este pe deplin convinsă că banca respectivă poate asigura desfăşurarea unei activităţi în condiţii de siguranţă şi de respectare a cerinţelor unei administrări prudente şi sănătoase, care să asigure protejarea intereselor deponenţilor şi ale altor creditori şi buna funcţionare a sistemului bancar, sens în care trebuie să fie respectate dispoziţiile prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Articolul 9. Capitalul inițial

(1) Banca Naţională a Moldovei refuză acordarea licenței unei bănci, dacă aceasta nu dispune de un nivel al fondurilor proprii separate sau de un nivel al capitalului iniţial cel puţin egal cu nivelul minim stabilit prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Acest nivel nu poate fi mai mic decât 100 (o sută) milioane lei.
(2) La constituirea unei bănci capitalul iniţial este reprezentat de capitalul social minus cheltuielile organizatorice necesare pentru constituirea băncii, cu excepţia cazurilor în care banca care se constituie este rezultată dintr-un proces de reorganizare prin fuziune sau dezmembrare.
(3) Capitalul social al unei bănci trebuie vărsat integral în mijloace bănești la momentul subscrierii sau cu valori mobiliare de stat, în cazul capitalului inițial al băncii-punte. inclusiv în cazul majorării acestuia. Capitalul social se constituie din valoarea aporturilor primite în contul achitării acţiunilor.

(4) Acţiunile pot fi achitate, integral sau parţial, cu valori mobiliare de stat emise în acest scop de Guvern, în persoana Ministerului Finanţelor, în situaţii de criză financiară sistemică, definite astfel de organul naţional instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, precum şi în cazurile prevăzute în art.111 şi art.217 din Legea privind redresarea şi rezoluţia băncilor.

Articolul 10. Sediul

Sediul băncii, persoană juridică din Republica Moldova trebuie să fie situat pe teritoriul Republicii Moldova și indicat în statutul băncii. Sediul reprezintă locația în care se situează organul său de conducere.

Articolul 11. Conducerea efectivă a activității

(1) Banca Națională a Moldovei acordă licența unei bănci numai dacă cel puțin trei persoane fizice conduc activitatea curentă a băncii solicitante.
(2) Persoanele cărora le sunt încredinţate responsabilităţi, în calitate de membri ai organului de conducere al băncii pentru care se solicită licențierea, trebuie să îndeplinească cerinţele prevăzute la art. 43.

Articolul 12. Acționari

(1) Banca Naţională a Moldovei acordă licența unei bănci solicitante, doar dacă banca respectivă a prezentat informația cu privire la identitatea acționarilor, direcți și indirecți, inclusiv beneficiari efectivi, persoane fizice sau juridice, care vor avea dețineri calificate, precum și cu privire la cuantumul deținerilor acestora, iar în cazul în care nu există dețineri calificate, banca solicitantă va prezenta informația cu privire la identitatea celor mai mari 20 de acționari, direcți și indirecți, inclusiv beneficiari efectivi, persoane fizice sau juridice.
(2) Banca Naţională a Moldovei poate acorda licența numai dacă este pe deplin convinsă că, din perspectiva necesităţii asigurării unui management prudent şi sănătos al băncii, calitatea persoanelor prevăzute la alin. (1) este adecvată. La evaluarea persoanelor respective se au în vedere prevederile art. 48.
(3) În aplicarea prevederilor alin. (1) modalitatea de determinare a drepturilor de vot se stabileşte de Banca Naţională a Moldovei prin acte normative, coordonate cu Comisia Naţională a Pieţei Financiare.
(4) În cazul în care există legături strânse între bancă și orice alte persoane fizice sau juridice, Banca Naţională a Moldovei acordă licența numai în cazul în care legăturile respective nu împiedică exercitarea efectivă a funcției sale de supraveghere.
(5) Banca Naţională a Moldovei refuză unei bănci acordarea licenței în cazul în care actele cu putere de lege sau actele ale autorităților publice din alt stat, care reglementează activitatea uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice cu care banca respectivă are legături strânse, sau dificultățile prezentate de punerea în aplicare a respectivelor acte împiedică exercitarea efectivă a funcției de supraveghere a Băncii Naţionale a Moldovei.
(6) Banca Națională a Moldovei solicită băncilor să-i furnizeze informațiile necesare pentru a monitoriza în mod continuu respectarea condițiilor menționate la alin. (4) și (5).

Articolul 13. Programul de activitate și structura organizatorică

Orice cerere de licențiere a unei bănci trebuie să fie însoţită de un plan de activitate, care să cuprindă cel puţin tipurile de activităţi propuse a fi desfăşurate şi structura organizatorică a băncii, şi din care să rezulte capacitatea acesteia de a-şi realiza obiectivele propuse în condiţii compatibile cu regulile unei practici bancare prudente şi sănătoase, prin adecvarea cadrului de conducere, a procedurilor, a mecanismelor interne, a capitalului și lichidității la tipul, volumul şi complexitatea activităţilor pe care

și le propune să le desfăşoare.

Articolul 14. Activitățile permise băncilor

(1) Băncile pot desfăşura, în limita licenței acordate, următoarele activităţi:
a) atragerea de depozite și de alte fonduri rambursabile;
b) acordarea de credite, printre altele: credite de consum, contracte de credit legate de bunuri imobile, factoring cu sau fără recurs, finanțarea tranzacțiilor comerciale (inclusiv forfetare);
c) leasing financiar;
d) prestarea serviciilor de plată în conformitate cu Legea cu privire la serviciile de plată şi moneda electronică nr.114 din 18 mai 2012;
e) emiterea și administrarea altor mijloace de plată (spre exemplu, cecuri de călătorie și cambii) în măsura în care o astfel de activitate nu se încadrează la lit. d);
f) emiterea de garanții și asumarea de angajamente;
g) tranzacții în cont propriu sau în contul clienților, cu oricare dintre următoarele:
- instrumente ale pieței monetare (cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit etc.);
- valută;
- contracte futures și contracte cu opțiuni pe instrumente financiare;
- instrumente având la bază cursul de schimb şi rata dobânzii;
- valori mobiliare și alte instrumente financiare;
h) participare la emisiunile de valori mobiliare și alte instrumente financiare și prestarea de servicii legate de aceste emisiuni;
i) consultanță acordată persoanelor juridice cu privire la structura capitalului social, strategia de afaceri și alte aspecte legate de afaceri comerciale, precum și consultanță și servicii referitoare la fuziuni și achiziții de persoane juridice;
j) brokeraj monetar;
k) administrarea de portofolii și consultanță legată de aceasta;
l) custodia și administrarea de instrumente financiare;
l) servicii de informații privind creditele;
n) servicii de păstrare în casete de siguranță;
o) emiterea de monedă electronică în conformitate cu Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată şi moneda electronică;
p) orice alte activităţi sau servicii, permise de Banca Națională a Moldovei, în măsura în care acestea se circumscriu domeniului financiar, cu respectarea prevederilor legale speciale care reglementează respectivele activităţi.
(2) Sfera activităţilor prevăzute la alin. (1) lit. g) - k), acoperă toate serviciile de investiţii financiare prevăzute la art. 33 din Legea privind piaţa de capital nr. 171 din 11.07.2012, în cazul în care acestea au ca obiect instrumentele financiare prevăzute la art. 4 din Legea privind piaţa de capital nr. 171 din 11.07.2012.
(3) Dispoziţiile alin. (1) se interpretează şi se aplică astfel încât activităţile enumerate la alin. (1) să acopere orice operaţiuni, tranzacţii, produse şi servicii care se înscriu în sfera acestor activităţi sau pot fi asimilate acestora, inclusiv serviciile auxiliare acestor activităţi.
(4) Activităţile care, potrivit unor legi speciale, sunt supuse unor licențieri, autorizări, aprobări sau avize specifice, pot fi desfăşurate de bancă numai după obţinerea acestora. În cazul în care activitățile prevăzute la alin.(1) sunt reglementate de legi speciale, băncile, la prestarea acestor activități, vor respecta cerințele acestor legi privind regulile de desfășurare.

Articolul 15. Restricții în desfășurarea anumitor activități

(1) Băncile nu pot desfăşura alte activităţi în afara celor permise potrivit prezentei legi. Băncile nu se pot angaja în desfășurarea activităților nominalizate în art. 14 alin. (1) dacă acestea nu sunt prevăzute în licență.

(2) Băncile nu se pot angaja în operaţiuni cum ar fi:
a) gajarea propriilor acţiuni de tezaur pe contul datoriilor băncii;
b) acordarea de credite garantate cu acţiuni, alte titluri de capital sau cu obligaţiuni emise de bancă şi/sau de o altă persoană afiliată, inclusiv de o entitate care aparține grupului din care face parte banca;

Capitolul II
Licențierea băncilor

Articolul 16. Solicitarea eliberării licenței

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, înainte de începerea propriu-zisă a activității trebuie să obțină de la Banca Naţională a Moldovei licența pentru desfășurarea activităților nominalizate la art. 14 alin.(1).
(2) Băncile se constituie sub forma organizatorico-juridică de societăți pe acțiuni, conform legislației cu privire la societățile pe acțiuni și prezentei legi.
(3) Pentru eliberarea licenţei de a desfăşura activităţi permise băncilor în conformitate cu art. 14, se depune la Banca Naţională a Moldovei, în conformitate cu actele normative ale acesteia, o cerere scrisă la care se anexează documentele și informațiile necesare care să probeze îndeplinirea cerințelor prezentei legi.
(4) În procesul de analiză a unei cereri de licențiere, Banca Naţională a Moldovei poate solicita orice documente şi informaţii suplimentare, dacă cele prezentate sunt insuficiente pentru evaluarea respectării condiţiilor prevăzute pentru acordarea licenței.

Articolul 17. Procesul de licențiere

(1) Banca Naţională a Moldovei acordă aprobarea prealabilă de constituire a băncii sau respinge cererea, în termen de 6 luni de la data primirii cererii de licențiere însoţite de documentele și informațiile prevăzute de BNM prin actele normative emise în aplicarea prevederilor art. 8 alin. (3).
(2) În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea cererii de licențiere, Banca Naţională a Moldovei comunică titularului, dacă este cazul, lista documentelor și informațiilor care nu au fost prezentate conform alin. (1), în vederea depunerii acestora.
(3) Banca Naţională a Moldovei poate solicita în scris, pe parcursul termenului prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de 3 luni de la primirea cererii de licențiere, orice documente sau informaţii suplimentare, dacă cele prezentate nu sunt suficiente ori relevante pentru realizarea evaluării sau dacă documentația și/sau informația prezintă alte deficienţe.
(4) Solicitantul cererii are la dispoziţie un termen de o lună de la data comunicării solicitării formulate potrivit alin. (3), pentru prezentarea documentelor şi/sau a informaţiilor cerute, respectiv pentru remedierea deficienţelor constatate, perioadă pe parcursul căreia termenul de 6 luni prevăzut la alin. (1) se suspendă. Solicitantul poate furniza din proprie iniţiativă orice alte informaţii şi/sau documente considerate relevante.
(5) Orice documente sau informații prevăzute la alin. (3)-(4) trebuie să fie prezentate cel târziu cu 30 de zile calendaristice anterior datei expirării termenului în care Banca Națională a Moldovei trebuie să se pronunțe asupra cererii de licențiere.
(6) Dacă Banca Naţională a Moldovei hotărăște cu privire la acordarea aprobării prealabile de constituire, pentru obținerea licenței, solicitantul trebuie să îi prezinte acesteia informațiile și documentele prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prevederilor art. 8 alin. (3), în termen de 3 luni de la data comunicării hotărârii respective.
(7) Dacă în decursul termenului prevăzut în alin. (6) solicitantul nu prezintă documentele respective, aprobarea prealabilă de constituire a băncii își pierde valabilitatea.

(8) Înregistrarea de stat a băncii se va efectua de către Camera Înregistrării de Stat numai după prezentarea aprobării prealabile de constituire a băncii respective eliberată de către Banca Națională a Moldovei în condițiile prezentului articol.
(9) Banca Naţională a Moldovei decide cu privire la acordarea licenței băncii în termen de cel mult 2 luni de la data primirii informațiilor și documentelor conform alin.(6).
(10) Banca Naţională a Moldovei poate solicita în scris orice informaţii şi documente suplimentare necesare evaluării şi/sau, după caz, remedierea altor deficienţe constatate, în termen de o lună de la data primirii documentaţiei prevăzute la alin. (6), iar solicitantul are la dispoziţie un termen de o lună de la data comunicării solicitării pentru prezentarea acestora. Solicitantul poate furniza din proprie iniţiativă orice alte documente şi informaţii considerate relevante, dar acestea trebuie să fie prezentate cel târziu cu 30 de zile calendaristice anterior datei expirării termenului prevăzut la alin. (9).
(11) Informaţiile şi documentele prezentate cu depăşirea termenelor prevăzute pentru depunerea acestora nu sunt luate în considerare la evaluarea cererii de licențiere şi se restituie solicitantului.
(12) În oricare dintre etapele procesului de licențiere prevăzute la alin. (1) - (11), Banca Naţională a Moldovei comunică în scris solicitantului hotărârea sa, indicând şi motivele care au stat la baza acesteia în cazul respingerii cererii de licențiere.
(13) Banca este în drept să desfășoare activitățile prevăzute în licență de la data eliberării acesteia.

Articolul 18. Consultarea prealabilă cu alte autorități în cadrul procesului de licențiere

(1) Înainte de a licenția o bancă, Banca Naţională a Moldovei se consultă cu autorităţile competente ale altui stat, dacă:
a) banca este o filială a unei bănci licențiate în alt stat;
b) banca este o filială a întreprinderii-mamă a unei bănci licențiate în alt stat;
c) banca este controlată de aceleaşi persoane care controlează o bancă licențiată în alt stat.
(2) Înainte de a licenția o bancă Banca Naţională a Moldovei se consultă cu Comisia Naţională a Pieței Financiare, cu autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea societăților de investiții sau a societăților de asigurare dintr-un alt stat, dacă:
a) banca este o filială a unei societăţi de asigurare sau a unei societăți de investiţii licențiate în Republica Moldova, respectiv în alt stat;
b) banca este o filială a întreprinderii-mamă a unei societăţi de asigurare sau a unei societăți de investiţii licențiate în Republica Moldova Republica Moldova, respectiv în alt stat;
c) banca este controlată de aceeaşi persoană care controlează o societate de asigurare sau o societate de investiţii licențiată în Republica Moldova, respectiv în alt stat.
(3) Autorităţile prevăzute la alin. (1) şi (2) trebuie să fie consultate în mod special în contextul evaluării calităţii acționarilor băncii şi al reputaţiei şi experienţei persoanelor implicate în conducerea unei entităţi, licențiate de aceste autorități, inclusiv din cadrul aceluiaşi grup, cărora urmează să li se încredinţeze responsabilităţi în conducerea băncii. În acest sens, se asigură schimbul de informaţii care sunt relevante pentru acordarea licenței, dar şi pentru evaluarea pe bază continuă a îndeplinirii condiţiilor de desfăşurare a activităţii.
(4) În scopul evaluării calităţii persoanelor şi entităţilor implicate sau având legătură cu cererea de licențiere prezentată, la cererea Băncii Naţionale a Moldovei, Centrul Național de Anticorupție furnizează acesteia informaţii cu privire la riscul de spălare a banilor sau de finanţare a terorismului referitoare la persoanele și/sau entitățile în cauză.
(5) Dacă după licențierea unei bănci, Banca Naţională a Moldovei are calitatea de autoritate competentă cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată, aceasta furnizează autorităţilor competente implicate, menționate la alin. (1) și (2), toate informaţiile referitoare la grupurile bancare, respectiv informaţii privind entităţile între care există legături strânse, precum şi referitor la cadrul formal de administrare a

activităţii, în particular în ceea ce priveşte structura juridică, de guvernanţă şi organizatorică la nivel de grup, în cazul încheierii unor acorduri de cooperare și coordonare potrivit art.111.
(6) Schimbul de informații potrivit alin.(1) – (5) poate fi realizat cu sau fără încheierea unor acorduri de colaborare, însă în oricare din aceste situații trebuie să se asigure respectarea prevederilor privind secretul profesional din Capitolul III, Titlul V.

Articolul 19. Motivele de respingere a cererii de acordare a licenței

(1) Banca Naţională a Moldovei respinge o cerere de licențiere, dacă:
a) documentaţia prezentată este incompletă ori nu este întocmită în conformitate cu dispoziţiile legale în vigoare şi/sau informaţiile furnizate nu prezintă relevanţă ori sunt insuficiente pentru evaluarea respectării condiţiilor prevăzute pentru acordarea licenței;
b) banca nu dispune de fonduri proprii separate sau capitalul iniţial se situează sub nivelul minim stabilit de Banca Naţională a Moldovei;
c) din evaluarea planului de activitate prezentat rezultă că banca nu poate asigura realizarea obiectivelor propuse în condiţiile respectării cerinţelor cuprinse în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia;
e) Banca Naţională a Moldovei nu este satisfăcută de calitatea membrilor organului de conducere a băncii, întrucât reputaţia sau experienţa profesională a acestora nu este adecvată naturii, volumului şi complexităţii activităţii băncii sau nu corespunde necesităţii asigurării unui management prudent şi sănătos, conform art. 43;
f) Banca Națională a Moldovei nu este satisfăcută de calitatea acționarilor direcți sau indirecți, inclusiv a beneficiarului efectiv al băncii, întrucât aceasta nu corespunde cerinţelor prevăzute de prezenta lege şi actele normative emise în aplicarea acesteia;
g) legăturile strânse dintre bancă şi alte persoane fizice sau juridice ori dispoziţiile legale, măsurile de natură administrativă din jurisdicţia unui alt stat ce guvernează una sau mai multe persoane fizice sau juridice cu care banca are legături strânse sau dificultăţi în aplicarea acestor dispoziţii sau măsuri sunt de natură să împiedice exercitarea eficientă a supravegherii prudenţiale;
h) înainte de obţinerea licenței, fondatorii au făcut comunicări publice cu privire la funcţionarea băncii;
i) nu sunt respectate alte condiţii prevăzute de prezenta lege și/sau de actele normative emise în aplicarea acesteia.
(2) Banca Națională a Moldovei nu examinează cererea de eliberare a licenței în contextul necesităților economice ale pieței.

Articolul 20. Termenul licenţei. Copii autorizate de pe licenţă. Taxe

(1) Licenţa se eliberează pe un termen nedeterminat şi nu poate fi transferată unei alte persoane.
(2) Pentru fiecare sucursală a băncii licențiată care își va desfăşura activitatea în baza licenţei, băncii i se eliberează, copii autorizate de pe aceasta.
(3) Taxa pentru eliberarea licenţei se stabileşte la valoarea de 50000 (cincizeci mii) de lei.
(4) Taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe licenţă, pentru reperfectarea licenţei/copiei autorizate de pe aceasta, precum şi cea pentru eliberarea duplicatului licenţei se stabilesc la valoarea de 500 (cinci sute) lei.
(5) Sumele taxelor indicate la alineatele (3) şi (4) se varsă la bugetul de stat şi sunt nerambursabile în cazul în care banca sau sucursala băncii nu își începe activitatea sau încetează să-și desfășoare activitatea.

Articolul 21. Registrul băncilor

(1) Banca Naţională a Moldovei ţine registrul băncilor, persoane juridice din Republica Moldova și al sucursalelor băncilor din alte state, în care se înscrie seria, numărul și data acordării licenței, denumirea, adresele sediului acestora şi ale sucursalelor şi

reprezentanţelor băncii, informaţia privind reperfectarea licenţei, eliberarea copiilor şi duplicatelor de pe aceasta. Banca Națională a Moldovei publică pe site-ul său web și actualizează în mod regulat o listă cu denumirile tuturor băncilor care au primit licența, inclusiv ale sucursalelor băncilor din alte state.
(2) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, sau sucursalele băncilor din alte state ale căror licenţe au fost retrase sunt radiate din registru prin înserarea unei note speciale care va include data şi numărul deciziei privind retragerea licenţei. Radierea nu reprezintă excluderea fizică a datelor despre bancă din registru.

Articolul 22. Retragerea licenței

(1) Banca Naţională a Moldovei poate retrage licența acordată unei bănci în următoarele situaţii:
a) banca nu şi-a început activitatea pentru care a fost autorizată în termen de 1 an de la data acordării licenței, renunță în mod expres la aceasta sau a încetat să mai desfăşoare activitate de mai mult de 6 luni;
b) licența a fost obţinută pe baza unor informaţii false sau prin orice alt mijloc ilegal;
c) banca nu mai îndeplineşte condiţiile care au stat la baza acordării licenței;
d) banca nu mai îndeplineşte cerinţele prudenţiale privind fondurile proprii pentru acoperirea riscurilor, expunerile mari sau lichiditatea impuse potrivit prezentei legi și actelor normative emise în aplicarea acesteia sau există elemente care conduc la concluzia că în termen de 12 luni banca nu îşi va mai putea îndeplini obligaţiile faţă de creditorii săi şi, în special, nu mai poate garanta siguranţa activelor care i-au fost încredinţate de către deponenţii săi;
e) banca comite una dintre faptele sancționabile prevăzute la art. 140;
f) banca își încetează existența în urma reorganizării acesteia;
g) banca este lichidată conform hotărârii luate de acţionarii săi;
h) activităţile desfășurate de bancă din primii 3 ani de funcţionare se deosebesc considerabil de cele preconizate în cererea de eliberare a licenţei, iar în opinia Băncii Naţionale a Moldovei o astfel de deviere nu este justificată de noile circumstanţe economice;
i) deţinătorii direcţi şi indirecţi de acţiuni ale băncii, inclusiv beneficiarul efectiv, nu respectă condiţiile prevăzute de lege pentru asigurarea unei administrări prudente şi sănătoase a băncii ori nu permit efectuarea unei supravegheri eficiente;
j) nu au fost înlăturate circumstanţele ce au servit drept temei pentru desemnarea administratorului temporar al băncii potrivit Legii privind redresarea și rezoluția băncilor ori, în opinia Băncii Naţionale a Moldovei, acestea nu pot fi înlăturate în perioada aplicării acestor măsuri;
(2) Banca Naţională a Moldovei retrage licenţa şi iniţiază procesul de lichidare silită a băncii în cazul în care se constată că banca se află în una dintre situaţiile de insolvabilitate prevăzute la lit.a)-c) din prezentul alineat şi condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție, prevăzute în art. 58 din Legea privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232 din 04.10.206 nu sunt întrunite. În sensul prezentului alineat, situaţiile de insolvabilitate sunt următoarele:
a) banca nu este capabilă să execute cererile creditorilor privind plata obligaţiilor pecuniare scadente (incapacitate de plată);
b) activele băncii nu mai acoperă obligaţiile acesteia (supraîndatorarea);
c) nivelul fondurilor proprii ale băncii este mai mic de 1/3 faţă de nivelul obligatoriu al fondurilor proprii stabilit în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(3) În cazul în care retragerea licenţei este solicitată de bancă sau de acţionarii ei în baza hotărârii luate, retragerea licenţei şi lichidarea băncii se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
(4) În cazul în care o bancă se află în incapacitate de plată sau este supraîndatorată, sau există pericolul să intre în incapacitate de plată, conducătorul organului executiv al băncii este obligat să înştiinţeze imediat Banca Naţională a Moldovei.

(5) Hotărârea Băncii Naţionale a Moldovei de retragere a licenţei va cuprinde motivele de retragere a licenţei. Despre retragerea licenţei se comunică în scris băncii respective, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar şi Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Articolul 23. Publicarea și intrarea în vigoare a hotărârii de retragere a licenței

(1) Hotărârea de retragere a licenţei se publică, în cel mult 7 zile de la adoptare, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Un anunţ privind retragerea licenţei se publică, în termenul indicat, în ziarele de circulaţie generală, precum şi în ziarele din localităţile în care banca are sediu și sucursale, inclusiv subdiviziuni structurale ale acesteia.
(2) Hotărârea de retragere a licenţei intră în vigoare la data comunicării băncii.
(3) De la data intrării în vigoare a hotărârii de retragere a licenţei, banca este obligată să nu se angajeze în activități permise băncilor conform art.14. Banca respectivă nu poate desfăşura alte activităţi decât cele strict legate de lichidare.
(4) Banca Naţională a Moldovei supraveghează procesul de lichidare a băncii până la încheierea acesteia şi radierea băncii din Registrul de stat al persoanelor juridice. Banca respectivă, la cererea Băncii Naţionale a Moldovei, asigură accesul angajaţilor împuterniciţi la încăperile şi registrele băncii, prezintă documente, informaţii şi rapoarte în legătură cu lichidarea băncii respective.

Capitolul III
Regimul sucursalelor băncilor din alte state

Articolul 24. Condiții de desfășurare a activității sucursalelor băncilor din alt stat

(1) Băncile având sediul în alt stat și care sunt licențiate în alt stat pot desfăşura activităţi pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiţii:
a) activitatea se desfăşoară prin înfiinţarea unei sucursale
b) sucursala este licențiată de Banca Naţională a Moldovei;
c) autoritatea competentă din statul de origine nu se opune înfiinţării sucursalei în Republica Moldova;
d) cadrul legislativ existent în statul de origine și / sau modul de aplicare a acestuia nu împiedică exercitarea de către Banca Națională a Moldovei a funcțiilor sale de supraveghere;
e) sunt respectate dispoziţiile prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.
(2) În scopul exercitării supravegherii prudențiale de către Banca Națională a Moldovei toate sucursalele înființate pe teritoriul Republicii Moldova de către o bancă din alt stat sunt considerate o singură sucursală.
(3) Activităţile ce pot fi desfăşurate prin intermediul sucursalei din Republica Moldova sunt prevăzute în licența acordată de Banca Naţională a Moldovei şi nu pot excede obiectul de activitate a băncii, licențiate de autoritatea competentă din statul de origine.
(4) Activitatea sucursalei din Republica Moldova este supusă supravegherii prudenţiale a Băncii Naţionale a Moldovei, în condiţiile prezentei legi ca și băncile persoane juridice din Republica Moldova licențiate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor și altor măsuri sancționatoare.
(5) Prin derogare de la art. 19 alin. (2) din Legea nr. 81-XV din 18.03.2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător și art. 21 alin. (5) din Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, sucursalele băncilor din alte state nu sunt persoane juridice și înregistrarea acestora se efectuează conform procedurii stabilite la art. 12 din Legea 220-XVI din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

(6) Prevederile art. 35 din prezenta lege se aplică în mod corespunzător modificărilor în situația sucursalelor băncilor din alte state.
(7) Sucursala băncii din alt stat înființată pe teritoriul Republicii Moldova va participa la formarea mijloacelor Fondului de garantare a depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar, conform Legii privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar.
(8) Cerințele prudențiale cuprinse în prezenta lege se aplică în mod corespunzător, în condiţiile prevăzute în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, și sucursalelor băncilor din alte state, care îşi desfăşoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.
(9) Banca Națională a Moldovei poate excepta de la aplicarea unor cerinţe prudenţiale sucursalele băncilor din alte state, dacă în urma evaluării efectuate se constată că în statul de origine există un cadru de reglementare prudenţial echivalent celui stabilit prin prezenta lege şi prin reglementările emise în aplicarea acesteia şi că autoritatea competentă din acest stat exercită o supraveghere adecvată a băncii, inclusiv în ceea ce priveşte activitatea sucursalei din Republica Moldova.
(10) Regimul prevăzut la alin. (9) poate fi aplicat numai în condiţii de reciprocitate, în baza unui acord de cooperare semnat între Banca Națională a Moldovei și autoritatea competentă din statul de origine, şi fără ca prin acest regim să se instituie un tratament mai favorabil decât cel prevăzut pentru băncile care desfăşoară activitate în Republica Moldova.

Articolul 25. Denumirea sucursalei

Sucursala înfiinţată pe teritoriul Republicii Moldova poate utiliza denumirea băncii utilizată în statul de origine. Dacă există pericolul unor confuzii, în scopul asigurării unei clarificări corespunzătoare, Banca Naţională a Moldovei solicită ca această denumire să fie însoţită de o menţiune explicativă.

Articolul 26. Cerințele de licențiere a sucursalei

(1) Cerinţele de licențiere şi cele privind desfăşurarea activităţii cuprinse în Capitolele I şi II din Titlu II se aplică în mod corespunzător sucursalelor băncilor din alt stat, cu respectarea prevederilor din prezentul capitol.
(2) Banca Naţională a Moldovei acordă licența sucursalei din Republica Moldova a unei bănci dintr-un alt stat numai dacă este pe deplin convinsă că banca respectivă poate asigura desfăşurarea activităţii pe teritoriul Republicii Moldovei în condiţii de siguranţă şi cu respectarea cerinţelor unei administrări prudente şi sănătoase şi că sunt asigurate de condiţii adecvate pentru realizarea supravegherii.
(3) Prevederile art. 18 alin. (4) se aplică în mod corespunzător şi în ceea ce priveşte solicitarea de informaţii referitoare la persoanele şi entităţile implicate sau având legătură cu cererea de licențiere a sucursalei băncii din alt stat.

Articolul 27. Capitalul de dotare a sucursalei

(1) Sucursala unei bănci din alt stat trebuie să dispună de un capital de dotare pentru obținerea licenței și desfășurarea activității pe teritoriul Republicii Moldova.
(2) Capitalul de dotare al sucursalei se asigură prin punerea la dispoziţia acesteia, în formă bănească, a capitalului de dotare de către banca respectivă din alt stat, la nivelul prevăzut de actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, care nu poate fi mai mic decât 100 (o sută) milioane lei.

Articolul 28. Conducerea sucursalei

(1) Banca din alt stat trebuie să desemneze cel puţin trei persoane care să asigure conducerea activităţii sucursalei din Republica Moldova şi care sunt împuternicite să angajeze legal banca, în Republica Moldova. Aceste persoane trebuie să dispună de

reputaţie şi experienţă adecvate pentru exercitarea responsabilităţilor încredinţate. Dispoziţiile cuprinse în Capitolul I din Titlul III referitoare la persoanele care asigură conducerea băncilor se aplică în mod corespunzător.
(2) Persoanele care asigură conducerea sucursalei unei bănci din alt stat este responsabilă de îndeplinirea, la nivelul sucursalei, a cerințelor prudențiale prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(3) Conducerea sucursalei şi documentele necesare pentru realizarea supravegherii trebuie să se afle pe teritoriul Republicii Moldovei, la adresa sediului înregistrat al sucursalei.

Articolul 29. Evaluarea calității băncii care solicită înființarea sucursalei

(1) La evaluarea calităţii băncii din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, se au în vedere cel puţin următoarele:
a) nivelul fondurilor proprii, al cerinţelor de capital şi lichiditatea băncii;
b) rezultatele evaluării efectuată de autoritatea competentă din statul de origine cu privire la acționarii direcți și/sau indirecți, inclusiv beneficiarii efectivi ai acestora, care dețin cel puțin 10% din capitalul social al băncii sau care exercită o influență semnificativă asupra administrăii băncii respective;
(2) Dacă între banca din alt stat, care solicită înființarea sucursalei şi alte persoane fizice sau juridice există legături strânse, Banca Naţională a Moldovei acordă licența numai dacă aceste legături nu împiedică exercitarea eficientă a funcţiilor sale de supraveghere.
(3) Modificările considerate de Banca Națională a Moldovei ca fiind semnificative la nivelul acţionariatului băncii respective din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse cu aceasta, inclusiv cele decurgând dintr-un proces de fuziune sau de dezmembrare în care este implicată banca din alt stat, trebuie să fie comunicate Băncii Naţionale a Moldovei de către sucursala acesteia, modificările respective putând atrage retragerea licenței sucursalei, dacă nu mai sunt îndeplinite condiţiile care au stat la baza licențierii acesteia.

Articolul 30. Retragerea licenței sucursalei

(1) Banca Naţională a Moldovei poate retrage licența acordată unei sucursale a unei bănci dintr-un alt stat dacă aceasta se afla în una dintre situațiile prevăzute la art. 22 alin. (1).
(2) Licența sucursalei unei bănci dintr-un alt stat se retrage în următoarele situaţii:
a) banca în cauză hotărăște dizolvarea şi lichidarea sucursalei respective;
b) entitatea rezultată ca urmare a unui proces de reorganizare în urma căreia banca dintr-un alt stat îşi încetează existenţa, hotărăște dizolvarea şi lichidarea sucursalei respective;
c) în urma unor procese de reorganizare la nivelul respectivei bănci sau al grupului din care face parte, activitatea sucursalei din Republica Moldova este preluată de o altă bancă sau de o sucursală din Republica Moldova a unei bănci dintr-un alt stat;
d) licența acordată băncii respective din alt stat este retrasă de autoritatea competentă din statul de origine sau îşi încetează valabilitatea în orice mod;
e) s-a pronunţat o hotărâre de lichidare a băncii respective din alt stat;
f) sucursala se află în una din situațiile prevăzute la art. 22 alin. (2).
(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. a) – c), banca respectivă din alt stat trebuie să notifice Banca Naţională a Moldovei cu privire la decizia sa de reorganizare şi/sau lichidare a sucursalei din Republica Moldova şi să transmită acesteia cel puţin un plan de lichidare a activelor şi de stingere a datoriilor, care să asigure plata integrală a creanţelor deponenţilor şi ale altor creditori sau, după caz, un plan de preluare a activității.
(4) Hotărârea de reorganizare şi lichidare a sucursalei potrivit alin. (2) lit. a) - c) nu produce efecte decât după confirmarea de către Banca Naţională a Moldovei a retragerii

licenței, despre care se comunică băncii în cauză din alt stat.
(5) În cazul retragerii licenței eliberate unei sucursale a băncii din alt stat, Banca Națională a Moldovei adoptă măsurile necesare pentru a împiedica banca în cauză să inițieze noi tranzacții pe teritoriul Republicii Moldova și pentru a proteja interesele deponenților.
(6) Hotărârea Băncii Naţionale a Moldovei de retragere a licenţei sucursalei a unei bănci dintr-un alt stat va cuprinde motivele de retragere a licenţei. Despre retragerea licenţei se comunică în scris sucursalei respective a băncii din alt stat, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și autorității competente din statul respectiv al băncii în cauză.
(7) În caz de retragere a licenței, dispoziţiile art. 23 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 31. Publicarea informației de către sucursală

(1) Sucursalele băncilor din alte state trebuie să publice în limba română documentele contabile ale băncii din care fac parte - situaţiile financiare anuale, situaţiile financiare anuale consolidate, raportul întocmit de organele de conducere şi, după caz, raportul consolidat, întocmit de organele de conducere, raportul de audit al situaţiilor financiare anuale şi al situaţiilor financiare anuale consolidate - întocmite şi auditate conform legislaţiei din statul de origine a băncii.
(2) Sucursalele băncilor din alte state trebuie să publice situaţiile financiare anuale referitoare la propria activitate în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Capitolul IV
Aprobări în situații speciale

Articolul 32. Deschiderea de sucursale și reprezentanțe

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, pot deschide sucursale şi reprezentanţe pe teritoriul Republicii Moldova numai cu aprobarea prealabilă a Băncii Naţionale a Moldovei, în condiţiile stabilite de actele normative emise de aceasta.
(2) Sucursala băncii desfăşoară în numele ei toate sau unele din activităţile prevăzute de licenţa eliberată băncii şi acţionează în limitele împuternicirilor acordate de aceasta. Reprezentanţa băncii nu are dreptul să desfăşoare activităţi prevăzute de licenţa eliberată băncii şi alte activităţi, cu excepţia celor de informare, reprezentare şi apărare a intereselor băncii.
(3) Denumirea sucursalei, reprezentanţei trebuie să includă indicarea faptului că este sucursala, respectiv, reprezentanţa băncii care a deschis-o.
(4) Înregistrarea sucursalei, reprezentanţei la organul înregistrării de stat se efectuează la prezentarea aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei cu privire la deschiderea sucursalei sau reprezentanţei.
(5) Sucursalele băncii pot avea subdiviziuni structurale (agenţii, puncte de schimb valutar) situate în afara sediului lor, care nu au bilanţ separat (denumite în continuare oficii secundare). Denumirea oficiului secundar va conţine indicarea tipului acestuia şi a apartenenţei la sucursala concretă în cadrul căreia a fost deschis. Oficiul secundar se indică în regulamentul sucursalei.
(6) Agenţia poate desfăşura activităţi (inclusiv cele ale punctului de schimb valutar) determinate de bancă în conformitate cu lista activităţilor prevăzute de licența deținută, stabilite în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei. Punctul de schimb valutar îşi desfăşoară activitatea în conformitate cu Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21 martie 2008.
(7) În cazul luării hotărârii privind închiderea sucursalei (oficiului secundar), banca (sucursala), în termen de 10 zile, este obligată să notifice clienţii deserviţi de sucursala

respectivă (oficiul secundar respectiv) şi să ia măsuri privind executarea obligaţiilor faţă de aceştia.
(8) Despre închiderea sucursalei, reprezentanţei, deschiderea şi închiderea oficiului secundar, banca notifică Banca Naţională a Moldovei în condiţiile stabilite în actele normative emise de aceasta.

Articolul 33. Deschiderea de sucursale pe teritoriul altor state

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, pot desfăşura activităţile prevăzute în licența eliberată de Banca Naţională a Moldovei pe teritoriul unui alt stat, prin înființarea unei sucursale, dacă, din documentația și informațiile prezentate rezultă îndeplinirea următoarelor condiţii:
a) banca dispune de un management adecvat și de o situaţie financiară corespunzătoare, în raport cu activitatea propusă a fi desfăşurată prin intermediul sucursalei;
b) cadrul legislativ existent în statul gazdă şi/sau modul de aplicare a acestuia nu împiedică exercitarea de către Banca Naţională a Moldovei a funcţiilor sale de supraveghere;
c) banca înregistrează o evoluţie corespunzătoare a indicatorilor de prudenţă bancară și nu se află în situația de a nu îndeplini alte cerinţe stabilite de prezenta lege sau de reglementările emise în aplicarea acesteia.
(2) Pentru scopurile prezentei legi, toate sucursalele înființate de o bancă licențiată de Banca Națională a Moldovei pe teritoriul unui alt stat sunt considerate o singură sucursală.
(3) Înființarea unei sucursale într-un alt stat este supusă aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei, conform reglementărilor emise de aceasta.
(4) Orice modificare a elementelor reglementate conform alin. (3), care sunt avute în vedere la aprobarea înființării sucursalei este supusă aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei.
(5) Fără a aduce atingere dispozițiilor prezentei legi, activitatea desfășurată pe teritoriul altui stat printr-o sucursală înființată de bancă, persoană juridică din Republica Moldova, este supusă dispoziţiilor legale în vigoare în statul gazdă.
(6) Banca Naţională a Moldovei informează autoritatea competentă din statul gazdă cu privire la retragerea licenței unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, care desfăşoară activitate printr-o sucursală pe teritoriul acelui stat, inclusiv cu privire la consecinţele retragerii licenței.

Articolul 34. Fuziunea sau dezmembrarea

(1) Fuziunea sau dezmembrarea băncilor se efectuează potrivit dispoziţiilor legale în materie şi cu respectarea actelor normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(2) Fuziunea sau dezmembrarea băncilor este supusă aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei conform actelor normative emise de aceasta.
(3) Fuziunea sau dezmembrarea se înregistrează de către Camera Înregistrării de stat numai după obţinerea de către banca respectivă a aprobării prealabile din partea Băncii Naţionale a Moldovei.
(4) La evaluarea unei operaţiuni de fuziune sau de dezmembrare se au în vedere, fără a fi limitative, următoarele:
a) îndeplinirea cerințelor pentru licențierea unei bănci;
b) adecvarea capitalului la nivelul băncilor rezultate;
c) transparenţa structurii băncilor rezultate, astfel încât aceasta să permită desfăşurarea unei supravegheri eficiente;
d) calitatea persoanelor care asigură conducerea băncilor rezultate.
(5) Banca, care se înființează ca rezultat al fuziunii sau al dezmembrării, precum şi băncile care continuă să existe în urma unei asemenea operaţiuni, trebuie să îndeplinească toate condiţiile prevăzute de prezenta lege şi de actele normative emise în

aplicarea acesteia.
(6) Banca, care se înființează, ca rezultat al fuziunii sau al dezmembrării, trebuie să obțină licența din partea Băncii Naţionale a Moldovei.
(7) Dispoziţiile alin. (1), (2) și (4) se aplică în mod corespunzător oricărei operaţiuni în care este implicată o bancă, care are drept rezultat un transfer al unei părţi ce reprezintă cel puțin 25% din activele băncii, indiferent de modalitatea în care se realizează o astfel de operaţiune și dacă aceasta este hotărâtă de organul de conducere al băncii implicate în operaţiune.

Articolul 35. Modificări în situațiile băncilor

(1) Fără a aduce atingere cerințelor art. 32-34 și altor prevederi din prezenta lege, următoarele modificări operate la nivelul băncilor ulterior licențierii acesteia sunt supuse aprobării prealabile de către Banca Națională a Moldovei, după caz, notificării Băncii Naționale a Moldovei, conform actelor normative emise de aceasta:
a) modificări în statutul băncii;
b) completarea și/sau modificarea obiectului de activitate în contextul activităților permise băncii conform art. 14 alin.(1);
c) dobândirea de deținеri într-bancă conform art. 45;
d) numirea persoanelor noi în organele de conducere conform art. 43;
e) numirea persoanelor care dețin funcții – cheie conform art. 43;
f) schimbarea societății de audit care va presta serviciile de audit conform art. 88;
(2) Prevederile art. 18 se aplică şi în privinţa solicitării de informaţii referitoare la persoanele sau entităţile implicate ori având legătură cu modificările care se vor opera în situaţia băncii ulterior licențierii.
(3) Înregistrarea la organul înregistrării de stat a modificărilor corespunzătoare conform alin. (1), se efectuează cu prezentarea aprobării prealabile respective.

Titlul III
Cerințe prudențiale

Capitolul I
Organizare și conducere

Articolul 36. Organizarea băncilor

(1) Băncile se constituie și funcționează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă societăților pe acțiuni și cu respectarea prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia.
(2) În sensul alin.(1), următoarele prevederi din Legea privind societăţile pe acţiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997 nu sunt aplicabile în cazul băncilor:
a) art.7 alin.(1) lit.a) și lit. d), precum şi alin.(2) cu referire la adunarea generală a acționarilor;
b) art.10 alin.(5) şi (6) cu referire la societatea dominantă și dependentă;
c) art.50 alin. (3) lit.a1) şi lit.d) şi alin. (4) cu referire la atribuțiile adunării generale a acționarilor;
d) art.65 alin.(2) lit.d), alin.(3) şi (7) cu referire la atribuțiile consiliului;
e) art. 66 alin. (7) cu referire la numărul de mandate de membru al consiliului;
f) art.69 alin.(2) lit.b) şi alin.(5) cu referire la organul executiv;
g) art.70 alin.(6) – (8) cu referire la organizația gestionară;
h) art.71 şi 72 şi orice alte prevederi referitoare la comisia de cenzori;
i) art.73 alin.(6) cu referire la acordarea împrumuturilor persoanelor sale cu funcții de răspundere.
(3) Băncile dispun de independenţă juridică, operaţională, financiară şi

administrativă faţă de orice persoană, inclusiv faţă de Banca Naţională a Moldovei, Guvern şi de alte autorităţi ale administraţiei publice, dacă legislaţia nu prevede altfel. Nicio persoană nu poate îngrădi independenţa băncilor, nu poate influenţa organele de conducere în exercitarea funcţiilor, nu poate interveni în activitatea vreunei bănci, cu excepţia executării unor obligaţii sau împuterniciri specifice prevăzute de legislaţie.
(4) Băncile trebuie să își organizeze întreaga activitate în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase, cu cerințele prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.
(5) Băncile evaluează și califică, pe baza criteriilor stabilite în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, dacă sunt semnificative din perspectiva dimensiunii, organizării interne şi a naturii, extinderii şi complexității activităților desfășurate.

Articolul 37. Statutul și regulamentele interne

(1) Cadrul de administrare a activității al unei bănci, procesele de identificare, administrare, monitorizare şi raportare a riscurilor, mecanismele de control intern, precum şi politicile şi practicile de remunerare a membrilor organului de conducere se stabilesc prin statut şi regulamentele interne, în conformitate cu legislaţia aplicabilă societăţilor pe acţiuni, cu respectarea dispoziţiilor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia.
(2) Statutul băncii trebuie să specifice denumirea, adresa, obiectul activităţii, atribuțiile organului de conducere, cuantumul capitalului social, tipul, numărul, valoarea nominală a acţiunilor şi drepturile de vot legate de ele, obligativitatea deţinătorilor direcţi, indirecţi şi a beneficiarilor efectivi de a prezenta informaţia solicitată de către bancă pentru asigurarea conformării acesteia prevederilor prezentei legi.
(3) Statutul şi regulamentele interne ale băncii se transmit Băncii Naţionale a Moldovei, în condiţiile prevăzute în actele normative emise de aceasta, în scopul evaluării respectării cerinţelor prudenţiale prevăzute de prezenta lege şi de actele normative emise în aplicarea acesteia.

Articolul 38. Cadrul de administrare a activității

(1) Fiecare bancă trebuie să dispună de un cadru de administrare a activității riguros conceput, care să includă o structură organizatorică clară cu linii de responsabilitate bine definite, transparente şi coerente, procese eficace de identificare, administrare, monitorizare şi raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusă, un proces de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, un proces de evaluare a adecvării lichidităţii, mecanisme adecvate de control intern, inclusiv proceduri administrative şi contabile riguroase şi politici şi practici de remunerare care să promoveze şi să fie în concordanță cu o administrare sănătoasă şi eficace a riscurilor.
(2) Cadrul de administrare a activității, procesele şi mecanismele prevăzute la alin. (1) trebuie să fie cuprinzătoare şi adaptate la natura, amploarea şi complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri şi activităților desfășurate de bancă. Mecanismele de control intern trebuie să asigure cel puţin organizarea funcțiilor de administrare a riscurilor, de asigurare a conformității și de audit intern.
(3) Principiile, criteriile tehnice şi alte elemente aferente cerințelor specificate la alin. (1) și (2) care trebuie avute în vedere de către bănci se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(4) În sensul alin. (1)-(3), sunt avute în vedere riscuri precum: riscul de credit şi al contrapărții, riscul rezidual, riscul de concentrare, riscul de securitizare, riscul de piață, riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare, riscul operațional, care include și riscul denaturării securității și integrității sistemelor informaționale, riscul de lichiditate şi riscul efectului de levier excesiv, precum şi, după caz, subcategorii ale acestor riscuri.
(5) Banca este obligată să raporteze anual cu privire la condițiile în care se desfășoară

cadrul de administrare a activității băncii, în conformitate cu actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(6) Prezentul articol se aplică cu respectarea dispozițiilor art. 59 pe bază individuală și consolidată.

Articolul 39. Politica de remunerare

(1) Banca Naţională a Moldovei stabilește, prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, cerinţele privind politica de remunerare a unei bănci, inclusiv principiile de acordare şi ajustare a remunerației, elementele fixe și variabile ale remunerației, restricții cu privire la utilizarea unor elemente variabile ale remunerației, precum şi principiile de remunerare aplicabile băncilor care beneficiază de sprijin financar public extraordinar, în sensul Legii privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232 din 04.10.2016.
(2) Banca Naţională a Moldovei colectează informaţii cu privire la numărul persoanelor pe bancă care sunt remunerate cu cel puţin 1 (un) milion de lei într-un exercițiu financiar, inclusiv informaţii cu privire la responsabilitățile şi domeniul de activitate în care sunt implicate aceste persoane şi la principalele elemente ale remunerației, incluzând, fără a se limita la: salarii, bonusuri, compensații pe termen lung, contribuții la pensii.
(3) Banca Naţională a Moldovei colectează informaţiile cantitative agregate cu privire la remunerare, publicate potrivit criteriilor de transparenţă şi de publicare prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, şi le utilizează pentru a determina tendințele şi practicile în materie de remunerare la nivelul sistemului bancar din Republica Moldova.
(4) Banca Națională a Moldovei poate impune restricții cu privire la tipul și caracteristicile instrumentelor de remunerare variabile sau poate interzice utilizarea unor astfel de instrumente, atunci când consideră necesar. Restricțiile și interzicerile respective se pot aplica atât părții componente a remunerației variabile care este reportată, cât și părții componente a acesteia care nu este reportată.
(5) Banca trebuie să includă în contractele individuale de muncă încheiate cu persoanele ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al acesteia clauze care să asigure respectarea cerințelor în materie de remunerare, astfel cum acestea sunt prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 40. Organul de conducere

(1) În sensul prezentei legi, organul de conducere al unei bănci este reprezentat de consiliul și executivul acesteia.
(2) Consiliul băncii este format dintr-un număr impar de membri, persoane fizice, dar nu mai puţin de trei. Membrii consiliului sunt aleşi de adunarea generală a acţionarilor băncii pentru un termen de pînă la 4 ani. Membrii consiliului pot fi realeși pentru un nou termen și supuși aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei în condițiile prevăzute de actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Majoritatea membrilor consiliului trebuie să fie persoane care nu sînt afiliate băncii, cu excepţia afilierii determinate de calitatea de membru al consiliului acesteia.
(3) Organul executiv este format din cel puțin 3 membri, persoane fizice, numiți de către consiliul băncii pe un termen stabilit de statutul băncii. Membrii organului executiv pot fi realeși pentru un nou termen și supuși aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei în condițiile prevăzute de actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(4) Atribuțiile consiliului şi organului executiv se stabilesc în statutul băncii și reglementările interne ale acesteia, cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative ale BNM emise în aplicarea acesteia și nu pot fi delegate altor persoane.
(5) Membrii consiliului şi organului executiv sunt responsabili de ducerea la îndeplinire

a tuturor cerinţelor prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia, conform atribuțiilor încredințate potrivit alin. (4).

Articolul 41. Consiliul băncii

(1) Consiliul băncii îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere
(2) Consiliul băncii trebuie să definească și să supravegheze implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă şi prudentă a băncii, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul organizației şi prevenirea conflictelor de interese.
(3) Consiliul băncii are următoarele atribuții principale:
a) este responsabil pe deplin în ceea ce privește banca, aprobă şi supraveghează implementarea obiectivelor strategice, a strategiei privind administrarea riscurilor şi a cadrului de administrare a activității băncii, inclusiv codul de guvernanță corporativă, şi dacă standardele de performanță sunt menținute în conformitate cu interesele financiare pe termen lung şi cu respectarea cerinței de capital a acesteia;
b) numește și revocă membrii organului executiv și stabilește atribuțiile acestora;
c) exercită supravegherea efectivă și eficientă a organului executiv;
d) raportează cel puțin o dată pe an adunării generale a acționarilor cu privire la activitatea de supraveghere desfășurată;
e) analizează în mod critic, dezbate și discută, întro manieră constructivă, propunerile, explicațiile şi informațiile furnizate de către membrii organului executiv, putând să se opună deciziile acestora;
f) monitorizează și evaluează periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității, inclusiv principiile de guvernanță ale băncii, și adoptă măsurile adecvate pentru remedierea eventualelor deficiențe;
g) aprobă situațiile financiare anuale și asigură integritatea sistemelor contabile şi de raportare financiară, inclusiv controalele financiare şi operaționale şi conformarea cu legislația şi standardele relevante;
h) decide cu privire la stabilirea unor comitete specializate prevăzute la art. 44, funcționarea și atribuțiile cărora sunt prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
i) adoptă și revizuiește, cel puțin o dată pe an, principiile generale ale politicii de remunerare și este responsabil cu supravegherea implementării acesteia;
j) supraveghează procesul de publicare a informațiilor și de comunicare;
k) fără a se aduce atingere prevederilor art. 36 alin. (2), îndeplinește atribuțiile prevăzute de art. 50 alin. (4) și art. 65 din Legea societăților pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997;
l) îndeplinește orice alte atribuții care decurg din prezenta lege sau din actele normative emise în aplicarea acesteia.
(4) În afara condițiilor prevăzute de legislația în vigoare, referitoare la membrii consiliului, nu poate fi aleasă membru al consiliului băncii sau dacă a fost aleasă decade din drepturi, persoana:
a) care este sau care va deveni membru al consiliului în două sau mai multe bănci din Republica Moldova, cu excepția cazurilor când acestea fac parte din cadrul aceluiași grup;
b) căreia i s-a retras aprobarea Băncii Naționale a Moldovei acordate unei persoane conform art. 43.

Articolul 42. Organul executiv al băncii

(1) Organul executiv exercită funcția de conducere în cadrul unei bănci și este responsabil față de consiliul băncii pentru activitatea de conducere curentă a băncii și pentru implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă și prudentă a băncii.

(2) Organul executiv al băncii are următoarele atribuții principale:
a) promovează și asigură o activitate de conducere curentă a băncii eficientă sub supravegherea consiliului;
b) contribuie la o guvernanță corporativă sănătoasă în cadrul băncii, inclusiv prin comportamentul personal;
c) realizează monitorizarea adecvată a personalului din subordine și asigură că activitățile băncii sunt consistente cu strategia și politicile băncii aprobate de consiliu;
d) asigură o structură organizatorică adecvată şi transparentă pentru bancă, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul acesteia;
e) asigură repartizarea sarcinilor și responsabilităților ce revin personalului băncii și stabilește o structură de gestionare care promovează în cadrul băncii o activitate responsabilă și transparentă;
f) implementează obiectivele strategice, strategia privind administrarea riscurilor şi cadrul de administrare a activității băncii, inclusiv codul de guvernanță corporativă aprobate de consiliul băncii;
g) este responsabil de conformarea băncii cu legislația în vigoare, actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei și politicile interne ale băncii;
h) fără a aduce atingere prevederilor art. 36 alin. (2), îndeplinește atribuțiile prevăzute de art. 69 și art. 70 din Legea societăților pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997;
i) îndeplinește orice alte atribuții care decurg din prezenta lege sau din actele normative emise în aplicarea acesteia.
(3) În exercitarea atribuțiilor conferite, membrii organului executiv pot acționa împreună sau separat, astfel cum va fi prevăzut în reglementările interne ale băncii.

Articolul 43. Aplicarea principiilor de guvernanță

(1) Fiecare dintre membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună în orice moment de o bună reputaţie, de cunoştinţe, aptitudini şi experienţă adecvate naturii, extinderii şi complexităţii activităţii băncii şi responsabilităţilor încredinţate şi trebuie să îşi desfăşoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente şi sănătoase.
(2) Componenţa organului de conducere al băncii trebuie să reflecte în ansamblu o gamă suficient de largă de experienţe profesionale relevante.
(3) Banca trebuie să se asigure că persoanele înaintate în funcția de membru al organului de conducere și în funcțiile-cheie îndeplinesc permanent cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(4) Banca Națională a Moldovei colectează informațiile publicate în conformitate cu actele normative emise de aceasta referitoare la diversitatea calităților și competențelor în procesul de selecție a membrilor organului de conducere al băncii și le utilizează pentru a compara practicile în materie de diversitate a selecției acestora la nivelul sistemului bancar din Republica Moldova.
(5) Fiecare dintre persoanele prevăzute la alin. (1) trebuie să fie aprobate de Banca Naţională a Moldovei înainte de începerea exercitării responsabilităţilor sau, după numirea în funcție, să fie notificată Băncii Naționale a Moldovei, potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Banca Națională a Moldovei va urmări în permanență respectarea de către persoanele prevăzute la alin. (1) a condițiilor de aprobare.
(6) În cazul notificării prevăzute la alin. (5), Banca Națională a Moldovei se poate opune ulterior numirii în funcție, solicitând băncii luarea măsurilor necesare în vederea conformării cu prezenta lege și cu actele normative emise în aplicarea acesteia.
(7) Membrii organului de conducere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de cunoştinţe, aptitudini şi experienţă adecvate pentru a fi în măsură să înţeleagă activităţile desfăşurate de bancă, inclusiv principalele riscuri ale acestora, şi să se pronunţe în deplină cunoştinţă de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competenţelor lor.

(8) Fiecare membru al consiliului unei bănci trebuie să îşi exercite responsabilităţile cu onestitate, integritate şi obiectivitate pentru a putea evalua şi pune în discuţie în mod eficient deciziile luate de către organul executiv, atunci când este necesar, şi pentru a controla şi monitoriza în mod eficace procesul de luare a respectivelor decizii.
(9) Banca Națională a Moldovei are autoritatea de a analiza în ce măsură sunt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta lege şi în actele normative emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele şi informaţiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală şi de experienţa persoanelor prevăzute la alin. (1) şi de a decide dacă, atât la nivel individual, cât şi la nivel colectiv, cerinţele prevăzute sunt îndeplinite.
(10) Membrii organului de conducere trebuie să aloce timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin.
(11) În aplicarea alin. (10), numărul funcțiilor pe care o persoană le poate deține în alte bănci și / sau alte entități, în același timp, se stabilește în funcție de circumstanțele individuale, precum şi de natura, extinderea şi complexitatea activității băncii.
(12) În cazul băncilor care sunt considerate semnificative din perspectiva dimensiunii, a organizării interne şi a naturii, extinderii şi complexității activităților desfășurate, persoanele prevăzute la alin. (10), atunci când cumulează mai multe funcții, nu se pot afla în mai mult de una dintre următoarele situații:
a) exercită o funcție de membru al organului executiv sau altă funcție de conducere similară, concomitent cu două funcții de membru al consiliului sau alte două funcții neexecutive similare;
b) exercită concomitent patru funcții de membru al consiliului sau alte patru funcții neexecutive similare.
(13) În scopul aplicării alin. (11), se consideră ca fiind o singură funcție:
a) toate funcțiile de membru al organului executiv sau de membru al consiliului ori similare acestora, deținute în cadrul aceluiași grup;
b) toate funcțiile de membru al organului executiv sau de membru al consiliului ori similare acestora, deținute în cadrul:
- sistemelor de protecţie contractuală sau instituţională care constau într-un acord de stabilire contractuală sau legală a responsabilităților care protejează băncile și le asigură, în special, lichiditatea și cerința de capital pentru a evita falimentul, în cazul în care este necesar băncilor;
- entităților financiare sau nefinanciare, în care banca are o deținere calificată.
(14) Funcțiile deținute în organizații sau entități care nu urmăresc, în mod predominant, obiective comerciale nu trebuie avute în vedere în sensul alin. (11).
(15) Banca Națională a Moldovei poate aproba deținerea unei funcții suplimentare de membru al consiliului sau a unei funcții neexecutive similare, de către membrii organului de conducere al unei bănci, luând în considerare complexitatea atribuțiilor conferite de toate funcțiile deținute de aceste persoane.
(16) În sensul alin. (1), (2), (7), (8) și (10), criteriile, lista de informații și documente pentru realizarea evaluării se detaliază prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 44. Comitetele specializate ale Consiliului

(1) Fiecare bancă trebuie să înființeze și să dispună de un comitet de audit și un comitet de administrare a riscurilor. Comitetul de audit și comitetul de administrare a riscurilor sunt comitete independente și sunt alcătuite din membrii consiliului băncii.
(2) Atunci când băncile sunt semnificative din punct de vedere al mărimii, organizării interne şi naturii, extinderii şi complexității activităților acestora, consiliul băncii trebuie să stabilească cel puțin următoarele comitete:
(a) comitet de numire;
(b) comitet de remunerare.
(3) Comitetele menționate la alin. (2) trebuie să fie formate exclusiv din membri ai consiliului băncii și să raporteze direct consiliului băncii.
(4) Prin derogare de la prevederile art. 26 alin. (1) lit.b) și art. 52 din Legea privind

societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997, comitetul de numire trebuie să identifice şi să recomande candidaturile spre aprobare de către consiliul băncii, în cazul posturilor vacante din cadrul organului de conducere, sau, în cazul posturilor vacante în Consiliu, pentru a fi supuse votului la adunarea generală a acționarilor.

(5) Atribuțiile, funcțiile și responsabilitățile comitetelor de la alin. (1) și (2), precum și cerințe față de membrii acestora, sunt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Banca Națională a Moldovei poate permite unei bănci, care nu este considerată semnificativă, să reunească comitetul de administrare a riscurilor şi comitetul de audit. Membrii comitetului astfel reunit trebuie să dispună de cunoștințele, competențele şi expertiza necesară atât pentru comitetul de administrare a riscurilor, cât şi pentru comitetul de audit.

Capitolul II
Acționariatul băncii

Articolul 45. Obligația privind obținerea unei aprobări prealabile și restricții

(1) Orice persoană este obligată, până la achiziționarea / dobândirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prevăzute la art. 47-49, în următoarele situații:

a) o persoană, în calitate de achizitor potențial, intenționează să achiziționeze, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă ori să-și majoreze, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, deținerea calificată astfel încât proporția drepturilor sale de vot sau a deținerii să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% ori astfel încât banca să devină o filială a sa;

b) o persoană, care va deveni dobânditor, prin intenția de a dobândi, individual sau concertat, prin orice modalitate, o deținere într-o bancă asupra căreia au devenit incidente prevederile alin. (2);

c) o persoană, care va deveni dobânditor, al unei dețineri în capitalul social al băncii ca urmare a aportului la capitalul unei societăți comerciale a acțiunilor băncii;

d) o persoană intenționează, prin orice modalitate, să dobândească sau să subscrie acțiuni ale băncii emise în conformitate cu prevederile art. 52 alin. (3).

(2) Exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare şi desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept din data achiziției / dobândirii realizate cu încălcarea prevederilor alin. (1). Banca Națională a Moldovei informează achizitorul potențial / dobânditorul şi banca, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția / dobândirea realizată cu încălcarea prevederilor alin. (1), despre incidența prevederilor vizând suspendarea exercițiului drepturilor prevăzute la prezentul alineat.

(3) Acțiunile ale căror exercițiu al dreptului de vot este suspendat conform alin. (2) nu se vor lua în considerație la adoptarea hotărârilor privind chestiunile incluse în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor, nu se vor lua în calcul pentru stabilirea rezultatelor votării, respectiv nu se cuprind în voturile reprezentate la adunare.

(4) Persoanele care au încălcat prevederile alin.(1) vor vinde, în termen de 3 luni de la data achiziției / dobândirii, acțiunile aferente deținerii astfel achiziționate / dobândite. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art. 52 alin. (3).

(5) În aplicarea prevederilor alin. (1), se prezumă, pînă la proba contrară, că mai multe persoane acţionează concertat în calitate de achizitori potenţiali conform constatărilor Băncii Naţionale a Moldovei.

(6) Persoanele care sunt împuternicite conform legii să înregistreze transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii vor face înregistrările respective numai cu condiția prezentării aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei, în cazurile prevăzute de prezenta lege. Procedura de înregistrare a transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii se stabilește prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, coordonate cu Comisia Națională a Pieței Financiare.
(7) În aplicarea prevederilor prezentului capitol, modalitatea de determinare a drepturilor de vot se stabilește prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, coordonate cu Comisia Națională a Pieței Financiare.
(8) Persoanele rezidente în jurisdicțiile ce nu implementează standardele internaționale de transparență nu pot achiziționa / dobândi direct sau indirect deținеri într-o bancă. Lista jurisdicțiilor ce nu implementează standardele internaționale de transparență este stabilită prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.

Articolul 46. Exceptarea de la obligația de solicitare în prealabil a aprobării

(1) Prevederile art. 45 alin. (1) lit. a) și b) nu se aplică în circumstanțe obiective, stabilite prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei. În acest caz, exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare şi desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept, de la data achiziției, până la data eliberării de către Banca Națională a Moldovei a aprobării prealabile în condițiile prezentei legi, dispozițiile art. 42 alin. (3) aplicându-se în mod corespunzător. Banca Națională a Moldovei informează acționarul-achizitor, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția realizată în condițiile prezentului alineat, despre incidența prevederilor vizând suspendarea exercițiului drepturilor menționate.
(2) În cazul prevăzut la alin. (1), acționarii-achizitori vor informa Banca Națională a Moldovei despre achiziția realizată în termen de 15 zile de la data achiziției şi vor solicita aprobărea prealabilă Băncii Naţionale a Moldovei în termen de 60 de zile de la data achiziției.
(3) La solicitarea şi eliberarea aprobării prealabile vor fi aplicate prevederile art. 47 - 49.
(4) Dacă acționarii nu solicită aprobarea prealabilă Băncii Naţionale a Moldovei în termenul prevăzut la alin. (2) sau dacă, în urma evaluării efectuate, Banca Națională a Moldovei refuză eliberarea aprobării prealabile, acționarii vor vinde, în termen de 3 luni de la data achiziției sau, după caz, de la data la care a fost emis acest refuz, acțiunile aferente deținerii calificate astfel achiziționate. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost vândute, devin incidente prevederile art. 53 alin. (3).

Articolul 47. Procesul de solicitare a aprobării prealabile

(1) Achizitolul potențial / dobânditorul va solicita aprobarea prealabilă a Băncii Naţionale a Moldovei pentru dobândirea sau majorarea deținerii, după caz, deținerii calificate, într-o bancă în una din situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1), cu indicarea mărimii deținerii, ce constituie obiectul dobândirii şi furnizarea documentelor şi informațiilor relevante prevăzute la art. 48 alin. (5).
(2) Pentru solicitarea aprobării prealabile prevăzute la art. 45 alin. (1) achizitorul potențial / dobânditorul prezintă documentele şi informaţiile relevante, conform actelor normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, care vor fi examinate în termenele prevăzute la alin. (4) - (10).
(3) Banca Naţională a Moldovei confirmă în scris potențialului achizitor / dobânditorului primirea solicitării, în temeiul alin. (1) sau a informațiilor suplimentare în temeiul alin. (5), imediat și, în orice caz, în termen de 2 zile lucrătoare de la primire.
(4) Banca Naţională a Moldovei realizează evaluarea prevăzută la art. 48 alin. (1) în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data confirmării scrise a primirii solicitării

și a tuturor documentelor care trebuie transmise acesteia, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei la care se face referire la art. 48 alin. (6). Dacă solicitarea nu este însoţită de toate documentele necesare, termenul de evaluare începe să curgă de la data confirmării de către Banca Naţională a Moldovei a primirii tuturor documentelor respective. În momentul transmiterii confirmării de primire, Banca Naţională a Moldovei comunică potenţialului achizitor / dobânditor data de expirare a termenului de evaluare. Banca Națională a Moldovei poate refuza eliberarea aprobarii prealabile până la începerea evaluării, dacă dispune de documente, informații ce atestă necorespunderea achizitorului potențial / dobânditorului cel puțin unuia din criteriile stabilite la art. 48.
(5) În perioada termenului de evaluare prevăzut la alin. (4) , dar nu mai târziu de cea de a 50-a zi lucrătoare a termenului respectiv, Banca Naţională a Moldovei poate, dacă este necesar, să solicite informațiile suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării. O astfel de solicitare se face în scris, precizându-se informațiile suplimentare necesare.
(6) Achizitorul potenţial / dobânditorul va transmite informaţiile suplimentare solicitate de Banca Naţională a Moldovei în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data comunicării de către Banca Naţională a Moldovei a solicitării. În cazul neîndeplinirii acestei obligaţii, se aplică prevederile art. 48 alin. (3). Pe perioada respectivă, termenul de evaluare prevăzut la alin. (4) din prezentul articol se suspendă. Orice solicitări suplimentare formulate de Banca Naţională a Moldovei de completare sau de clarificare a informaţiilor primite nu poate conduce la suspendarea termenului de evaluare. Banca Naţională a Moldovei poate decide prelungirea perioadei de suspendare a termenului, prevăzute până la 30 de zile lucrătoare, dacă achizitorul potenţial / dobânditorul este situat sau reglementat într-un alt stat sau este o persoană care nu face obiectul supravegherii de către Banca Națională a Moldovei sau de către Comisia Națională a Pieței Financiare.
(7) Dacă Banca Naţională a Moldovei hotărăşte să refuze sau să accepte eliberarea aprobării prealabile, comunică în scris achizitorului potenţial / dobânditorul hotărârea sa în termen de 2 zile lucrătoare de la data adoptării acesteia şi fără a depăşi termenul prevăzut pentru realizarea evaluării, indicând, după caz, şi motivele refuzului.
(8) La cererea achizitorului potențial / dobânditorului, Banca Naţională a Moldovei poate pune la dispoziția publicului o motivare corespunzătoare a deciziei. Aceasta nu împiedică Banca Naţională a Moldovei să publice motivele refuzului, chiar dacă potențialul achizitor / dobânditorul nu a formulat o cerere în acest sens.
(9) În cazul eliberării aprobării prealabile, Banca Naţională a Moldovei poate stabili un termen maxim, care nu poate fi mai mic de 3 luni, pentru finalizarea achiziţiei propuse / dobândirii şi poate prelungi acest termen dacă este necesar.

Articolul 48. Evaluarea achizitorului potenţial / dobânditorului

(1) La examinarea solicitării și a informațiilor prevăzute la art. 47 alin. (1) și (2), în vederea asigurării administrării prudente și sănătoase a băncii vizate de achiziție și luând în considerare posibila influență a potențialului achizitor asupra băncii respective, Banca Națională a Moldovei evaluează adecvarea potențialului achizitor, precum și soliditatea financiară în raport cu achiziția propusă prin examinarea cumulativă a următoarelor criterii:
a) reputaţia achizitorului potenţial;
b) reputația, cunoștințele, aptitudinile și experiența ale oricărui membru al organului de conducere care va conduce activitatea băncii ca rezultat al achiziţiei propuse;
c) soliditatea financiară a achizitorului potenţial, în special în raport cu tipul de activitate desfăşurată de bancă în prezent şi cu cea preconizată a fi desfăşurată de bancă vizată de achiziţia propusă;
d) capacitatea băncii de a respecta și de a continua să respecte cerinţele prudenţiale prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, după caz, pe cele prevăzute de alte acte legislative aplicabile, în special, în materia supravegherii suplimentare a băncilor, a societăţilor de asigurare şi/sau de reasigurare și a societăţilor

de investiţii care fac parte dintr-un conglomerat financiar ori privind emiterea de monedă electronică, inclusiv condiția ca grupul financiar, din care va face parte, să aibă o structură care să permită exercitarea unei supravegheri eficiente, realizarea schimbului eficient de informaţii între autorităţile competente şi determinarea repartizării competenţelor între aceste autorităţi;
e) existenţa unor motive rezonabile de a suspecta că, în ceea ce priveşte achiziţia propusă, este sau a fost săvârşită o infracţiune ori o tentativă a infracţiunii de spălare a banilor sau de finanţare a actelor de terorism, în sensul prevederilor legislaţiei în domeniu, sau că prin achiziţia propusă un asemenea risc ar putea creşte;
(2) La examinarea solicitării și a informațiilor prevăzute pentru dobânditorul unei dețineri inferioare celei calificate în situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1) lit. b)-d) în vederea asigurării unei transparenței în cadrul acestor tranzacții, Banca Națională a Moldovei evaluează adecvarea dobânditorului prin examinarea cumulativă a criteriilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și e), cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (3)– (7) din prezentul articol.
(3) Banca Naţională a Moldovei va elibera aprobarea prealabilă doar dacă:
a) este pe deplin convinsă că, calitatea achizitorului potențial, inclusiv soliditatea financiară a acestuia în raport cu achiziția propusă, este potrivită și adecvată prin examinarea cumulativă a criteriilor prevăzute la alin. (1);
b) nu suspectează că beneficiarul efectiv al achiziţiei propuse este o altă persoană decât cea declarată acesteia în cadrul solicitării;
c) nu există o stratificare excesivă a acționariatului (de la achizitorul potențial până la beneficiarul efectiv sunt mai mult de 3 niveluri);
d) informaţiile şi documentele furnizate de achizitorul potenţial sunt complete și/sau nu conțin date eronate.
(4) Banca Naţională a Moldovei nu poate impune nicio condiţie prealabilă privind nivelul deținerii care trebuie să fie achiziţionată şi nici nu poate evalua achiziţia propusă din punctul de vedere al necesităților economice ale pieței.
(5) Criteriile prevăzute la alin. (1) și (2), elementele care se au în vedere la evaluarea îndeplinirii acestora, lista de informaţii şi documente pentru realizarea evaluării se detaliază prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei. Informațiile și documentele solicitate sunt proporționale și adaptate naturii potențialului achizitor / dobânditor și achiziției propuse / dobândirii. Banca Națională a Moldovei nu va solicita informații care nu prezintă relevanță din perspectiva unei evaluări prudențiale.
(6) Banca Naţională a Moldovei poate decide să realizeze evaluarea prevăzută la prezentul articol numai cu referire la persoana care urmează să deţină direct o deținere în capitalul social al unei bănci şi la beneficiarul efectiv al acesteia.
(7) Fără a aduce atingere prevederilor art. 47 alin. (3)-(6), în cazul în care aprobarea prealabilă a Băncii Naţionale a Moldovei este solicitată în legătură cu două sau mai multe achiziţii propuse a unor deţineri calificate sau de majorare a unor astfel de deţineri în aceeaşi bancă, aceasta asigură tratament nediscriminatoriu tuturor achizitorilor potenţiali.

Articolul 49. Colaborarea cu alte autorități competente în cadrul evaluării achizitorului potenţial

(1) În realizarea evaluării prevăzute la art. 48 alin. (1), Banca Naţională a Moldovei colaborează prin consultare reciprocă în toate privințele cu alte autorităţi competente naţionale sau din alte state implicate, în cazurile în care achizitorul potenţial este:
a) o bancă, o societate de asigurări de viață, o societate de asigurări generale, o societate de reasigurare, o societate de investiţii, licențiate într-un alt stat sau într-un alt sector decât cel vizat de achiziția propusă /dobândire;
b) societatea-mamă a unei entități din categoria celor prevăzute la lit. a) care sunt licențiate într-un alt stat sau în alt sector al sistemului financiar;
c) o persoană fizică sau juridică ce controlează o entitate din categoria celor prevăzute la

lit. a) care sunt licențiate într-un alt stat sau într-un alt sector decât cel vizat de achiziția propusă.
(2) În sensul prevederilor alin. (1), Banca Naţională a Moldovei asigură, fără întârziere, schimbul de informaţii care sunt esenţiale şi relevante pentru realizarea evaluării cu autorităţile de supraveghere implicate. În calitate de autoritate competentă a băncii vizate de achiziţia propusă/dobândirea, Banca Naţională a Moldovei ia în considerare toate informaţiile esenţiale furnizate de autorităţile de supraveghere în cauză şi poate solicita acestora toate informaţiile pe care le consideră relevante pentru realizarea evaluării. Hotărârea Băncii Naţionale a Moldovei cu privire la achiziţia propusă/dobândirea trebuie să indice orice opinie sau rezervă exprimată de autoritatea competentă a achizitorului potenţial/dobânditorului.
(3) Banca Naţională a Moldovei poate lua orice măsuri pentru a verifica informaţiile/ documentele furnizate de achizitorul potenţial/dobânditorul în cadrul solicitării cu autorităţile competente naţionale şi din alte state implicate. Autorităţile competente naționale vor furniza informaţiile solicitate de Banca Naţională a Moldovei.
(4) Informaţiile solicitate în cadrul colaborării trebuie să fie proporționale şi adaptate la natura achizitorului potenţial/dobânditorului şi a achiziţiei propuse/dobândirii şi să prezinte relevanță din perspectiva unei evaluări prudenţiale.
(5) Schimbul de informații potrivit prezentului articol poate fi realizat cu sau fără încheierea unor acorduri de colaborare, însă în oricare din aceste situații trebuie să se asigure respectarea prevederilor privind secretul profesional din Capitolul III, Titlul V.

Articolul 50. Notificarea înstrăinării sau reducerii deținerii calificate

Orice persoană fizică sau juridică ce a decis să înstrăineze, direct ori indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă sau să își reducă deținerea calificată astfel încât proporția drepturilor sale de vot ori a deţinerii în capitalul social să se situeze sub nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% sau astfel încât banca în cauză să înceteze să mai fie o filială a persoanei respective trebuie să notifice în prealabil, în scris, Banca Naţională a Moldovei și banca în legătură cu această decizie, conform actelor normative emise în acest sens. Pentru calculul drepturilor de vot se au în vedere actele normative emise de Banca Naţională a Moldovei în temeiul art. 45 alin (7).

Articolul 51. Informări subsecvente

(1) Banca trebuie să identifice și să informeze Banca Naţională a Moldovei, de îndată ce iau cunoștință, despre orice achiziție sau înstrăinare, directă sau indirectă, inclusiv de către beneficiarul efectiv, a deținerilor în capitalul lor care depășește nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33%, 50% sau ca urmare a căreia banca devine filială, respectiv se situează sub nivelurile menționate și / sau despre orice dobândire în situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1) lit. b)-d), precum şi despre orice fapte sau circumstanţe care generează suspiciunea că asemenea achiziție / dobândire sau înstrăinare a avut loc fără respectarea prezentei legi şi a actelor normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(2) Băncile informează Banca Naţională a Moldovei, la solicitarea acesteia, despre identitatea deținătorilor direcți şi indirecți de deţineri calificate, inclusiv a beneficiarului efectiv, şi despre nivelul acestor deţineri, conform informaţiilor de care dispune, în modul şi în condiţiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(3) Orice deținător direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv, al unei deţineri ăn capitalul unei bănci prezintă Băncii Naţionale a Moldovei, la cererea acesteia, informația aferentă activității sale, inclusiv situațiile financiare anuale, declarațiile de venituri, precum şi altă informație necesară efectuării investigațiilor sau verificarea corespunderii criteriilor de la art. 48 alin. (1) și (2), în modul şi în condiţiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei. Orice deţinător, direct sau indirect al unei deţineri în capitalul social al unei bănci prezintă acesteia informaţia cu privire la

identitatea sa şi a persoanelor sale afiliate.
(4) Orice deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiar efectiv, este obligat să notifice Banca Națională a Moldovei și banca despre efectuarea achiziției / dobândirii pentru care a obținut aprobarea prealabilă în temeiul art. 45 alin. (1), în termen de 10 zile de la data efectuării acesteia.
(5) Banca Naţională a Moldovei va fi informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acţionarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligaţie revine participanţilor la acord şi organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmând a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din ziua în care devin cunoscute circumstanţele care relevă existenţa acestuia.
(6) Banca Naţională a Moldovei asigură urmărirea respectării în mod permanent a cerințelor prevăzute la art. 48, şi poate solicita, în acest sens, de la bancă şi/sau de la orice deținător direct și/sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv, de deținere într-o bancă orice informaţii pe care le consideră necesare și poate aplica băncii, conducătorilor acesteia şi deținătorului direct şi indirect, inclusiv beneficiarului efectiv, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci, sancțiuni și/sau măsuri sancționatoare corespunzătoare, potrivit prezentei legi.
(7) Informaţiile prezentate conform acestui articol pot fi verificate de Banca Naţională a Moldovei în condiţiile art. 49.

Articolul 52. Nerespectarea cerinţelor privind calitatea acţionariatului

(1) În cazul în care deţinătorul, direct sau indirect, al unei deţineri calificate, inclusiv beneficiarul efectiv, nu mai îndeplineşte cerinţele prevăzute de prezenta lege şi actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei emise în aplicarea acesteia privind calitatea acţionariatului unei bănci sau exercită asupra acesteia o influenţă de natură să pericliteze administrarea prudentă şi sănătoasă a băncii, precum şi în cazul în care deţinătorul, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv al acestuia, nu a furnizat Băncii Naţionale a Moldovei informaţii care relevă cu certitudine identitatea beneficiarului efectiv, sau în cazul în care Banca Națională a Moldovei constată acțiunea concertată a acționarilor cu deținere calificate, Banca Naţională a Moldovei dispune măsurile adecvate pentru încetarea acestei situaţii și poate aplica sancțiuni conform art. 141. În acest sens, independent de alte măsuri sau sancțiuni care pot fi aplicate băncii, membrilor organului de conducere al acesteia, deținătorului direct sau indirect al unei deținere calificate în capitalul social al unei bănci, inclusiv beneficiarului efectiv al acestuia, Banca Naţională a Moldovei poate retrage aprobarea prealabilă acordată în temeiul art. 45, poate dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acestor acțiuni, a dreptului de convocare şi desfăşurare a adunării generale a acţionarilor, a dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, a dreptului de a propune candidaţi pentru membrii organului de conducere, a dreptului de a primi dividende, poate dispune vânzarea de către persoana al cărei drept de vot a fost suspendat a acţiunilor deţinute.
(2) În termen de 3 luni de la data retragerii aprobării prealabile, deţinătorii de deţineri calificate vizaţi trebuie să vândă acţiunile. În cazul în care, în cadrul termenului menționat, Băncii Naționale a Moldovei îi este înaintată o solicitare conform art. 47 de către un nou achizitor potențial / dobânditor cu referire la deținerea suspendată conform alin (1), pe perioada de evaluare prevăzută la art. 48, termenul de 3 luni de vânzare a acțiunilor se suspendă pe perioada examinării solicitării.
(3) Dacă după expirarea termenului prevăzut la alin. (2) acţiunile nu au fost înstrăinate, prin derogare de la prevederile Legii privind societăţile pe acţiuni și legislația privind

piața de capital, în termen de 15 zile, organul executiv al băncii dispune anularea acţiunilor respective, emiterea unor noi acţiuni şi expunerea acestora pentru vânzare la bursa de valori, urmând ca suma încasată din vânzare să fie consemnată la dispoziţia fostului deţinător, după reţinerea cheltuielilor de vânzare şi a sumelor amenzilor care i-au fost aplicate acestuia. Dacă acţiunile expuse pentru vânzare nu au fost vândute sau au fost vândute parţial, prin derogare de la prevederile Legii privind societăţile pe acţiuni și legislația privind piața de capital, organul executiv al băncii va lua decizia privind achiziţionarea cotei corespunzătoare de acţiuni în vederea micşorării capitalului social.
(4) Persoanele faţă de care s-au dispus măsurile prevăzute la art.45 alin. (2) și alin. (1) din prezentul articol nu mai pot deține, direct sau indirect, noi acțiuni ale băncilor respective, precum și în alte bănci.

Articolul 53. Înstrăinarea deținerii într-o bancă a persoanei rezidente în jurisdicțiile ce nu implementează standardele internaţionale de transparenţă

(1) Persoana rezidentă în jurisdicţia ce nu implementează standardele internaţionale de transparenţă, care deține, direct sau indirect, deținere într-o bancă va înstrăina această deținere în decurs de 3 luni de la data la care această jurisdicţie a fost calificată, conform actelor normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, ca jurisdicţie ce nu implementează standardele internaţionale de transparenţă.
(2) În cazul prevăzut la alin. (1) din prezentul articol devin incidente prevederile art. 45 alin. (2)-(4).

Articolul 54. Lista acţionarilor cu drept de participare la adunarea generală a acţionarilor

(1) Cu cel puţin 7 zile înainte de ţinerea adunării generale a acţionarilor, banca sau persoanele care convoacă adunarea generală a acţionarilor prezintă Băncii Naţionale a Moldovei lista acţionarilor cu drept de participare la adunarea generală a acţionarilor.
(2) Cu cel puțin 3 zile înainte de data desfăşurării adunării generale a acţionarilor, persoana care ţine registrul deţinătorilor de valori mobiliare ale băncii şi orice custode al valorilor mobiliare este obligat să informeze banca şi persoanele care convoacă adunarea generală a acţionarilor despre orice transfer al dreptului de proprietate asupra acţiunilor băncii care are loc după data întocmirii listei acţionarilor.
(3) Datele obţinute conform alin.(2) se prezintă Băncii Naţionale a Moldovei de către bancă sau persoanele care convoacă adunarea generală a acţionarilor cu cel puțin 2 zile înainte de data desfăşurării acesteia.
(4) Banca Naţională a Moldovei examinează documentele prezentate conform alin. (1) şi (3) şi transmite Comisiei de înregistrare a participanţilor la adunarea generală a acţionarilor băncii, precum şi băncii sau persoanelor care convoacă adunarea generală a acţionarilor, opinia scrisă referitoare la lista acţionarilor.
(5) Lista acţionarilor cu drept de participare la adunarea generală a acţionarilor nu este valabilă în absenţa opiniei scrise a Băncii Naţionale a Moldovei cu privire la aceasta.
(6) Prin derogare de la prevederile art. 54 alin. (5) lit. c) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societăţile pe acţiuni, lista acţionarilor băncii nu poate fi modificată în interiorul termenului de 3 zile până la data desfăşurării adunării generale a acţionarilor băncii.

Capitolul III
Deținеri calificate ale băncilor

Articolul 55. Valoarea unei deținеri calificate a unei bănci

(1) Orice deținere calificată al cărei cuantum depășește 10% din capitalul eligibil al

băncii, astfel cum este definit în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, într-o întreprindere care nu este una dintre cele enumerate în continuare face obiectul dispozițiilor prevăzute la alin. (3):
a) o entitate din sectorul financiar;
b) o întreprindere care nu este o entitate din sectorul financiar și care desfășoară activități considerate de Banca Națională a Moldovei a fi oricare dintre următoarele:
(i) o prelungire directă a serviciilor bancare;
(ii) auxiliare serviciilor bancare,
(iii) activități de leasing, factoring, administrare a fondurilor de investiții, administrare a serviciilor de prelucrare a datelor sau orice altă activitate similară.
(2) Cuantumul total al deținerilor calificate ale unei bănci în alte întreprinderi în afara celor menționate la alin. (1) literele a) și b) care depășește 20% din capitalul său eligibil face obiectul dispozițiilor prevăzute la alin. (3).
(3) Se interzice băncilor să aibă deținеri calificate menționate la alin. (1) și (2) al căror cuantum depășește procentele din capitalul eligibil prevăzute la alineatele menționate.
(4) În sensul prezentului articol sunt avute în vedere numai acele deținеri calificate în capitalul entității din afara sectorului financiar, care reprezintă cel puțin 10% din capital sau din drepturile de vot, sau care fac posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării entității respective.

Articolul 56. Interdicția dobândirii controlului în entități din afara sectorului financiar

Banca nu poate dobândi deținеri calificate într-o entitate altele decât cele prevăzute la art. 55 alin. (1) lit. a) și b), dacă în acest fel banca poate exercita controlul asupra entității respective.

Articolul 57. Exceptări

(1) Deținerile în întreprinderi care nu sunt menționate la art. 55 alin. (1) lit. a) și b) nu se includ în calcularea limitelor de capital eligibil menționate la respectivul articol, dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții:
a) deținerile sunt deținute temporar în timpul unei operațiuni de asistență financiară destinată restructurării și salvării întreprinderii respective astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii;
b) deținerile reprezintă o poziție aferentă angajamentelor de preluare fermă menținută timp de cinci zile lucrătoare sau mai puțin;
c) deținerile sunt deținute de bancă în nume propriu, dar pe contul altor persoane.
(2) Nu se iau în calculul limitelor prevăzute la art. 55 alin. (1) și (2) deținerile în activele financiare, altele decât deținеri la întreprinderi afiliate și valori mobiliare destinate unei utilizări îndelungate în desfășurarea normală a activității întreprinderii.
(3) În sensul prezentului articol, deținerile prevăzute la alin. (1) și (2) pot fi achiziționate doar cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 58. Aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei

(1) În sesnul prezentului capitol, este supusă aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei dobândirea de către bancă, a oricărei deținеri calificate într-o entitate dintr-un alt stat dacă, în urma dobândirii respective, entitatea ar intra în sfera de consolidare prudențială a băncii, conform cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Criteriile care stau la baza evaluării intenției de dobândire a deținerilor calificate prevăzute la alin. (1), au în vedere următoarele:
a) dobândirea deținerii calificate să nu supună banca, la riscuri nejustificate sau să nu împiedice realizarea unei supravegheri eficiente pe bază consolidată;
b) banca, să dispună de suficiente resurse financiare şi de natură organizatorică pentru

dobândirea şi administrarea deținerii calificate.
(3) Deținerile calificate, altele decât cele supuse aprobării prealabile conform alin. (1), se notifică Băncii Naţionale a Moldovei în termen de 5 zile de la data dobândirii lor de către bancă.

Capitolul IV
Cerințe pentru acoperirea riscurilor și raportarea

Articolul 59. Nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale

(1) Băncile trebuie să respecte cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată. Aplicarea de către o bancă a acestor cerințe, pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată, se stabilește conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Banca Națională a Moldovei solicită întreprinderilor-mamă și filialelelor care sunt bănci și fac obiectul prezentei legi, să îndeplinească obligațiile aferente cadrului de administrare a activității și politica de remunerare pe bază consolidată, pentru a se asigura că procesele, mecanismele și cadrul de administrare a activității acestora prevăzute la art. 38 și 39 și în actele normative emise în aplicarea prezentei legi sunt consecvente și bine integrate la nivel de grup, precum și că se pot obține orice date sau informații relevante pentru supraveghere.
(3) În sensul alin. (2), Banca Națională a Moldovei se asigură că întreprinderile-mamă și filialele lor care sunt bănci pun în aplicare aceste procese, mecanisme și cadrul de administrare a activității în cadrul filialelor lor care nu fac obiectul prezentei legi. Respectivele procese, mecanisme și cadrul de administrare a activității sunt consecvente și bine integrate și filialele respective sunt, de asemenea, în măsură să prezinte orice date și informații relevante în scopul supravegherii.
(4) Obligațiile care decurg din art. 38 și 39 privind filialele care nu fac ele însele obiectul prezentei legi și sunt situate într-un alt stat nu se aplică în cazul în care banca-mamă, persoană juridică din Republica Moldova, poate demonstra Băncii Naționale a Moldovei că aplicarea cerințelor de la alin. (3) este ilegală conform legislației statului în care este stabilită filiala.

Articolul 60. Fondurile proprii și nivelul minim al acestora pentru acoperirea riscurilor

(1) În scopul asigurării stabilității şi siguranței activității desfășurate şi / sau îndeplinirii obligațiilor asumate, fiecare bancă trebuie să mențină un nivel adecvat al fondurilor sale proprii, potrivit alin. (4). Fondurile proprii ale unei bănci nu pot scădea sub nivelul capitalului inițial la momentul acordării licenței.
(2) Cerințele și categoriile de fonduri proprii, elementele care intră în calculul fondurilor proprii, condiţiile şi limitele în care acestea pot fi luate în considerare şi situațiile în care pot fi depășite aceste limite, filtrele prudențiale, deducerile din elementele de fonduri proprii, reducerile din nivelurile de fonduri proprii şi orice alte cerințe de determinare a acestora, sunt stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, atât pe bază individuală, cât şi pe bază consolidată, în situații obișnuite și, după caz, în situații de urgență.
(3) Orice referire la noțiunea de fonduri proprii cuprinsă în prezenta lege, în actele normative sau în alte acte emise în aplicarea legii se consideră a fi făcută la conceptul de fonduri proprii stabilit prin actele normative emise în acest sens.
(4) Fără a se aduce atingere dispozițiilor Capitolului I Titlul II şi atribuțiilor Băncii Naţionale a Moldovei prevăzute la art. 5, băncile trebuie să dispună, în măsura şi condiţiile prevăzute prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, de un nivel al fondurilor proprii, care să se situeze în permanenţă cel puţin la nivelul cerinţelor de fonduri proprii stabilite pentru acoperirea, după caz, a riscului de credit, a riscului de

diminuare a valorii creanței, a riscului de credit al contrapărții, a riscului de poziție, a riscului de decontare/livrare, a riscului valutar, a riscului de marfă, a riscului de ajustare a evaluării creditului şi a riscului operațional.
(5) Băncile trebuie să se conformeze în permanenţă cu nivelurile minime ale indicatorilor de adecvare a fondurilor proprii calculaţi ca raport între categoriile de fonduri proprii şi valoarea totală a expunerii la risc, astfel cum sunt acestea stabilite în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(6) Metodologiile de determinare a valorii expunerii la fiecare risc, precum şi a valorii totale a expunerii la risc vor fi stabilite în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(7) Prevederile alin. (1) – (6) nu împiedică băncile să dețină fonduri proprii și elemente ale acestora care depășesc cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia, sau să aplice măsuri mai stricte decât cele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 61. Metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii

Prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi se stabilesc metodologiile de determinare a cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor prevăzute la art. 60 din prezenta lege, criteriile în funcție de care acestea se aplică şi segmentele de activitate vizate de respectivele metodologii.

Articolul 62. Aprobările prealabile aferente fondurilor proprii

Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile băncilor pentru, cel puțin, recunoașterea, diminuarea valorii, reducerea, distribuirea și derogarea de la deducerea unor elemente de fonduri proprii în modul prevăzut de actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 63. Amortizoarele de capital

(1) Băncile trebuie să dispună de fonduri proprii care să acopere amortizoarele de capital impuse de Banca Națională a Moldovei. Cerințe de menținere a amortizoarelor de capital trebuie să fie îndeplinite de către băncile cu elemente ale fondurilor proprii stabilite de Banca Națională a Moldovei. Amortizoarele de capital trebuie a fi menținute suplimentar la cerințele minime de fonduri proprii prevăzute de Banca Națională a Moldovei conform art. 60 și 139.
(2) În sensul alin. (1), băncile trebuie să dispună de fonduri proprii pentru amortizorul de conservare a capitalului, amortizorul anticiclic de capital specific băncii, amortizorul aferent băncii de importanță sistemică și amortizorul de risc sistemic, în măsura și în condițiile prevăzute de actele normative emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea prezentei legi.
(3) Băncile nu pot să utilizeze fondurile proprii menținute pentru a îndeplini cerințele prevăzute la alin. (1) și (2) în scopul conformării cu oricare alte cerințe prevăzute în prezenta lege sau impuse de Banca Națională a Moldovei în temeiul prezentei legi.
(4) În situaţia în care banca nu deţine un nivel suficient al fondurilor proprii care să permită conformarea cu cerinţele de acoperire a amortizoarelor de capital menţionate la alin. (2), aceasta este supusă unor măsuri de conservare a capitalului. Banca Națională a Moldovei va stabili prin actele sale normative măsurile de conservare a capitalului, care includ, fără a se limita la acestea, impunerea restricțiilor și, prin urmare, necesitatea obținerii aprobării prealabile din partea Băncii Naționale a Moldovei privind distribuirile și obligația de a prezenta spre aprobare un plan de conservare a capitalului.
(5) Dacă Banca Naţională a Moldovei nu aprobă planul de conservare a capitalului, aceasta impune una dintre următoarele măsuri sau pe amândouă:
a) solicită băncii să-și majoreze fondurile proprii până la anumite nivele, urmând un calendar precis;

b) își exercită competențele prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2) pentru a impune restricții privind distribuirile mai stricte decât cele prevăzute conform alin. (4).
(6) În situaţia în care banca deţine un nivel suficient al fondurilor proprii care să permită conformarea cu cerinţele de acoperire a amortizoarelor de capital menţionate la alin. (2), acesteia i se interzice să efectueze distribuirile determinate de Banca Națională a Moldovei conform alin. (4), în condițiile în care respectivele distribuiri ar conduce la diminuarea fondurilor proprii până la un nivel la care cerințele de acoperire a amortizoarelor nu mai sunt îndeplinite.
(7) În aplicarea prezentului articol, Banca Națională a Moldovei întreprinde următoarele, fără a se limita la acestea: stabilește modalitatea de calcul al amortizoarelor de capital, identifică băncile de importanță sistemică și băncile cărora li se aplică amortizorul de risc sistemic, stabilește ratele aplicabile la calcularea amortizoarelor de capital, poate recunoaște ratele amortizoarelor de capital stabilite de autoritățile din alte state și, dup caz, aplică măsuri de conservare a capitalului.
(8) Ratele amortizorului anticiclic stabilite sau recunoscute de către Banca Națională a Moldovei astfel cum este prevăzut în actele normative emise de aceasta sunt aplicabile și de către societățile de investiții (persoanele acceptate) reglementate și supravegheate de către Comisia Națională a Pieței Financiare, dacă amortizorul anticiclic de capital specific societății de investiții este impus de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Articolul 64. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit

(1) Metodologiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit şi la riscul de diminuare a valorii creanţei, precum şi a cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) La calculul valorii expunerii la riscul de credit, băncile utilizează abordarea standardizată sau, cu aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei, abordarea bazată pe modele interne de rating.
(3) Banca Națională a Moldovei va stabili prin actele sale normative lista statelor în care dispozițiile de supraveghere și reglementare prudențială sunt considerate echivalente în scopul tratării expunerilor în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 65. Abordarea standardizată a riscului de credit

(1) Metodologia şi condiţiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobare prealabilă în cadrul abordării standard se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(2) În cazul abordării standard, valoarea expunerii la riscul de credit, inclusiv pentru expunerile aferente poziţiilor din securitizare, se poate determina prin raportarea la evaluările realizate de societăți externe de evaluare a creditului sau de către agenții de creditare a exportului, recunoscute ca eligibile de către Banca Naţională a Moldovei, în modalitatea stabilită prin actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei.
(3) Lista societăților externe de evaluare a creditului recunoscute ca eligibile este stabilită prin actele normative ale Băncii Națională a Moldovei.

Articolul 66. Abordarea bazată pe modele interne de rating a riscului de credit

(1) Metodologia şi condiţiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit și la riscul de diminuare a valorii expunerii prin utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating şi condiţiile minime în care poate fi aprobată utilizarea acestor abordări se stabilesc prin acte normative ale Băncii Naţionale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi.
(2) Băncile pot obține aprobările prealabile în vederea utilizării abordării bazate pe modele interne de rating, numai dacă demonstrează Băncii Naţionale a Moldovei că

sistemele implementate, de administrare şi de rating pentru riscul de credit, sunt conforme standardelor şi cerinţelor minime de evaluare a conformității, stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(3) Dacă o bancă nu mai îndeplineşte condiţiile în care a obținut aprobarea pentru utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating, aceasta trebuie să prezinte Băncii Naţionale a Moldovei un plan adecvat de înlăturare a deficiențelor sau să probeze că efectele generate de neîndeplinirea condițiilor nu sunt semnificative.
(4) Toate aspectele semnificative ale procesului de rating și de estimare se aprobă de către organul de conducere al băncii sau de către un comitet desemnat în acest scop, format din membri ai consiliului, și de către organul executiv. Aceste părţi implicate trebuie să demonstreze o înțelegere la nivel general a sistemelor de rating ale băncii și o înțelegere în detaliu a rapoartelor de administrare asociate.

Articolul 67. Tratamentul tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Atât în cazul utilizării abordării standardizate, cât şi în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating ale riscului de credit, Banca Națională a Moldovei stabilește prin actele sale normative cel puţin:
(a) formele eligibile ale tehnicilor de diminuare a riscului de credit și cerințe privind acestea;
(b) principiile de recunoaştere şi metodele de calcul aferente efectului aplicării tehnicilor de diminuare a riscului de credit
(c) cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile pentru aplicarea acestora;

Articolul 68. Tratamentul expunerilor aferente poziţiilor din securitizare

În cazul utilizării abordării standard, cât şi în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating pentru riscul de credit, cu privire la expunerile aferente poziţiilor din securitizare, Banca Națională a Moldovei stabilește prin actele sale normative:
(a) metodologia de calcul a valorii expunerii la risc pentru expunerile aferente poziţiilor din securitizare, cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile pentru aplicarea acestora;
(b) condiţii de recunoaștere a transferului semnificativ al riscului;
(c) condiţiile în care băncile pot utiliza evaluările externe ale creditului realizate de societăți externe de evaluare a creditului.

Articolul 69. Cazuri de utilizare a diverselor abordări ale riscului de credit

Banca poate reveni la utilizarea unei abordări mai puțin sofisticate sau utiliza o combinație de abordări pentru riscul de credit doar cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei și în condițiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 70. Cerințele de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional

(1) Metodologiile de determinare a cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operaţional şi a valorii expunerii la riscul operaţional se stabilesc în acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) În vederea determinării cerinței de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operaţional, băncile pot utiliza următoarele abordări:
(a) abordarea de bază, sau
(b) abordarea standard cu notificarea Băncii Naționale a Moldovei sau,
(c) abordarea standard alternativă cu aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei, sau
(d) abordări avansate de evaluare cu aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei.
(3) Condiţiile în care băncile pot utiliza abordările prevăzute la alin. (2) sau o combinaţie a acestora sau pot reveni la utilizarea unor abordări mai puţin sofisticate sunt prevăzute

în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 71. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor de piață

(1) Metodologiile de determinare a cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piaţă şi a valorii expunerii la riscul de piaţă, precum şi cazurile şi condiţiile în care Banca Naţională a Moldovei acordă aprobare prealabilă în contextul determinării cerinţelor de fonduri proprii pentru riscul de piaţă, se stabilesc în acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) În sensul alin. (1) se au în vedere riscul de poziţie, riscul valutar, riscul de decontare şi riscul de marfă.
(3) Instrumentele specifice şi subcategoriile riscului de poziţie sunt reglementate în acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(4) În vederea determinării cerinței de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piață, băncile pot utiliza:
(a) metodele reglementate în actele normative emise în aplicarea prezentei legi, pentru riscul de poziţie, riscul valutar, riscul de decontare şi riscul de marfă;
(b) modele interne pentru riscul de poziţie, riscul valutar şi riscul de marfă, cu aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei.
(5) Condițiile în care băncile pot utiliza metodologiile prevăzute la alin. (4) se stabilesc prin actele normative emise în aplicare prezentei legi.

Articolul 72. Abordările bazate pe modele interne și alte aprobări acordate de Banca Națională a Moldovei pentru riscul de piață

(1) Banca Naţională a Moldovei poate permite unei bănci să-şi calculeze cerinţele de capital pentru acoperirea riscului de piață și anume a riscului de poziţie, riscul valutar şi/sau riscul de marfă utilizând propriile modele interne sau o combinaţie a acestora cu metodele prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi şi stabileşte condiţiile în care pot fi utilizate astfel de modele.
(2) Fiecare bancă trebuie să solicite şi să obţină aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei pentru utilizarea propriilor modele interne pentru riscurile de la alin. (1), în condiţiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 73. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea altor riscuri

(1) Metodologiile de determinare a cerinţei de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit al contrapărţii şi riscului de ajustare al evaluării creditului şi condiţiile pe care băncile trebuie să le respecte pentru utilizarea metodologiilor respective, precum și aprobările prealabile acordate de Banca Națională a Moldovei pentru utilizarea metodelor de calcul a valorii expunerilor pentru riscul de credit al contrapărţii sunt prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(2) Banca poate reveni la utilizarea unei abordări mai puțin sofisticate sau utiliza o combinație de abordări pentru riscurile de la alin. (1) doar cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei și în condițiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 74. Cerințele privind expunerile mari

(1) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (2), băncile sunt obligate să respecte limitele privind expunerile mari, stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Banca Națională a Moldovei stabileşte prin acte normative modalitatea de calcul a expunerilor mari, metodologia de determinare a valorii expunerilor, condiţiile de conformare cu limitele privind expunerile mari şi condiţiile de raportare a informaţiilor privind expunerile mari.
(3) Fiecare bancă trebuie să dispună de proceduri administrative şi contabile riguroase şi

de mecanisme adecvate de control intern pentru identificarea, administrarea, monitorizarea, raportarea şi înregistrarea tuturor expunerilor mari şi a modificărilor ulterioare ale acestora, conform dispozițiilor prezentei legi şi ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 75. Expuneri la riscul de credit transferat

(1) Băncile sunt obligate să respecte în permanenţă cerinţele privind expunerile la riscul de credit transferat stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Banca Națională a Moldovei stabilește regimul expunerilor la riscul de credit transferat stabilind cerințe pentru bănci în funcție de calitatea acestora într-un astfel de transfer.

Articolul 76. Cerințe privind lichiditatea

(1) Băncile sunt obligate să respecte cerinţele privind lichiditatea, astfel cum sunt acestea stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Băncile trebuie să se conformeze cu cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, astfel încât să fie asigurat faptul că băncile mențin niveluri ale rezervelor de lichiditate care sunt adecvate pentru a le permite să facă față eventualelor dezechilibre dintre intrările și ieșirile de lichidități în situații de criză gravă într-un interval de treizeci de zile.
(3) Băncile trebuie să se conformeze cu cerința privind finanțarea stabilă, respectiv trebuie să asigure respectarea adecvată a obligațiilor pe termen lung printr-o diversitate de instrumente de finanțare stabilă atât în condiții normale, cât și în condiții de criză.
(4) Metodologiile de determinare a cerințelor de lichiditate, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile, derogări, aprobări, autorizări și condiții mai stricte, se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 77. Calcularea indicatorului efectului de levier

(1) Băncile calculează indicatorul privind efectul de levier şi sunt obligate să respecte cerinţele aferente acestui indicator, astfel cum sunt acestea stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Modalitatea de calcul pentru indicatorul efectului de levier, metodologia de determinare pentru elementele acestuia, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări pentru excluderea de la aplicare a unor expuneri, se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 78. Procesul de evaluare a adecvării capitalului la riscuri

(1) Fiecare bancă trebuie să dispună de strategii şi procese interne formalizate, solide, eficace şi complete de evaluare şi menţinere în permanenţă a nivelului, structurii şi distribuţiei capitalului intern, care, din perspectiva băncii, sunt considerate adecvate pentru acoperirea tuturor riscurilor la care aceasta este sau poate fi expusă, într-un mod corespunzător naturii şi nivelului acestor riscuri. În acest sens, banca trebuie să aibă în vedere, pe lângă riscurile prevăzute la art. 60 alin. (4) din prezenta lege, orice alte riscuri aferente activităţii desfăşurate, precum şi cele generate de factori externi acesteia.
(2) Procesele şi strategiile prevăzute la alin. (1) trebuie să fie supuse unor revizuiri interne regulate de către bancă, astfel încât să se asigure că ele rămân în permanenţă cuprinzătoare şi proporţionale în raport cu natura, extinderea şi complexitatea activităţilor desfăşurate de respectiva bancă.
(3) Băncile sunt responsabile pentru procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la propriul profil de risc.
(4) Prevederile prezentului articol se aplică cu respectarea dispoziţiilor art. 59 și având în

vedere prevederile art.38.

Articolul 79. Procesul de evaluare a adecvării lichidității

(1) Băncile trebuie să menţină niveluri adecvate ale rezervelor de lichiditate.
(2) În sensul alin. (1), băncile trebuie să dispună de strategii, politici, procese şi sisteme robuste pentru identificarea, măsurarea, administrarea şi monitorizarea riscului de lichiditate de-a lungul unei serii corespunzătoare de orizonturi de timp, inclusiv pe parcursul zilei.
(3) Strategiile, politicile, procesele şi sistemele prevăzute la alin. (2) trebuie să fie proporţionale cu complexitatea, profilul de risc, obiectul de activitate al băncilor şi toleranţa la risc stabilite de organul de conducere.
(4) Băncile trebuie să dispună de profiluri de risc de lichiditate care respectă şi nu depăşesc nivelul stabilit pentru un sistem robust şi care funcţionează adecvat.
(5) În scopul alin. (4), băncile vor lua în considerare natura, dimensiunea şi complexitatea activităţilor acestora.
(6) Prevederile prezentului articol se aplică cu respectarea dispozițiilor art. 59 și având în vedere prevederile art. 38.

Articolul 80. Tranzacții cu persoanele afiliate băncii

(1) Banca nu poate acorda credite sau efectua tranzacţii cu persoanele afiliate băncii definite la art. 3, dacă astfel de credite se acordă sau astfel de tranzacţii se efectuează în condiţii mai avantajoase decît cele prevăzute pentru persoanele care nu sînt afiliate băncii.
(2) Banca este obligată să prezinte Băncii Naţionale a Moldovei, în modul stabilit în actele normative ale acesteia, informaţii cu privire la persoanele afiliate băncii, creditele acordate de bancă acestora şi tranzacţiile încheiate de bancă cu acestea.
(3) Tranzacţiile băncii cu persoanele afiliate vor fi supuse unor condiţii, limite şi restricţii stabilite de Banca Naţională a Moldovei, care pot să includă cerinţe de formare a unor rezerve adiţionale pentru acoperirea eventualelor pierderi la credite şi alte active aferente tranzacţiilor cu persoanele afiliate. Sumele ce depășesc limitele stabilite de Banca Națională a Moldovei cu privire la expunerile față de persoanele afiliate băncii se deduc din fondurile proprii ale băncii respective.
(4) Banca nu poate acorda credite niciunui funcţionar al său, decît în limitele şi condiţiile stabilite de Banca Naţională a Moldovei prin actele sale normative.
(5) Orice tranzacţie cu o persoană afiliată băncii, ce depăşeşte suma de 1 (un) milion lei, trebuie să fie aprobată, înaintea încheierii acesteia, cu votul, cel puţin, al majorităţii membrilor consiliului băncii, cu excepţia cazurilor prevăzute în reglementările Băncii Naţionale a Moldovei.
(6) În cadrul procesului de supraveghere, Banca Naţională a Moldvoei poate prezuma persoanele afiliate băncii, dacă aceste persoane întrunesc una sau mai multe dintre caracteristicile prevăzute în actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei, precum şi ţinînd cont de natura relaţiilor, tranzacţiilor şi existenţa altor relaţii cu banca. Banca Naţională a Moldovei notifică banca despre o asemenea decizie cel tîrziu în următoarea zi lucrătoare.
(7) Până la proba contrară, care urmează a fi prezentată Băncii Naţionale a Moldovei în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepţionării notificării prevăzute la alin.(6), persoanele identificate de Banca Naţională a Moldovei conform alin.(6) se prezumă că sunt persoane afiliate băncii din data tranzacţiei.
(8) În sensul prezentului articol, următoarele condiţii sunt considerate a fi mai avantajoase decât cele prevăzute pentru persoanele care nu sunt afiliate băncii:
a) acceptarea unui gaj cu o valoare de piaţă mai mică decât un gaj similar solicitat de la alţi clienţi ai băncii;
b) procurarea unui bun imobil de o calitate scăzută sau la un preţ mai ridicat decât preţul

bunurilor imobile similare pe piaţă;
c) efectuarea unor investiţii în valorile mobiliare ale persoanei afiliate pe care banca nu le-ar fi efectuat în cazul altor persoane;
d) achitarea bunurilor sau serviciilor procurate de la o persoană afiliată la un preţ mai ridicat decît preţul pentru bunuri şi servicii similare pe piaţă sau în circumstanţe în care aceleaşi bunuri sau servicii nu ar fi fost procurate de la o altă persoană;
e) vânzarea către o persoană afiliată băncii a unui activ la un preţ mai scăzut decît cel care ar fi încasat în cazul vânzării activului către o altă persoană;
f) stabilirea unei rate a dobânzii/comision mai mic pentru serviciul prestat decât dacă serviciul era prestat unei altei persoane;
g) stabilirea unei rate a dobânzii mai mari pentru depozitul acceptat decât dacă depozitul era acceptat de la o altă persoană;

Articolul 81. Interzicerea unor operațiuni cu persoane afiliate băncii

(1) Băncile nu pot condiţiona acordarea de credite sau furnizarea altor produse/servicii clienţilor de vânzarea ori cumpărarea instrumentelor financiare emise de bancă ori de o afiliată a sa, inclusiv de o entitate aparţinând grupului din care face parte banca sau de acceptarea de către client a altor produse/servicii oferite de bancă ori de o afiliată a sa, inclusiv de o entitate aparţinând grupului din care face parte banca, care nu au legătură cu operaţiunea de creditare sau cu produsul/serviciul solicitat.
(2) Băncile nu pot:
a) acorda unei persoane credite sau facilita finanţări din partea unor terţi către această persoană pentru a o ajuta să-şi achite obligaţiile către afiliata băncii;
b) intermedia subscrierea și/sau plasamentul instrumentelor financiare ale unei persoane şi acorda totodată credite acestei persoane ca ea să-şi plătească datoria, dobânda sau dividendele la astfel de instrumente financiare.
(3) Nicio bancă nu poate acorda credite sau facilita primirea de credite pentru cumpărarea unor instrumente financiare intermedierea subscrierii și/sau plasamentului cărora este realizată de către o afiliată a sa.

Articolul 82. Externalizarea

(1) Banca are dreptul de a externaliza activităţile de importanţă materială după obţinerea aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei conform cerințelor stabilite de actele normative emise de aceasta.
(2) Banca poate să externalizeze servicii sau operaţiuni privind activitatea de atragere de depozite ori de acordare de credite, doar către furnizori externi care deţin licența care-i permite desfășurarea acestor activități sau dacă furnizorii externi sunt abilitați potrivit legislaţiei aplicabile să desfăşoare astfel de activităţi.
(3) În sensul prezentului articol, activități de importanță materială reprezintă:
a) activităţi care prezintă o asemenea importanţă încât orice dificultate sau eşec în desfăşurarea acestora ar putea avea un efect negativ semnificativ în ceea ce priveşte abilitatea băncii de aşi îndeplini obligaţiile prevăzute de cadrul de reglementare şi/ori de aşi continua activitatea;
b) orice alte activităţi care necesită o licență sau o autorizaţie din partea autorităţilor competente;
c) orice activităţi care au un impact semnificativ din perspectiva administrării riscurilor;
(4) Subcontractarea activităților de importanță materială externalizate (externalizare în lanț) nu se permite.
(5) Băncii îi revine responsabilitatea finală pentru administrarea corespunzătoare a riscurilor asociate activităţilor/operaţiunilor externalizate.
(6) Cerințele care trebuie respectate de bancă, în cadrul externalizării vor fi stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(7) Băncile vor efectua, anual sau la cererea Băncii Naţionale a Moldovei, auditului extern al activităţilor/operaţiunilor externalizate, de către o societate de audit agreată de Banca Naţională a Moldovei, conform cerinţelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(8) În cazul externalizării activităţilor de importanţă materială, Banca Naţională a Moldovei poate impune anumite condiţii ţinând seama de factori cum ar fi: mărimea băncii, natura şi complexitatea activităţii care se intenţionează a fi externalizată, caracteristicile şi poziţia de piaţă a furnizorului extern, durata contractului, conflictele de interese ce ar putea fi generate de externalizare.
(9) Banca Naţională a Moldovei are dreptul să prescrie rezilierea contractului de externalizare dacă constată că:
a) banca nu efectuează controlul continuu asupra activităţilor/operaţiunilor externalizate sau gestionarea riscurilor asociate acestora ori o face neregulat şi inadecvat;
b) activitatea furnizorului activităţilor/operaţiunilor externalizate are deficienţe semnificative care ameninţă sau pot ameninţa capacitatea băncii de a-şi îndeplini obligaţiile.

Articolul 83. Alte cerințe prudențiale

Banca Naţională a Moldovei poate stabili prin acte normative şi alte cerinţe de natură prudenţială, precum şi nivelul de aplicare al acestora la bănci. Aceste cerinţe pot viza, cel puțin, următoarele:
a) suma maximă permisă a investițiilor în imobil sau categoriile specifice ale acestora;
b) ajustările prudenţiale de valoare a activelor și a angajamentelor condiționale;
c) pozițiile neasigurate în valută străină, ce depășesc o anumită limită;
d) activele transmise în posesie / achiziționate în schimbul rambursării datoriei;
e) suma maximă a expunerilor față de persoanele, care, direct sau indirect, dețin sau controlează o deținere în capitalul social al băncii inferioară unei deținere calificate, inclusiv persoanele afiliate acestora.

Articolul 84. Cerințe de raportare

(1) Băncile trebuie să întocmească și să prezinte Băncii Naționale a Moldovei rapoarte, date și informații cu privire la cadrul de administrare a activității, fondurile proprii, amortizoarele de capital, cerințele de acoperire a riscurilor, expunerile mari, lichiditatea, indicatorul efectului de levier și alte rapoarte în scopuri prudențiale în condițiile stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, pe bază individuală şi, respectiv, pe bază consolidată.
(2) Organele de conducere ale băncii sunt responsabile pentru corectitudinea și veridicitatea rapoartelor prezentate la Banca Națională a Moldovei.

Capitolul V
Evidența contabilă, situații financiare și audit

Articolul 85. Evidența contabilă în bănci

(1) Băncile trebuie să organizeze şi să conducă contabilitatea în conformitate cu prevederile Legii contabilităţii nr. 113-XVI din 27.04.2007 și standardelor internaționale de raportare financiară, şi să întocmească situaţii financiare anuale individuale şi, după caz, consolidate, care să ofere o imagine fidelă a poziţiei financiare, a performanţei financiare, a fluxurilor de numerar şi a celorlalte aspecte legate de activitatea desfăşurată.
(2) Situaţiile financiare anuale ale băncilor şi, după caz, situaţiile financiare anuale

consolidate, trebuie să fie auditate de o societate de audit, în conformitate cu Legea privind activitatea de audit nr. 61-XVI din 16.03.2007.
(3) Organele de conducere ale băncii sunt responsabile pentru respectarea dispoziţiilor alin. (1) şi (2).
(4) Planul de conturi, inclusiv nomenclatorul grupelor de conturi şi normele metodologice privind aplicarea acestora, utilizat de bănci se elaborează şi se aprobă de Banca Naţională.

Articolul 86. Prezentarea situațiilor financiare

Băncile sunt obligate să prezinte Băncii Naţionale a Moldovei situaţiile lor financiare, precum şi alte date şi informaţii cerute la termenele şi în forma stabilite prin acte normative şi instrucţiuni emise de către Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă.

Articolul 87. Efectuarea auditului în alte scopuri

Banca Naţională a Moldovei poate stabili prin acte normative efectuarea de activităţi de audit la bănci în alte scopuri decât cel prevăzut la art. 85 alin. (2) şi de standardele aplicabile în aceste cazuri.

Articolul 88. Aprobarea societății de audit a băncii

(1) Societățile de audit ale băncilor trebuie să fie aprobate de Banca Naţională a Moldovei în condițiile stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(2) Băncile au obligaţia să înlocuiască periodic societatea de audit sau să solicite societății de audit înlocuirea periodică a coordonatorului echipei care realizează auditul anual obligatoriu, conform cerinţelor Băncii Naţionale a Moldovei.

Articolul 89. Obligațiile societății de audit de informare și comunicare cu Banca Naţională a Moldovei

(1) Societatea de audit a unei bănci trebuie să informeze Banca Naţională a Moldovei de îndată ce, în exercitarea atribuţiilor sale, a luat cunoştinţă despre orice fapt sau decizie în legătură cu banca care:
a) reprezintă o încălcare semnificativă a legii şi/sau a actelor normative ori a altor acte emise în aplicarea acesteia, prin care sunt stabilite condiţiile de licențiere sau cerinţe privind desfăşurarea activităţii;
b) este de natură să afecteze capacitatea băncii de a funcţiona în continuare;
c) poate conduce la un refuz din partea societății de audit de a-şi exprima opinia asupra situaţiilor financiare sau la exprimarea de către acesta a unei opinii cu rezerve.
(2) La solicitarea Băncii Naţionale a Moldovei, societatea de audit a băncii are obligaţia să furnizeze orice detalii, clarificări, explicaţii legate de activitatea de audit desfăşurată.
(3) Obligaţiile prevăzute la alin. (1) şi (2) revin societății de audit a băncii şi în situaţia în care exercită sarcini specifice într-o entitate care are legături strânse decurgând dintr-o relaţie de control cu banca.
(4) Îndeplinirea cu bună-credinţă de către societatea de audit a obligaţiei de a informa Banca Naţională a Moldovei conform alin. (1)-(3) nu constituie o încălcare a obligaţiei de păstrare a secretului profesional, care revine acesteia potrivit legii sau clauzelor contractuale, şi nu poate atrage răspunderea de orice natură a acesteia. O astfel de informare se face simultan și organului de conducere al băncii, cu excepția cazului în care există motive rezonabile de a nu proceda astfel.
(5) Banca Naţională a Moldovei are acces la orice documente întocmite de societatea de audit pe parcursul acţiunii de audit la bancă.
(6) Banca Naţională a Moldovei poate emite acte normative specifice cu privire la relaţia societății de audit și Banca Națională a Moldovei.

Articolul 90. Retragerea aprobării societății de audit a băncii

Banca Naţională a Moldovei poate retrage aprobarea acordată unei societăți de audit, în situaţia în care aceasta nu îşi îndeplineşte în mod corespunzător atribuţiile prevăzute de lege sau nu respectă cerinţele de conduită etică şi profesională specifice.

Capitolul VI
Cerințe de publicare pentru bănci

Articolul 91. Sfera de aplicare a cerințelor de publicare

(1) În scopul asigurării disciplinei şi transparenţei pieţei, băncile trebuie să facă publice informaţii referitoare, cel puțin, la cadrul de administrare a activității, fondurile proprii, cerințe de capital, expunerile la risc, amortizoarele de capital, alți indicatori-cheie, politici interne, inclusiv politica de remunerare, în măsura şi condiţiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(2) Aprobarea acordată de Banca Națională a Moldovei în temeiul art. 70 alin. (2), face obiectul publicării de către bănci a informațiilor prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferente riscului operațional.
(3) Băncile trebuie să publice separat pe fiecare stat în care a înființat o sucursală informațiile agregate prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Informațiile respective sunt supuse auditului în conformitate cu art. 85 și sunt publicate ca anexă la propriile situații financiare anuale individuale și consolidate ale băncii respective.
(4) Băncile trebuie să adopte politici formale pentru asigurarea respectării cerinţelor de publicare stabilite şi pentru evaluarea adecvării datelor şi informaţiilor publicate.
(5) Băncile trebuie să furnizeze, la cererea persoanelor care solicită un credit, o explicaţie în scris cu privire la încadrarea lor într-un anumit rating.
(6) Băncile nu sunt obligate să publice una sau mai multe dintre informațiile prevăzute la alin. (1), dacă informațiile respective sunt considerate semnificative, confidențiale sau sunt proprietate potrivit actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.
(7) Băncile prin intermediul paginilor web trebuie să explice modul în care pun în aplicare cerințele prevăzute la art. 39 alin. (1), 40 – 44.

Articolul 92. Frecvența de publicare

(1) Băncile trebuie să facă publice datele şi informaţiile prevăzute la art. 91 cel puţin anual, imediat ce acestea sunt disponibile și nu mai târziu de data când sunt publicate situațiile financiare anuale.
(2) Băncile evaluează publicarea cu o frecvență mai mare prin luarea în considerare a criteriilor relevante ale activității desfășurate prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 93. Mijloace de publicare

(1) Băncile pot stabili mediile de publicare, locația și mijloacele de verificare adecvate pentru a respecta efectiv cerințele de publicare prevăzute în prezenta lege. În măsura în care este posibil, băncile trebuie să asigure utilizarea aceloraşi mijloace sau a aceleiaşi locaţii pentru publicarea tuturor datelor şi informaţiilor.
(2) Prezentările echivalente de date şi informaţii realizate de bancă către piaţă în baza cerinţelor privind publicarea situaţiilor financiare, listarea pe o piață reglementată sau alte asemenea cerinţe, pot fi considerate ca asigurând respectarea cerinţelor de publicare potrivit prezentei legi. Dacă datele şi informaţiile nu sunt incluse în situaţiile financiare, băncile trebuie să indice unde pot fi găsite.

Articolul 94. Cerințe specifice de publicare

(1) Banca Națională a Moldovei poate impune unei bănci:
a) publicarea informaţiilor menționate la art. 91 alin. (1) cu o frecvenţă mai ridicată decât cea anuală, şi stabilirea termenelor de publicare;
b) utilizarea unor modalități şi forme de publicare specifice, altele decât situaţiile financiare.
(2) Banca Națională a Moldovei poate impune întreprinderilor-mamă să publice anual, fie integral, fie prin trimiteri la informaţii echivalente, o descriere a structurii juridice, precum şi de guvernanţă şi organizatorice a grupului de bănci și / sau societăți de investiții, incluzând informaţii privind entităţile între care există legături strânse, precum şi în ceea ce priveşte cadrul de administrare a activităţii.

Capitolul VII
Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Articolul 95. Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

(1) Banca nu poate ascunde, converti sau transfera bani sau alte valori, ştiind că acestea provin din activităţi criminale, pentru mascarea originii lor ilegale, şi nici asista persoana angajată în astfel de activităţi pentru evitarea consecinţelor legale ale faptelor ei.
(2) Se consideră că banca ştie de originea ilegală a mijloacelor bănești sau a altor valori când faptul acesta este dedus din circumstanţe de facto obiective.
(3) Banca va identifica şi evalua riscurile referitoare la spălarea banilor şi finanţarea terorismului ținând cont de factorii de risc asociați clienților și tranzacțiilor, precum și de mărimea, complexitatea, natura şi volumul activităţii băncii.
(4) Banca aplică măsuri de identificare și verificare a identității clienţilor şi a altor persoane cu care intră în relaţii de afaceri, inclusiv a acţionarilor şi a beneficiarilor efectivi, măsuri de monitorizare a tranzacțiilor și determinare a sursei de proveniență a mijloacelor bănești, măsuri de precauţie sporită, măsuri de păstrare a datelor, proceduri de control intern, precum şi raportează autorităţii competente despre activităţile sau tranzacţiile (operaţiunile) suspecte şi alte informaţii supuse raportării, în conformitate cu Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului şi cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Acordarea unor astfel de informaţii nu este considerată încălcare a secretului bancar.
(5) Banca solicită, iar clienţii şi alte persoane cu care banca intră în relaţii de afaceri sunt obligate să prezinte documentele şi informaţiile necesare pentru identificarea acestora și în scopul monitorizării tranzacțiilor. În caz de neprezentare sau prezentare a documentelor şi informaţiilor neautentice (neveridice), precum și în cazul când nu este posibilă conformarea cerințelor art. 5 alin.(2) lit.a), b) şi c) din Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului, banca refuză deschiderea contului, efectuarea tranzacţiei (operaţiunii) sau stabilirea relaţiei de afaceri, iar în cazul unei relaţii de afaceri existente, banca termină relaţia de afacere. În cazul existenţei unor suspiciuni rezonabile privind prezentarea intenţionată a documentelor şi informaţiilor neautentice (neveridice) în scop de inducere în eroare, banca raportează astfel de circumstanţe autorităţii competente.
(6) Pentru identificarea clientului şi a altei persoane cu care banca intră în relaţii de afaceri, precum şi pentru asigurarea respectării procedurilor de control intern, inclusiv a celor ce ţin de stabilirea activităţilor şi tranzacţiilor (operaţiunilor) suspecte, banca, printr-o cerere argumentată, poate solicita informaţiile necesare de la autorităţile publice, de la bănci, alte persoane juridice, precum şi poate întreprinde alte măsuri pentru obţinerea acestor informaţii din alte surse. Autorităţile publice, băncile, alte

persoane juridice sînt obligate să prezinte informaţiile solicitate într-un termen cât mai scurt. Prezentarea unor astfel de informaţii nu se consideră încălcare a prevederilor privind secretul bancar, comercial sau privind un alt secret protejat de lege.

Titlul IV
Secretul bancar și conflictele de interese

Capitolul I
Secretul bancar

Articolul 96. Obligativitatea păstrării confidențialității
(1) Banca este obligată să păstreze confidenţialitatea asupra tuturor faptelor, datelor şi informaţiilor referitoare la activitatea sa desfăşurată, precum şi asupra oricărui fapt, dată sau informaţie, aflate la dispoziţia sa, referitoare la persoana, la bunurile, la activitatea, la afacerea, la relaţiile personale sau de afaceri ale clienţilor băncii ori informaţii referitoare la conturile clienţilor (solduri, rulaje, operaţiuni derulate), la tranzacţiile încheiate de clienţi, precum şi altă informaţie despre clienţi, care i-a devenit cunoscută băncii.
(2) În înţelesul prezentului capitol informaţia prevăzută la alin. (1) constituie secret bancar.
(3) În înţelesul prezentului capitol, client al băncii este considerată orice persoană care beneficiază sau a beneficiat de serviciile unei bănci ori persoana cu care banca a negociat o tranzacţie, chiar dacă tranzacţia respectivă nu s-a finalizat.
(4) Membrii organului de conducere şi funcţionarii băncii, persoanele care acţionează în numele băncii şi alte persoane care, în virtutea executării obligaţiilor de serviciu, au obţinut acces la informaţia prevăzută la alin. (1) au obligaţia de a păstra secretul bancar, de a nu folosi informaţia indicată în alte scopuri decât cele de serviciu. Această obligaţie continuă să existe şi după încetarea activităţii persoanelor menţionate mai sus sau în perioada suspendării activităţii lor.
(5) Se interzice furnizarea de către bancă a informaţiei referitoare la clienţii altei bănci, chiar dacă numele/denumirea acestora sunt indicate în documentele şi contractele clientului sau figurează în cadrul operaţiunilor acestuia.
(6) Banca îşi organizează activitatea astfel încât membrii organului de conducere, funcţionarii şi persoanele care acţionează în numele ei să nu fie puşi în situaţia când obligaţiile lor faţă de un client intră în conflict cu obligaţiile faţă de un alt client sau când interesele lor proprii intră în conflict cu obligaţiile faţă de un client.

Articolul 97. Condițiile furnizării informaţiei ce constituie secret bancar
(1) Obligaţia de păstrare a secretului bancar nu poate fi opusă unei autorităţi competente în exercitarea atribuţiilor sale de supraveghere pe bază individuală și / sau consolidată.
(2) Furnizarea informaţiei ce constituie secret bancar, inclusiv către autorităţile publice abilitate prin legi speciale să solicite informaţii de la persoanele fizice şi juridice, se efectuează în strictă conformitate cu prezentul articol.
(3) Informaţia ce constituie secret bancar urmează a fi furnizată de bancă, în măsura în care furnizarea acestei informaţii este justificată de scopul pentru care este solicitată, în următoarele cazuri:
a) la solicitarea clientului băncii sau a reprezentantului acestuia;
b) în cazul decesului clientului băncii, la solicitarea moştenitorului acestuia, cu anexarea certificatului de moştenitor, precum şi la solicitarea notarului care a deschis procedura succesorală, cu anexarea copiei certificatului de deces al clientului băncii;
c) la solicitarea organului de urmărire penală, cu autorizaţia judecătorului de instrucţie, privind cauza penală concretă;
d) la solicitarea instanţei de judecată, în scopul soluţionării unei cauze aflate pe rol;

e) la solicitarea scrisă a altor autorităţi publice ori din oficiu, dacă prin lege specială aceste autorităţi publice au dreptul, în scopul îndeplinirii atribuţiilor lor specifice, să solicite şi/sau să primească astfel de informaţii de la bancă;
f) la solicitarea organului de executare, în temeiul şi în limitele prevăzute de documentul executoriu;
g) când banca justifică un interes legitim.
(4) Solicitarea de furnizare a informaţiei ce constituie secret bancar, înaintată de autorităţile menţionate la alin. (3), trebuie să conţină: temeiul legal al solicitării, datele de identitate ale persoanei la care se referă informaţia confidenţială solicitată, categoria informaţiei solicitate şi scopul pentru care se solicită aceasta. Solicitarea înaintată trebuie să fie semnată de persoana cu funcţie de răspundere împuternicită şi să aibă aplicată ştampila autorităţii date. Solicitarea de furnizare a informaţiei, înaintată de organul fiscal al Republicii Moldova, poate să nu conţină datele de identitate ale persoanei (persoanelor) la care se referă informaţia solicitată în cazurile şi/sau în condiţiile Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru facilitarea implementării prevederilor Actului privind îndeplinirea obligaţiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA).
(5) Nu constituie încălcare a obligaţiei de păstrare a secretului bancar:
a) furnizarea către Banca Naţională a Moldovei a informaţiei necesare exercitării atribuţiilor ei;
b) furnizarea informaţiei şi a datelor întocmite astfel, încât identitatea şi informaţiile privind activitatea fiecărui client al băncii nu pot fi identificate;
c) furnizarea obligatorie organelor fiscale a informaţiei privind deschiderea, modificarea şi închiderea conturilor bancare, în cazurile şi cu referinţă la categoriile de contribuabili prevăzute de lege;
d) furnizarea informaţiei societății de audit a băncii, în limitele necesare exercitării de către aceasta a activităţii de audit;
e) furnizarea informaţiei Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în limitele necesare exercitării atribuţiilor acestuia;
f) furnizarea informaţiei birourilor istoriilor de credit referitoare la creditele acordate, în conformitate cu legea specială;
g) furnizarea informaţiei Centrului Naţional Anticorupţie despre orice activitate sau tranzacţie suspectă, în conformitate cu legislaţia cu privire la prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului;
h) furnizarea informaţiei entităţilor aparţinând grupului din care face parte banca, necesare pentru organizarea supravegherii pe bază consolidată şi pentru combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului;
i) furnizarea lunară către Ministerul Finanţelor a informaţiei privind încasările, plăţile şi soldurile de mijloace băneşti în conturile deschise în bănci de către instituţiile publice finanţate de la bugetul public naţional;
j) furnizarea informaţiei în conformitate cu prevederile şi în limitele Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru facilitarea implementării prevederilor Actului privind îndeplinirea obligaţiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA).
(6) Persoanele şi organele abilitate să solicite şi să primească informaţiile ce constituie secret bancar sunt obligate să păstreze confidenţialitatea acestora şi le pot utiliza numai în scopul pentru care le-au solicitat sau le-au fost furnizate, potrivit legii, şi sunt obligate să nu le furnizeze sau să le divulge persoanelor terţe, cu excepţia cazurilor de executare a obligaţiilor prevăzute de lege.

Capitolul II
Conflictele de interes

Articolul 98. Declararea interesului material

(1) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție - cheie în banca care este parte într-un contract efectiv sau într-un contract propus băncii privind interese materiale sau care este conducător al unei persoane constituită parte într-un contract material efectiv sau propus băncii sau care are un interes material faţă de această persoană trebuie să dezvăluie în scris băncii interesul său material în momentul în care ia cunoştinţă sau ar fi trebuit să ia cunoştinţă de existenţa unui astfel de contract.
(2) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție - cheie este obligat să prezinte consiliului băncii, cel puţin o dată pe an, o notă scrisă, în care să dezvăluie suficient conflictul de interese. Se consideră dezvăluire suficientă a conflictului de interese indicarea numelui şi adresei asociaţilor persoanelor respective, detaliilor esenţiale despre activităţile lor, intereselor de familie care confirmă că acestea au interese materiale în contractele încheiate cu orice persoană numită în notă.
(3) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție - cheie care are interes material într-un contract trebuie să părăsească orice şedinţă la care este pus în discuţie acest contract. Totodată, prezenţa persoanelor respective la şedinţă se ia în calcul la stabilirea cvorumului, iar la votare se consideră că acestea s-au abţinut. În caz de paritate a voturilor, cel al preşedintelui şedinţei se consideră hotărâtor.
(4) Dacă persoanele menționate la alin. (1) nu a dezvăluit conflictul de interese:
a) judecătoria poate, la cererea băncii, a unui sau a mai multor acţionari ai ei sau a Băncii Naţionale, să suspende contractul pe un termen stabilit de prima;
b) Banca Naţională a Moldovei poate suspenda din funcţie persoana respectivă pe un termen de cel mult un an sau îl poate destitui din funcție.
(5) Independent de obligaţiile enumerate la art. 96 alin. (6), membrul al organului de conducere sau persoană ce deține funcție - cheie în cadrul băncii are obligaţia faţă de banca în care îşi desfăşoară activitatea şi faţă de clienţii băncii de a pune interesele băncii şi ale clienţilor mai presus de interesul pecuniar propriu.

Titlul V
Supravegherea prudențială și cerințe de publicare pentru Banca Națională a Moldovei

Capitolul I
Supravegherea prudențială

Articolul 99. Supravegherea prudențială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova

(1) În scopul protejării intereselor deponenţilor şi al asigurării stabilităţii şi viabilităţii întregului sistem bancar, Banca Naţională a Moldovei asigură supravegherea prudenţială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, inclusiv a sucursalelor acestora înfiinţate în alte state, urmărind respectarea cerinţelor prevăzute de lege şi de actele normative aplicabile, atât pe bază individual, cât şi pe bază consolidată, după caz, în vederea prevenirii şi limitării riscurilor specifice activităţii bancare.
(2) În sensul alin. (1), dispozițiile prezentului capitol și cele cuprinse în Titlul V, Capitolul V referitoare la competența Băncii Naționale a Moldovei de a dispune băncii măsuri de supraveghere, se aplică, în mod corespunzător, potrivit nivelului de aplicare a cerinţelor prudenţiale prevăzut la art. 59.
(3) Băncile trebuie să furnizeze Băncii Naţionale a Moldovei orice informaţie necesară pentru evaluarea conformării lor la cerinţele prudenţiale prevăzute de prezenta lege şi de actele normative emise în aplicarea acesteia. Mecanismele de control intern şi procedurile contabile şi administrative ale băncilor trebuie să permită verificarea în orice moment a conformării la cerinţele prudenţiale.
(4) Băncile înregistrează toate tranzacţiile şi formalizează toate sistemele şi procesele,

prevăzute de prezenta lege şi de actele normative emise în aplicarea acesteia, astfel încât Banca Naţională a Moldovei să poată realiza verificarea, în orice moment, a conformării cu respectivele cerinţe prudenţiale.
(5) Banca Naţională a Moldovei urmăreşte realizarea unei comunicări eficiente cu fiecare bancă, care să asigure o cunoaştere aprofundată a activităţii, organizării şi procesului intern al băncii de evaluare a adecvării capitalului la profilul său de risc.
(6) Banca Naţională a Moldovei poate face recomandări băncii în vederea adoptării de măsuri corespunzătoare de către aceasta pentru îmbunătăţirea cadrului de administrare, a strategiilor, proceselor şi mecanismelor implementate, pentru asigurarea unei organizări adecvate a activităţii desfăşurate ori pentru restabilirea sau susţinerea situaţiei sale financiare, inclusiv în cazul constatării deteriorării indicatorilor financiari şi de prudenţă ai acesteia. Banca trebuie să comunice Băncii Naţionale a Moldovei măsurile întreprinse, în termenele stabilite de aceasta. Independent de formularea unor recomandări, Banca Naţională a Moldovei poate dispune măsuri şi/sau aplicarea de sancţiuni şi măsuri sancţionatoare, potrivit prezentei legi.

Articolul 100. Procesul de verificare și evaluare

(1) Banca Naţională a Moldovei asigură verificarea cadrului de administrare a activității, a strategiilor, proceselor şi mecanismelor implementate de fiecare bancă, pentru respectarea dispoziţiilor prezentei legi și ale actelor normative emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea acesteia şi realizează propria evaluare a următoarelor riscuri:
a) riscurile la care banca este sau poate fi expusă;
b) riscurile la care banca expune sistemul financiar, luând în considerare riscul sistemic identificat şi cuantificat de către Banca Națională a Moldovei;
c) riscurile identificate prin simulări de criză, cu luarea în considerare a naturii, extinderii şi complexităţii activităţilor băncilor.
(2) Verificările și evaluările menționate la alin. (1) au în vedere urmărirea îndeplinirii de către bănci a tuturor cerințelor cuprinse în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia.
(3) Pe baza verificării şi evaluării efectuate menționate la alin. (1), Banca Naţională a Moldovei determină dacă băncile sunt semnificative din perspectiva dimensiunii, organizării interne şi a naturii, extinderii şi complexității activităților desfășurate și determină în ce măsură cadrul de administrare a activității, strategiile, procesele şi mecanismele implementate de o bancă, fondurile proprii deţinute şi lichiditatea acesteia asigură o administrare prudentă şi o acoperire adecvată a riscurilor în raport cu profilul de risc al băncii.
(4) Banca Naţională a Moldovei stabileşte frecvenţa şi gradul de detaliere a verificărilor şi evaluărilor menționate la alin. (1), cu luarea în considerare a principiului proporționalității, respectiv având în vedere mărimea, importanţa sistemică, natura, extinderea şi complexitatea activităţilor desfăşurate de fiecare bancă. Actualizarea verificărilor şi evaluărilor se realizează cel puţin o dată pe an pentru băncile în privinţa cărora s-a stabilit un program de supraveghere prudenţială, potrivit prevederilor art. 106.
(5) Banca Naţională a Moldovei realizează după caz, cel puțin o dată pe an, simulări de criză prudențiale în privinţa băncilor pe care le supraveghează, în vederea efectuării verificării şi evaluării prevăzute la alin. (1)-(4).

Articolul 101. Criterii tehnice pe care Banca Națională a Moldovei le are în vedere în procesul de verificare și evaluare

(1) Pe lângă riscurile de credit, de piață și operaționale, verificarea și evaluarea efectuate de Banca Națională a Moldovei potrivit art. 100 includ cel puțin:
a) rezultatele simulării de criză efectuate de către bănci, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, pentru evaluarea adecvării capitalului, aplicând o abordare

bazată pe modele interne de rating;
b) expunerea la riscul de concentrare și gestionarea acestuia de către bănci, inclusiv în contextul expunerilor mari;
c) soliditatea, caracterul adecvat și metoda de aplicare a politicilor și procedurilor puse în aplicare de bancă pentru gestionarea riscului rezidual asociat cu utilizarea tehnicilor recunoscute de diminuare a riscului de credit;
d) măsura în care fondurile proprii deținute de bancă cu privire la activele pe care le-a securitizat sunt corespunzătoare având în vedere importanța economică a tranzacției, inclusiv gradul de transfer de risc obținut;
e) expunerea la riscul de lichiditate, măsurarea și gestionarea acestuia de către bancă, inclusiv elaborarea de analize ale scenariilor alternative, gestionarea factorilor de diminuare a riscului (în special nivelul, componența și calitatea rezervelor de lichidități) și planuri de urgență eficiente;
f) impactul efectelor de diversificare și modul în care astfel de efecte sunt integrate în sistemul de măsurare a riscurilor;
g) rezultatele simulărilor de criză realizate de bancă utilizând un model intern de calculare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piață;
h) distribuirea geografică a expunerilor băncii;
i) modelul de afaceri al băncii;
j) evaluarea riscului sistemic în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 100.
(2) În aplicarea alin.(1), elementele avute în vedere în procesul de verificare și evaluare se stabilesc prin acte normative emise de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 102. Analiza utilizării abordărilor interne

(1) Banca Naţională a Moldovei verifică în mod regulat, cel puţin o dată la 3 ani, respectarea de către bănci a cerinţelor referitoare la abordările interne care necesită o aprobare înainte de a fi utilizate pentru calculul cerinţelor de fonduri proprii, stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Acestea au în vedere în special modificările în activitatea unei bănci și punerea în aplicare a acestor abordări în cazul produselor noi.
(2) În cazul în care Banca Naţională a Moldovei identifică deficienţe semnificative cu privire la acoperirea riscurilor de către abordarea internă a unei bănci, aceasta se asigură că respectivele deficienţe sunt corectate sau ia măsurile adecvate pentru atenuarea consecinţelor acestora, inclusiv prin impunerea unor cerințe mai ridicate sau prin impunerea de majorări de fonduri proprii sau prin luarea altor măsuri adecvate şi eficace.
(3) Banca Naţională a Moldovei verifică şi evaluează în special măsura în care, pentru scopurile respectivelor abordări, banca utilizează tehnici şi practici corect elaborate şi actualizate.
(4) În cazul în care, pentru un model intern destinat riscului de piaţă, numeroase depăşiri reglementate de Banca Națională a Moldovei în acest context indică faptul că modelul nu este sau nu mai este suficient de precis, Banca Naţională a Moldovei revocă aprobarea de utilizare a modelului intern sau impune măsuri adecvate pentru a se asigura că modelul este îmbunătăţit cu promptitudine.
(5) Dacă o bancă a primit aprobarea de a aplica o abordare internă care necesită aprobarea din partea Băncii Naţionale a Moldovei înainte de utilizarea unei astfel de abordări pentru calculul cerinţelor de fonduri proprii, potrivit prevederilor actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, însă nu mai îndeplineşte cerinţele referitoare la aplicarea respectivei abordări, Banca Naţională a Moldovei solicită băncii în cauză fie să demonstreze, într-un mod pe care îl consideră satisfăcător, că efectul neconformării este nesemnificativ atunci când abordarea se aplică potrivit actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, fie să prezinte un plan de restabilire în timp util a conformării la cerinţele menţionate anterior şi să stabilească un termen-limită pentru punerea în aplicare a acestuia.

(6) Pentru scopurile alin. (5), Banca Naţională a Moldovei solicită îmbunătăţirea planului de restabilire în cazul în care este puţin probabil ca acesta să aibă drept rezultat o conformare deplină sau în cazul în care termenul este inadecvat. În situaţia în care este puţin probabil ca banca să poată restabili conformitatea într-un termen adecvat şi, după caz, nu a demonstrat în mod satisfăcător că efectul neconformării este nesemnificativ, Banca Naţională a Moldovei revocă aprobarea de a utiliza abordarea sau impune limitarea acesteia la domeniile conforme sau la acele domenii pentru care conformarea poate fi realizată într-un termen adecvat.

Articolul 103. Aplicarea procesului de supraveghere unor bănci cu profil de risc similar

(1) Dacă, potrivit prevederilor art. 100, Banca Naţională a Moldovei stabileşte că băncile cu profil de risc similar, cum ar fi modelele de afaceri asemănătoare sau localizări geografice similare ale expunerilor sunt sau ar putea fi expuse unor riscuri similare ori ar putea expune sistemul financiar unor riscuri similare, aceasta poate realiza procesul de verificare și evaluare menționat la art. 100, în acelaşi mod sau într-un mod asemănător.
(2) Tipurile de bănci menționate la alin. (1) sunt stabilite de către Banca Națională a Moldovei în special în conformitate cu criteriile menționate la art. 101 alineatul (1) litera (j).

Articolul 104. Monitorizarea abordărilor interne pentru calcularea valorilor expunerilor

(1) Băncile care au obţinut aprobarea Băncii Naţionale a Moldovei pentru a utiliza abordări interne pentru calcularea valorii expunerilor ponderate la risc sau a cerințelor de fonduri proprii, cu excepția riscului operațional, transmit Băncii Naționale a Moldovei rezultatele calculelor efectuate prin aplicarea abordărilor interne pentru propriile expuneri sau poziții incluse în portofoliile de referință. Băncile transmit Băncii Naționale a Moldovei rezultatele calculelor lor, împreună cu o explicație a metodologiilor utilizate pentru a produce aceste rezultate, cu o periodicitate adecvată, și cel puțin o dată pe an.
(2) Banca Națională a Moldovei monitorizează, pe baza informațiilor transmise de bănci în conformitate cu alineatul (1), diferitele valori ale expunerilor ponderate la risc sau diferitele cerințe de fonduri proprii, după caz, cu excepția celor aferente riscului operațional, pentru expunerile sau tranzacțiile din portofoliul de referință, care se bazează pe abordările interne ale băncilor respective. Cel puțin o dată pe an, Banca Națională a Moldovei realizează o evaluare a calității abordărilor respective, acordând o atenție deosebită:
a) abordărilor care evidențiază diferențe semnificative în ceea ce privește cerințele de fonduri proprii pentru aceeași expunere;
b) abordărilor în cazul cărora diversitatea este deosebit de mare sau mică, precum și în cazul cărora subestimarea cerințelor de fonduri proprii este semnificativă și sistematică.
(3) În situaţia în care anumite bănci prezintă discrepanţe semnificative faţă de majoritatea băncilor similare sau în cazul în care există puţine elemente comune în abordările utilizate, ceea ce conduce la rezultate foarte variate, Banca Naţională a Moldovei investighează motivele acestui fapt şi, dacă se poate stabili în mod clar că abordarea unei bănci duce la o subestimare a cerinţelor de fonduri proprii care nu poate fi atribuită diferenţelor în materie de riscuri ale expunerilor sau poziţiilor aferente, adoptă măsurile corective necesare.
(4) În scopul asigurării unui caracter adecvat al măsurilor corective prevăzute la alin. (3), deciziile Băncii Naţionale a Moldovei privind adoptare unor astfel de măsuri trebuie să respecte principiul conform căruia măsurile trebuie să susţină obiectivele unei abordări interne şi, prin urmare, nu trebuie să conducă la standardizare sau metode preferate, să creeze stimulente incorecte ori să cauzeze un comportament lipsit de iniţiativă.

Articolul 105. Monitorizarea profilurilor de risc de lichiditate

(1) Banca Naţională a Moldovei monitorizează evoluţiile înregistrate în legătură cu profilurile de risc de lichiditate, cum ar fi cele privind caracteristicile şi volumul aferente unui produs, administrarea riscului, politicile de finanţare şi concentrările finanţării.
(2) Banca Naţională a Moldovei adoptă măsuri necesare în cazul în care evoluţiile menţionate la alin. (1) pot conduce la instabilitatea băncii la nivel individual sau la instabilitate sistemică.

Articolul 106. Programul de supraveghere prudențială

(1) Urmărirea respectării de către bănci a cerinţelor de natură prudenţială şi a altor cerinţe prevăzute, de prezenta lege şi de actele normative aplicabile se realizează de către Banca Naţională a Moldovei pe baza raportărilor transmise de bănci şi prin verificări la faţa locului desfăşurate la sediul băncilor şi al sucursalelor acestora din ţară şi din străinătate.
(2) Banca Națională a Moldovei, cel puțin o dată pe an, adoptă un program de supraveghere prudențială pentru băncile pe care le supraveghează. Programul ia în considerare procesul de verificare și evaluare prevăzut la art. 100. Acesta cuprinde următoarele:
a) o indicare a modului în care Banca Națională a Moldovei intenționează să-și îndeplinească atribuțiile și să aloce resursele;
b) o identificare a băncilor care urmează să facă obiectul supravegherii sporite și măsurile adoptate privind o astfel de supraveghere, în conformitate cu alineatul (4);
c) un plan pentru inspecțiile la fața locului vizând sediile utilizate de o bancă, inclusiv de sucursalele sale și de filialele stabilite în alt stat, în baza acordurilor de colaborare încheiate de Banca Națională a Moldovei cu autoritatea competentă a respectivului stat.
(3) Programul de supraveghere prudențială include următoarele bănci:
a) băncile în cazul cărora rezultatele simulărilor de criză sau rezultatul procesului de supraveghere și evaluare indică riscuri semnificative pentru soliditatea financiară a acestora sau indică încălcarea dispozițiilor prezentei legi sau actelor normative emise în aplicarea acesteia;
b) băncile care prezintă un risc sistemic pentru sistemul financiar;
c) orice altă bancă pentru care Banca Națională a Moldovei consideră necesar acest lucru.
(4) Atunci când se consideră necesar, în conformitate cu art. 100, Banca Națională a Moldovei ia, în special, următoarele măsuri:
a) o creștere a numărului sau a frecvenței controalelor la fața locului vizând banca;
b) o prezență permanentă a reprezentanților Băncii Naționale a Moldovei în cadrul băncii;
c) raportări suplimentare sau mai frecvente din partea băncii;
d) analize suplimentare sau mai frecvente ale planurilor operaționale, strategice sau de afaceri ale băncii;
e) controale tematice de monitorizare a riscurilor specifice cu probabilitate mai mare de materializare.
(5) Verificările și evaluările la faţa locului se efectuează de către personalul Băncii Naţionale a Moldovei, împuternicit în acest sens, sau de către societățile de audit sau experţi numiţi de Banca Națională a Moldovei.
(6) Băncile sunt obligate să permită personalului Băncii Naţionale a Moldovei şi altor persoane împuternicite de aceasta să efectueze verificarea și evaluarea, să le examineze evidenţele, conturile şi operaţiunile şi să furnizeze toate documentele şi informaţiile legate de desfăşurarea activităţii băncii, după cum sunt solicitate de către aceştia.

Articolul 107. Colaborarea privind supravegherea

(1) Pentru supravegherea prudenţială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, care desfăşoară activitate în alte state printr-o sucursală, Banca Naţională a Moldovei colaborează cu autorităţile competente din statele gazdă.
(2) Pentru supravegherea prudenţială a băncilor dintr-un alt stat, care desfăşoară activitate în Republica Moldova printr-o sucursală, Banca Naţională a Moldovei colaborează cu autorităţile competente din statul de origine şi din alte state în care banca desfăşoară activitate.
(3) Colaborarea prevăzută la alin. (1) și (2) se realizează în baza acodurilor de colaborare încheiate de Banca Națională a Moldovei cu autoritățile competente din statul de origine. În baza acestor acorduri poate fi realizat, cu respectarea prevederilor privind secretul profesional din Capitolul III, Titlul V, schimbul de informaţii referitoare la conducerea şi la acționariatul băncii, informații de natură să faciliteze supravegherea acesteia şi evaluarea îndeplinirii condiţiilor care au stat la baza licenţierii, precum şi schimbul tuturor informaţiilor de natură să faciliteze verificarea pe o bază continuă a activităţii băncii, în special în ceea ce priveşte lichiditatea, solvabilitatea, schema de garantare a depozitelor, limitarea expunerilor mari, alţi factori care pot influenţa riscul sistemic pe care îl prezintă banca, procedurile administrative şi contabile şi mecanismele de control intern.
(4) Pentru verificarea și/sau inspectarea activităţii sucursalelor înfiinţate în alte state de către bănci, persoane juridice din Republica Moldova, Banca Naţională a Moldovei poate efectua verificări și/sau inspecții la sediul acestora conform uneia dintre procedurile prevăzute la art. 115 din prezenta lege.

Articolul 108. Supravegherea sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state

(1) Prevederile prezentului capitol privind procesul de supraveghere prudențială se aplică în mod corespunzător pentru realizarea de către Banca Națională a Moldovei a supravegherii sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state.
(2) Pentru supravegherea activităţii sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state, Banca Naţională a Moldovei cooperează cu autorităţile competente din aceste state. În acest sens, Banca Naţională a Moldovei are dreptul să încheie acorduri de cooperare cu autoritatea competentă din statul de origine al băncii. Prin aceste acorduri se stabilesc cel puţin condiţiile în care se realizează schimbul de informaţii, cu respectarea dispoziţiilor privind secretul profesional de la capitolul III din Titlul V.
(3) Autoritățile competente din statul de origine al unei bănci care are o sucursală pe teritoriul Republicii Moldova pot desfășura ele însele sau prin intermediul unor persoane împuternicite în acest scop, verificări la sediul sucursalei ale informațiilor prevăzute la articolul 106 alin. (5) și inspecții ale unor astfel de sucursale, cu acordul Băncii Naţionale a Moldovei.

Capitolul II
Supravegherea pe bază consolidată

Secțiunea I
Principii pentru efectuarea supravegherii pe bază consolidată

Articolul 109. Autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată a băncilor

(1) Supravegherea pe bază consolidată a unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, este exercitată de Banca Națională a Moldovei în următoarele situații:
a) banca licențiată de Banca Națională a Moldovei este banca–mamă la nivelul Republicii Moldova, care, în sensul prezentului capitol, are ca filială o bancă/ societate

de investiții sau o societate financiară sau care deține o participație într-o astfel de bancă / societate de investiții sau societate financiară și care nu este la rândul său o filială a unei alte bănci / societăți de investiții licențiate în Republica Moldova sau a unei societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte înființate în Republica Moldova;
b) banca licențiată de Banca Națională a Moldovei are ca întreprindere-mamă înființată în Republica Moldova sau în alte state o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă fără ca întreprinderea-mamă să mai aibă filiale în Republica Moldova sau în cazul în care are astfel de filiale-bănci în Republica Moldova, totalul activului bilanțier ale acestora este inferior activului bilanțier al băncii respective;
(2) În cazul în care o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă are ca filiale în Republica Moldova cel puțin o bancă și o societate de investiții, supravegherea pe bază consolidată se exercită de Banca Națională a Moldovei, cerințele prudențiale pe bază consolidată fiind aplicabile băncii.

Articolul 110. Coordonarea activităților de supraveghere

Pe lângă obligațiile care îi revin Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu prezenta lege, aceasta în calitate de supraveghetor consolidant îndeplinește următoarele atribuții în mod direct și/sau prin încheierea acordurilor de colaborare:
a) coordonează colectarea și difuzarea de informații relevante sau esențiale în situațiile obișnuite și în cele de urgență;
b) planifică și coordonează activitățile de supraveghere în situațiile obișnuite, inclusiv în ceea ce privește activitățile menționate la prezentul capitol, în cooperare cu autoritățile competente implicate;
c) planifică și coordonează activitățile de supraveghere, în cooperare cu alte autorități competente implicate, pentru pregătirea pentru situații de urgență și în situațiile de urgență, inclusiv evoluțiile negative din cadrul băncilor și/sau societăților de investiții sau de pe piețele financiare, utilizând, acolo unde este posibil, căile de comunicare existente pentru a facilita gestionarea crizelor.

Articolul 111. Acordurile de colaborare în domeniul supravegherii pe bază consolidată

(1) Pentru a facilita și institui o supraveghere eficace pe bază consolidată, Banca Națională a Moldovei poate încheia acorduri scrise de colaborare cu autoritățile competente din alte state, cu respectarea prevederilor privind secretul profesional din Capitolul III, Titlul V.
(2) În cadrul acestor acorduri, vor fi repartizate competențele de supraveghere pe bază consolidată între autoritățile competente imlicate, se pot încredința atribuții suplimentare supraveghetorului consolidant și se vor specifica proceduri pentru procesul decizional și pentru cooperarea cu alte autorități competente în situații obișnuite și cele de urgență.
(3) Prin derogare de la art. 109 alin. (1), prin acordurile de colaborare, competențele de supraveghere pe bază consolidată pot fi delegate unei altei autorități competente implicate având în vedere băncile și societățile de investiții și importanța relativă a activităților lor în cadrul grupului din alte state.
(4) Acordurile menționate la alin. (1) - (3) vor include prevederi cu privire la mijloacele de exercitare a supravegherii pe bază consolidată a băncilor cu sediul în Republica Moldova ale căror întreprinderi-mamă au sediul într-un alt stat, precum și a băncilor cu sediul în alt stat, ale căror întreprinderi-mamă, fie bănci, fie societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte, au sediul în Republica Moldova.
(5) Acordurile menționate la alineatul (4) urmăresc, în special, să garanteze că autoritățile competente parte la acord pot obține informațiile necesare pentru a supraveghea, pe baza situațiilor lor financiare consolidate, băncile, societățile financiare holding și societățile financiare holding mixte, care au ca filiale bănci și/sau societăți de

investiții sau societăți financiare situate în statele participante la acord, sau care dețin deținеri în astfel de entități.
(6) În cadrul acordurile de colaborare în domeniul supravegherii pe bază consolidată, Banca Națională a Moldovei va depune toate eforturile pentru a ajunge la o decizie comună cu autoritatea competentă implicată:
a) cu privire la aplicarea art. 79 și 100 din prezenta lege pentru stabilirea caracterului adecvat al nivelulului consolidat al fondurilor proprii deținunte la nivelul grupului în ceea ce privește situația financiară și profilul său de risc și al nivelului necesar de fonduri proprii pentru aplicarea art. 139 alin. (3) lit. a) în cazul fiecăriei entități din cadrul grupului pe bază consolidată;
b) cu privire la măsurile menite să răspundă oricăror probleme și constatări semnificative legate de supraveghere lichidității, inclusiv în ceea ce privește caracterul adecvat al organizării și al tratării riscului de lichiditate, astfel cum se prevede la art. 38, și cu privire la necesitatea unor cerințe privind lichiditățile specifice băncii în conformitate cu art. 139 alin. (6) – (7) din prezenta lege.

Articolul 112. Colegiile de supraveghetori

(1) Banca Națională a Moldovei în calitatea de supraveghetor consolidant poate institui colegii de supraveghetori pentru a facilita realizarea sarcinilor menționate la art. 110 și 111 și sub rezerva cerințelor de confidențialitate prevăzute la alin. (2) de la prezentul articol, pentru a asigura, atunci când este cazul, o coordonare și o colaborare adecvate cu autoritățile competente relevante din alte state.
(2) Colegiile de supraveghetori asigură, Băncii Naționale a Moldovei și pentru celelalte autorități competente implicate, un cadru pentru exercitarea următoarelor atribuții:
a) schimbul de informații dintre autoritățile competente implicate;
b) convenirea asupra încredințării voluntare de atribuții și a delegării voluntare de responsabilități, dacă este cazul;
c) stabilirea de programe de supraveghere prudențială, conform art. 106, pe baza unei evaluări a riscurilor legate de grup, în conformitate cu art. 100;
d) creșterea eficienței supravegherii prin eliminarea suprapunerii inutile a cerințelor de supraveghere, inclusiv în ceea ce privește solicitările de informații conform art. 113 alin. (4) și în situații de urgență;
e) aplicarea uniformă a cerințelor prudențiale pe bază consolidată pentru toate entitățile din cadrul unui grup, fără a aduce atingere drepturilor prevăzute prin legislația respectivă din statele implicate;
f) aplicarea art. 110 lit. c), cu luare în considerare a rezultatelor lucrărilor altor forumuri ce ar putea fi stabilite în acest domeniu;
(3) În cadrul colegiilor de supraveghetori, Banca Naţională a Moldovei colaborează în mod strâns cu celelalte autorităţi competente participante. Cerinţele referitoare la păstrarea secretului profesional nu împiedică Banca Naţională a Moldovei să schimbe informaţii cu celelalte autorităţi competente în cadrul colegiilor de supraveghetori.
(4) Înfiinţarea şi funcţionarea colegiilor de supraveghetori nu aduc atingere drepturilor şi atribuțiilor Băncii Naţionale a Moldovei în domeniul supravegherii prudenţiale, prevăzute de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia.
(5) Colegiile de supraveghetori se înființează și funcționează în baza acordurile scrise prevăzute la art. 111 alin. (1)-(2), stabilite în urma consultării autorităţilor competente implicate de către Banca Naţională a Moldovei, în calitate de supraveghetor consolidant.
(6) Banca Națională a Moldovei poate participa la colegii de supraveghetori în cazul în care este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, filială a băncii sau ale unei societăți de investiţii-mamă din alt stat, ale unei societăţi financiare holding-mamă din alt stat ori ale unei societăţi financiare holding mixte-mamă din alt stat, sau în cazul în care băncile din alt stat au înființate pe teritoriul Republicii Moldova sucursale.
(7) În cazul în care Banca Națională a Moldovei este supraveghetor consolidant, aceasta

poate să invite să participe la colegii de supraveghetori, în mod corespunzător, autoritatea care supraveghează o bancă/ societate de investiții, persoane juridice din Republica Moldova și din alt stat, filiale ale băncii-mamă din Republica Moldova, ale unei societăţi financiare holding-mamă din Republica Moldova ori ale unei societăţi financiare holding mixte-mamă din Republica Moldova, și autoritățile competente din alte state unde sunt înființate sucursale ale băncii din Republica Moldova, la solicitarea acestora.
(8) Banca Națională a Moldovei în calitate de supraveghetor consolidant va conduce reuniunile colegiului de supraveghetori și va decide care autorități competente participă la reuniune sau activitate a colegiului. Banca Națională a Moldovei informează în prealabil și pe deplin pe toți membrii colegiului în legătură cu organizarea unei astfel de reuniuni, cu principalele aspecte care urmează să fie discutate, precum și în legătură cu activitățile desfășurate.
(9) Decizia Băncii Naţionale a Moldovei luată potrivit prevederilor alin. (8) trebuie să aibă în vedere importanţa activităţii de supraveghere care urmează să fie planificată sau coordonată pentru aceste autorităţi.
(10) Banca Naţională a Moldovei, în calitate de supraveghetor consolidant, informează complet şi în prealabil pe toţi membrii colegiului în legătură cu organizarea reuniunilor, aspectele principale de discutat şi activităţile ce urmează a fi analizate. De asemenea, Banca Naţională a Moldovei informează complet şi la timp pe toţi membrii colegiului în legătură cu măsurile şi acţiunile întreprinse în cadrul respectivelor reuniuni.

Articolul 113. Obligații de cooperare

(1) Banca Naţională a Moldovei cooperează în mod strâns cu celelalte autorităţi competente. În acest sens, pentru exercitarea atribuţiilor de supraveghere pe bază individuală şi/sau consolidată ale respectivelor autorităţi și ale Băncii Naționale a Moldovei sunt furnizate la cerere toate informaţiile relevante potrivit acordurilor de cooperare dintre autorităţile competente, precum şi din oficiu toate informaţiile esenţiale.
(2) Informaţiile prevăzute la alin. (1) sunt considerate esenţiale dacă pot influenţa în mod semnificativ evaluarea stabilităţii financiare a unei bănci / societăți de investiții sau a unei societăți financiare dintr-un alt stat.
(3) Informaţiile esenţiale la care se referă alin. (2) includ, în special, următoarele elemente:
a) identificarea structurii juridice, de guvernanţă şi organizatorice a grupului, inclusiv a tuturor entităţilor între care există legături strânse, respectiv a entităţilor reglementate şi nereglementate și a filialelor nereglementate din cadrul grupului, precum şi a întreprinderilor-mamă, cu aplicarea prevederilor art. 12 alin. (6), 38 și 59 alin. (2)-(4), precum şi a autorităţilor competente ale entităţilor reglementate din grup;
b) procedurile pentru colectarea informaţiilor de la băncile/ societățile de investiții din grup şi pentru verificarea acestor informaţii;
c) evoluţiile nefavorabile în cadrul băncilor sau în cadrul altor entităţi din grup, care ar putea afecta în mod semnificativ băncile/ societățile de investiții din cadrul grupului;
d) principalele sancţiuni şi măsurile excepţionale luate de autoritățile competente, inclusiv cele constând în impunerea unei cerinţe suplimentare de fonduri proprii, precum şi în impunerea oricărei limitări în utilizarea abordării avansate de evaluare pentru calculul cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operaţional.
(4) Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, controlate de o bancă la nivelul altui stat sau o societate de investiţii-mamă la nivelul Republicii Moldova sau alt stat, contactează, ori de câte ori este posibil, supraveghetorul consolidant dacă îi sunt necesare informaţii referitoare la implementarea abordărilor şi metodologiilor prevăzute în prezenta lege şi în actele normative emise în aplicarea acestora, informaţii pe care respectiva autoritate le-ar putea deţine deja.

(5) Banca Naţională a Moldovei se consultă cu celelalte autorităţi responsabile cu supravegherea pe bază individuală şi/sau consolidată a băncilor, înaintea luării unei decizii care este importantă pentru exercitarea atribuţiilor de supraveghere ale autorităţilor competente respective. Consultarea are în vedere următoarele elemente:
a) modificări în structura acţionariatului, în structura organizatorică, de administrare şi conducere a băncilor dintr-un grup, care necesită aprobare sau autorizare din partea Băncii Naţionale a Moldovei;
b) principalele sancţiuni şi măsurile excepţionale ce urmează a fi luate de Banca Naţională a Moldovei, inclusiv cele constând în impunerea, potrivit art. 139, a unei cerinţe suplimentare de fonduri proprii, precum şi în impunerea oricărei limitări în utilizarea abordării avansate de evaluare pentru calculul cerinţelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operaţional.
(6) În aplicarea prevederilor alin. (5) lit. b), supraveghetorul consolidant trebuie să fie consultat în toate cazurile.
(7) Banca Naţională a Moldovei poate decide să nu consulte celelalte autorităţi în cazuri de urgenţă sau dacă o astfel de consultare poate periclita eficienţa deciziilor. În acest caz, Banca Naţională a Moldovei informează fără întârziere asupra deciziilor luate celelalte autorităţi competente.

Articolul 114. Colaborarea între autorități competente din Republica Moldova

(1) Pentru a pune bazele şi pentru a facilita o supraveghere eficientă la nivel naţional a băncilor și societăților de investiții, Banca Naţională a Moldovei şi Comisia Națională a Pieței Financiare încheie acorduri scrise de coordonare şi cooperare, care pot prevedea atribuţii suplimentare în sarcina Băncii Naționale a Moldovei sau Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în calitate de supraveghetor consolidant, şi pot include proceduri privind procesul decizional.
(2) Pentru exercitarea atribuţiilor lor de supraveghere pe bază individuală şi/sau consolidată în sensul prevederilor prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acestora, Banca Naţională a Moldovei şi Comisia Națională a Pieței Financiare îşi furnizează, la cerere, toate informaţiile relevante şi din oficiu toate informaţiile esenţiale. Prevederile art. 113 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 115. Verificarea informațiilor referitoare la entitățile din alte state

(1) Dacă, în aplicarea prevederilor prezentei legi şi a actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Naţională a Moldovei doreşte, în anumite cazuri, să verifice informaţiile privitoare la o bancă, o societate de investiții, o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă, o societate financiară, o societate prestatoare de servicii auxiliare, o societate holding cu activitate mixtă, o filială de tipul celor prevăzute la art. 124 sau o filială de tipul celor prevăzute la art. 117 alin. (3), situate într-un alt stat, aceasta solicită autorităţilor competente din respectivul stat efectuarea verificării.
(2) Verificarea prevăzută la alin. (1) poate fi efectuată fie de către autoritatea competentă din respectivul stat, fie, cu acordul acesteia, de către Banca Naţională a Moldovei. Banca Naţională a Moldovei poate efectua verificarea în mod direct sau prin intermediul unui auditor financiar sau expert împuternicit în acest scop.
(3) Când verificarea nu este efectuată de Banca Națională a Moldovei însăşi, atunci aceasta poate participa la verificarea efectuată de autoritatea competentă din respectivul stat.
(4) În cazul în care Banca Naţională a Moldovei primeşte o solicitare referitoare la verificarea, pentru aspecte determinate, a informaţiilor privind entităţile prevăzute la alin. (1), situate în Republica Moldova, aceasta, în limitele competenţelor ce îi revin, fie efectuează verificarea în mod direct, fie permite autorităţii competente solicitante sau unui auditor financiar sau expert împuternicit să efectueze verificarea. Autoritatea competentă solicitantă poate, dacă nu efectuează verificarea ea însăşi, să participe la

verificarea efectuată de Banca Naţională a Moldovei.

Articolul 116. Aplicarea cerințelor prudențiale pe bază consolidată

Banca Națională a Moldovei va stabili prin acte normative perimetrul de consolidare, inclusiv situațiile în care anumite entități din grup nu vor fi incluse în acest perimetru, cerințele prudențiale prevăzute la Titlul III din prezenta lege, care trebuie respectate pe bază consolidată, excepțiile și derogările de la aplicarea acestor cerințe, metodele de consolidare, informațiile care trebuie furnizate în scopul realizării supravegherii pe baza consolidată.

Secțiunea 2
Societăți financiare holding, societăți financiare holding mixte și societăți holding cu activitate mixtă

Articolul 117. Includerea societăților holding în supravegherea pe bază consolidată

(1) Societăţile financiare holding şi societăţile financiare holding mixte sunt incluse în supravegherea pe bază consolidată.
(2) În cazul în care o bancă-filială, persoană juridică din Republica Moldova, nu este inclusă în aria de cuprindere a supravegherii pe bază consolidată exercitată de o autoritate competentă dintr-un alt stat, Banca Națională a Moldovei poate solicita întreprinderii-mamă informaţii care pot facilita supravegherea respectivei bănci.
(3) În cazul în care o bancă sau o societate de investiţii filială dintr-un alt stat nu este inclusă în supravegherea pe bază consolidată a unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, banca-mamă la nivelul Republicii Moldova, societatea financiară holding-mamă la nivelul Republicii Moldova sau societatea financiară holding mixtă-mamă la nivelul Republicii Moldova, după caz, trebuie să furnizeze informaţii care pot facilita supravegherea respectivei bănci sau a societății de investiţii filială, la solicitarea autorităţilor competente din acel stat.
(4) Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, poate solicita filialelor unei bănci, ale unei societăţi financiare holding sau ale unei societăţi financiare holding mixte, care nu sunt incluse în aria de cuprindere a consolidării prudenţiale, informaţii de natura celor prevăzute la art. 120. În acest caz, se aplică procedurile pentru transmiterea şi verificarea informaţiilor prevăzute la art. 120.

Articolul 118. Supravegherea societăților financiare holding mixte

(1) În cazul în care unei societăţi financiare holding mixte, persoană juridică din Republica Moldova, îi sunt aplicabile atât prevederile prezentei legi, cât şi prevederile similare din Legea cu privire la supravegherea suplimentară a societăților de credit, asigurărilor/reasigurărilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, Banca Naţională a Moldovei, dacă este supraveghetor consolidant, poate să aplice respectivei societăţi financiare holding mixte doar prevederile Legii cu privire la supravegherea suplimentară a societăților de credit, asigurărilor/reasigurărilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, după consultarea celorlalte autorităţi competente responsabile cu supravegherea filialelor societăţii financiare holding mixte.
(2) În cazul în care unei societăţi financiare holding mixte, persoană juridică din Republica Moldova, îi sunt aplicabile atât prevederile prezentei legi, cât şi prevederile similare din Legea cu privire la asigurări, în special prevederile referitoare la supravegherea respectării cerinţelor prudenţiale, Banca Naţională a Moldovei, dacă este supraveghetor consolidant, poate, în acord cu autoritatea de supraveghere a grupului din

sectorul de asigurări, să aplice respectivei societăţi financiare holding mixte doar prevederile din prezenta lege referitoare la sectorul financiar semnificativ, identificat potrivit prevederilor art. 4 din Legea cu privire la supravegherea suplimentară a societăților de credit, asigurărilor/reasigurărilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar.

Articolul 119. Calificarea directorilor

(1) Administrarea și / sau conducerea activității unei societăți financiare holding sau a unei societăți financiare holding mixte, persoane juridice din Republica Moldova, trebuie să fie asigurată de cel puțin 3 persoane. Membrii organului de conducere al unei societăți financiare holding sau al unei societăți financiare holding mixte trebuie să dispună de o reputație suficient de bună și cunoștințele, competențele și experiența necesară, astfel cum este prevăzut la art. 43 pentru a exercita aceste atribuții, cu luare în considerare a rolului specific al unei societăți financiare holding sau al unei societăți financiare holding mixte.
(2) Societăţile financiare holding şi societăţile financiare holding mixte, prevăzute la alin. (1), trebuie să notifice Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, cu privire la numirea în funcţie a persoanelor prevăzute la alin. (1), în condiţiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(3) Banca Naţională a Moldovei urmăreşte în permanenţă îndeplinirea cerinţelor de la alin. (1) și (2), dispunând măsurile sau sancţiunile care se impun în caz de nerespectare a acestora, prevăzute la art. 124.

Articolul 120. Solicitări de informații și inspecții

(1) Dacă întreprinderea-mamă a uneia sau a mai multor bănci, persoane juridice din Republica Moldova, este societate holding cu activitate mixtă, Banca Naţională a Moldovei solicită societăţii holding cu activitate mixtă şi filialelor acesteia, inclusiv în situaţia în care sunt situate pe teritoriul unui alt stat, direct sau prin intermediul băncilor-filiale, orice informaţii care ar putea fi relevante pentru scopul supravegherii băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, filiale ale societăţii holding cu activitate mixtă.
(2) O societate holding cu activitate mixtă, persoană juridică din Republica Moldova, şi filialele acesteia, persoane juridice din Republica Moldova, trebuie să furnizeze informaţii de natura celor prevăzute la alin. (1), atât la solicitarea Băncii Naţionale a Moldovei, în calitate de autoritate responsabilă cu licențiera şi supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, filială a societăţii holding cu activitate mixtă, cât şi la solicitarea autorităţii responsabilă cu licențierea şi supravegherea unei bănci dintr-un alt stat, filială a societăţii holding cu activitate mixtă.
(3) Banca Naţională a Moldovei poate efectua inspecţii, pentru a verifica informaţiile furnizate de societăţile holding cu activitate mixtă şi filialele acestora, direct sau prin intermediul unor terţe persoane împuternicite în acest scop. Dacă societatea holding cu activitate mixtă sau una dintre filialele acesteia este o societate de asigurare poate fi utilizată şi procedura prevăzută la art. 123. Dacă societatea holding cu activitate mixtă sau una dintre filialele acesteia au sediul într-un alt stat, verificarea informaţiilor se efectuează potrivit procedurii prevăzute la art. 115.

Articolul 121. Tranzacțiile intra-grup cu societățile holding cu activitatea mixtă

Fără a se aduce atingere prevederilor aferente expunerilor mari din prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, dacă întreprinderea-mamă a uneia sau mai multor bănci, persoane juridice din Republica Moldova, este o societate holding cu activitate mixtă, Banca Naţională a Moldovei exercită o supraveghere generală a tranzacţiilor dintre respectivele bănci, pe de o parte, şi societatea holding cu activitate

mixtă şi filialele acesteia, pe de altă parte, în condiţiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 122. Măsuri de facilitare a supravegherii pe bază consolidată a societăților holding

(1) Entităţile incluse în aria de cuprindere a consolidării prudenţiale, societăţile holding cu activitate mixtă şi filialele acestora, sau filialele prevăzute la art. 117 alin. (4) trebuie să-şi comunice reciproc orice informaţii care ar putea fi relevante pentru scopurile supravegherii pe bază individuală şi/sau pe bază consolidată.
(2) În cazul în care întreprinderea-mamă şi oricare dintre filialele acesteia, bănci sau societăți de investiţii, sunt situate în state diferite, iar cel puţin una este o bancă, persoană juridică din Republica Moldova, Banca Naţională a Moldovei comunică, în condiţii de reciprocitate, autorităţilor competente din celelalte state toate informaţiile relevante care pot permite sau facilita exercitarea supravegherii pe bază consolidată.
(3) În cazul în care întreprinderea-mamă are sediul pe teritoriul unui alt stat, iar Banca Naţională a Moldovei exercită supravegherea pe bază consolidată, aceasta poate cere autorităţii competente din respectivul stat să solicite întreprinderii-mamă orice informaţii care ar putea fi relevante pentru scopurile supravegherii pe bază consolidată şi să le transmită Băncii Naţionale a Moldovei.
(4) Colectarea şi deţinerea de informaţii potrivit dispoziţiilor alin. (3) nu implică în niciun fel obligaţia pentru Banca Naţională a Moldovei de a exercita un rol de supraveghere pe bază individuală a societăţilor financiare holding, a societăţilor financiare holding mixte, a societăților financiare sau a societăţilor prestatoare de servicii auxiliare.
(5) Banca Naţională a Moldovei comunică autorităţilor competente din celelalte state, în condiţii de reciprocitate, informaţiile prevăzute la art. 120 alin. (1).
(6) Colectarea şi deţinerea de informaţii potrivit alin. (5) nu implică în niciun fel obligaţia Băncii Naţionale a Moldovei de a exercita un rol de supraveghere pe bază individuală a societăţilor holding cu activitate mixtă, a filialelor acestora care nu sunt bănci sau a filialelor prevăzute la art. art. 117 alin. (4).

Articolul 123. Cooperarea cu autoritățile de supraveghere a societăților de asigurare și prestatorilor de servicii investiționale

(1) În cazul în care o bancă, o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă sau o societate holding cu activitate mixtă controlează una sau mai multe filiale, care sunt societăţi de asigurare sau alte entităţi care furnizează servicii de investiţii financiare, care sunt supuse licențierii, Banca Naţională a Moldovei cooperează cu Comisia Națională a Pieței Financiare, precum şi cu autoritățile din alte state, responsabile cu supravegherea societăţilor de asigurare sau a altor entităţi care furnizează servicii de investiţii financiare. Fără a se aduce atingere responsabilităţilor Băncii Naţionale a Moldovei, aceasta furnizează celorlalte autorităţi menţionate orice informaţie care ar facilita îndeplinirea atribuţiilor ce le revin şi care ar permite supravegherea activităţii şi a situaţiei financiare generale a entităţilor pe care le supraveghează.
(2) Informaţiile primite de Banca Naţională a Moldovei în cadrul supravegherii pe bază consolidată precum şi orice schimb de informaţii la care aceasta participă, potrivit prezentei legi, sunt supuse obligaţiei de păstrare a secretului profesional conform dispoziţiilor Capitolului III din Titlul IV.
(3) Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, întocmeşte liste cuprinzând societăţile financiare holding-mamă la nivelul Republicii Moldova şi societăţile financiare holding mixte-mamă la nivelul Republicii Moldova și le publică pe pagina sa oficială.

Articolul 124. Sancțiuni aplicabile societăților holding

(1) În cazul în care o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă, o societate holding cu activitate mixtă sau membrii organului de conducere ale acestora nu se conformează dispoziţiilor art. 138 – 147 şi ale actelor normative sau măsurilor adoptate în aplicarea prezentei legi, Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, poate dispune, în ceea ce priveşte respectiva societate, următoarele măsuri, prevăzute la lit. a)-c), sau sancţiuni, prevăzute la lit. d)-h):
a) încheierea unui acord cu membrii conducerii care să cuprindă un program de măsuri de remediere;
b) solicitarea de informaţii de la societatea de audit;
c) dispunerea înlocuirii societății de audit de către societate;
d) avertisment scris;
e) dispunerea înlocuirii de către societatea financiară holding, societatea financiară holding mixtă sau de către societatea holding cu activitate mixtă, după caz, a membrilor organului de conducere a societăţii;
f) amendă aplicată societăţii egală cu suma prevăzută la art. 141 alin. (1) lit. c);
g) amendă aplicată membrilor organului de conducere a societăţii egală cu suma prevăzută la art. 141 alin. (1) lit. d);
(2) Prevederile art. 142 și art. 146 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 125. Evaluarea echivalenței supravegherii pe bază consolidată din alte state

(1) În cazul în care o bancă, a cărei întreprindere-mamă este o bancă sau o societate de investiții sau o societate financiară holding ori o societate financiară holding mixtă care are sediul într-un alt stat, nu face obiectul unei supravegheri pe bază consolidată în temeiul art. 113, Banca Națională a Moldovei evaluează dacă banca respectivă face obiectul unei supravegheri pe bază consolidată din partea unei autorități de supraveghere dintr-un alt stat, echivalentă supravegherii reglementate de principiile prevăzute în prezenta lege și cerințele din actele normative emise în aplicarea prezentei legi.
(2) Evaluarea este efectuată la solicitarea întreprinderii-mamă sau a oricărei entităţi reglementate şi licențiate într-un alt stat, de către Banca Naţională a Moldovei, dacă, potrivit dispoziţiilor art. 113, aceasta ar fi autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată. Banca Naţională a Moldovei se consultă cu celelalte autorităţi competente implicate.
(3) Pentru efectuarea evaluării potrivit prevederilor alin. (1), Banca Naţională a Moldovei are în vedere principiile de supraveghere pe bază consolidată exercitate de autoritatea competentă din alt stat asupra băncilor și principiile de supraveghere prevăzute de prezenta lege.
(4) În absenţa unei supravegheri echivalente potrivit alin. (2)-(3), prevederile referitoare la supravegherea pe bază consolidată cuprinse în prezenta lege şi în actele normative emise în aplicarea acesteia se aplică, prin analogie, băncii prevăzute la alin. (1) sau Banca Naţională a Moldovei poate să aplice alte tehnici de supraveghere adecvate pentru atingerea obiectivelor supravegherii pe bază consolidată a băncii.
(5) Banca Naţională a Moldovei, în situaţia în care ar fi autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată decide aplicarea tehnicilor de supraveghere alternative prevăzute la alin. (4), după consultarea cu celelalte autorităţi competente implicate.
(6) În situaţia prevăzută la alin. (5), Banca Naţională a Moldovei poate solicita constituirea unei societăţi financiare holding sau a unei societăţi financiare holding mixte, cu sediul pe teritoriul Republicii Moldova şi aplică prevederile referitoare la supravegherea pe bază consolidată situației consolidate a societăţii financiare holding sau a societăţii financiare holding mixte respective.

(7) Tehnicile de supraveghere trebuie să permită atingerea obiectivelor supravegherii pe bază consolidată, potrivit prezentei legi şi potrivit actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Capitolul III
Schimbul de informații cu alte autorități competente și asigurarea confidențialității în procesul de exercitare a atribuțiilor de supraveghere

Articolul 126. Secretul profesional al Băncii Naționale a Moldovei

(1) Membrii organelor de conducere și salariaţii Băncii Naţionale a Moldovei, precum şi salariații societăților de audit sau experţii numiţi de Banca Naţională a Moldovei pentru efectuarea de verificări la sediul băncilor, potrivit prevederilor art. 106 alin (5), sunt obligaţi să păstreze secretul profesional asupra oricărei informaţii confidenţiale de care iau cunoştinţă în cursul exercitării atribuţiilor lor, în aplicarea prezentei legi. Membrii organelor de conducere şi salariaţii Băncii Naţionale a Moldovei sunt obligaţi să păstreze secretul profesional şi după încetarea activităţii în cadrul băncii.
(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) nu pot divulga informaţii confidenţiale nici unei persoane sau autorităţi, cu excepţia furnizării acestor informaţii în formă sumară sau agregată, astfel încât banca să nu poată fi identificată.
(3) Dacă o bancă a fost sau este supusă lichidării silite, informaţiile confidenţiale care nu se referă la terţii implicaţi în acţiuni legate de lichidarea băncii pot fi divulgate în cadrul procedurilor civile.
(4) Publicarea de către Banca Națională a Moldovei a rezultatelor simulărilor de criză în conformitate cu art. 100 alin. (5) nu constituie încălcarea obligației menționate la alin. (1).
(5) Dispoziţiile alin. (1)-(3) nu aduc în niciun fel atingere prevederilor legislaţiei penale potrivit cărora se poate impune divulgarea de informaţii confidenţiale în anumite situaţii.
(6) În sensul prezentului capitol informațiile confidențiale înseamnă orice informații ce reprezintă secret bancar, comercial, fiscal și alt secret ocrotit de lege, precum și informațiile create de către Banca Națională a Moldovei în scopul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor ei, a căror divulgare ar putea dăuna interesul sau prestigiul persoanei la care se referă.

Articolul 127. Utilizarea informațiilor confidențiale

(1) Banca Naţională a Moldovei poate utiliza informaţiile primite potrivit art. 126 doar în exercitarea atribuţiilor sale de supraveghere a băncilor şi numai în următoarele situaţii:
a) examinarea îndeplinirii condiţiilor de licențiere a băncilor, precum și facilitarea supravegherii, pe bază individuală şi/sau consolidată, a condiţiilor de desfăşurare a activităţii băncilor, în special cu privire la lichiditate, solvabilitate, expuneri mari, proceduri administrative şi contabile şi mecanisme de control intern;
b) aplicarea de sancţiuni;
c) contestarea actelor emise de Banca Naţională a Moldovei;
d) în cadrul unor proceduri judiciare iniţiate împotriva unei decizii a Băncii Naționale a Moldovei sau a prevederilor altor legi aplicabile băncilor.
(2) Prevederile art. 36 din Legea privind Banca Naţională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995 nu se aplică în cazul schimbului de informaţii şi obligaţiei de păstrare a secretului profesional în exercitarea competenţelor de supraveghere prudenţială, potrivit prezentei legi, de către Banca Națională a Moldovei.

Articolul 128. Acorduri de cooperare

(1) Banca Naţională a Moldovei poate încheia acorduri de colaborare referitoare la

schimbul de informaţii cu autorităţile competente din alte state sau cu alte autorităţi ori organisme din alte state prevăzute la art.129 şi art. 130, în condiţiile în care informaţiile furnizate sunt supuse unor cerinţe de păstrare a secretului profesional cel puţin echivalente celor prevăzute la art. 126. Schimbul de informaţii trebuie să fie circumscris scopului îndeplinirii atribuţiilor de supraveghere ale autorităţilor sau organismelor menţionate.
(2) În cazul în care informațiile primite de Banca Națională a Moldovei provin dintr-un alt stat, acestea se divulgă doar cu acordul expres al autorităților care le-au transmis și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritățile în cauză și-au dat acordul.

Articolul 129. Schimbul de informații între autorități competente

(1) În exercitarea atribuțiilor de supraveghere, prevederile art. 126 și 127 nu împiedică schimbul de informații dintre Banca Națională a Moldovei și autoritățile competente din Republica Moldova ori din alte state sau dintre Banca Națională a Moldovei și următoarele entitățidin Republica Moldova sau din alte state:
a) autorităţile responsabile cu supravegherea altor entităţi din sectorul financiar și autoritățile responsabile cu supravegherea piețelor financiare;
b) autorităţile sau organismele responsabile cu menţinerea stabilităţii sistemului financiar, prin utilizarea reglementărilor/instrumentelor macroprudenţiale;
c) organismele sau autorităţile împuternicite să aplice măsuri de salvagardare care au ca scop protejarea stabilităţii sistemului financiar;
d) sistemele de protecţie contractuală sau instituţională care constau într-un acord de stabilire contractuală sau legală a responsabilităților care protejează băncile și le asigură, în special, lichiditatea și solvabilitatea pentru a evita falimentul, în cazul în care este necesar băncilor;
e) organismele implicate în falimentul şi în lichidarea băncii, precum şi în alte proceduri similare;
f) societățile de audit ale băncilor, societăților de investiţii, întreprinderilor de asigurare, precum şi ai altor societăți financiare.
(2) În sensul alin. (1) lit. c), măsuri de salvagardare reprezintă măsuri destinate menținerii sau restabilirii situației financiare a unei bănci și care ar putea afecta drepturile preexistente ale unor terți, inclusiv măsuri care implică posibilitatea unei suspendări a plăților, a unei suspendări a măsurilor de executare sau a unei reduceri a creanțelor; aceste măsuri includ aplicarea instrumentelor de rezoluție și exercitarea competențelor de rezoluție.
(3) Prevederile art. 126 și 127 nu împiedică furnizarea către organismele care administrează scheme de garantare a depozitelor sau scheme de compensare a investitorilor a informaţiilor necesare exercitării funcţiilor acestora.
(4) Informaţiile primite de autorităţile, organismele şi societățile de audit din Republica Moldova potrivit prevederilor alin. (1) sunt supuse cerinţelor referitoare la secretul profesional prevăzute la art. 126.
(5) Banca Naţională a Moldovei schimbă informaţii cu autorităţile, organismele şi societățile de audit din alte state, potrivit prevederilor alin. (1) numai dacă informaţiile primite de respectivele autorităţi, organisme sau de societăți de audit sunt supuse unor cerinţe de păstrare a secretului profesional cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.

Articolul 130. Schimbul de informații cu alte autorități

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art.126-128 Banca Naţională a Moldovei poate schimba informaţii cu autorităţi din Republica Moldova sau din alte state, responsabile cu monitorizarea următoarelor:
a) organisme implicate în falimentul şi lichidarea băncilor, precum şi în alte proceduri similare;

b) sisteme de protecţie contractuală sau instituţională, astfel cum sunt prevăzute la art. 129, alin. (1) lit. d);
c) societăți de audit a băncilor, societăților de investiţii, societăților de asigurare, precum şi ale altor societăți financiare;
(2) Schimbul de informaţii prevăzut la alin. (1) se realizează cu respectarea următoarelor condiţii:
a) informaţiile trebuie să fie destinate îndeplinirii atribuţiilor de monitorizare prevăzute la alin. (1);
b) informaţiile primite de autoritățile prevăzute la alin. (1), din Republica Moldova sau din alte state sunt supuse, unor cerinţe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;
c) în cazul în care informaţiile provin dintr-un alt stat, acestea nu sunt divulgate fără acordul expres al autorității competente care le-a furnizat și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritatea în cauză și-a dat acordul.
(3) Fără a aduce atingere prevederilor art. 126 - 128 cu scopul de a consolida stabilitatea și integritatea sistemului financiar, Banca Naţională a Moldovei poate schimba informaţii cu autorităţi sau organisme din Republica Moldova sau din alte state responsabile în temeiul legii cu depistarea şi investigarea încălcărilor legislaţiei privind societăţile comerciale și/sau prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.
(4) Schimbul de informaţii prevăzut la alin. (3) se realizează cu respectarea următoarelor condiţii:
a) informațiile respective sunt schimbate în scopul îndeplinirii sarcinilor de depistare și investigare a încălcărilor aduse dreptului societăților comerciale;
b) informaţiile primite de autoritățile sau organismele, prevăzute la alin.(3), din Republica Moldova sau din alte state, sunt supuse unor cerinţe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;
c) în cazul în care informaţiile provin dintr-un alt stat, acestea nu sunt divulgate fără acordul expres al autorității competente care le-a furnizat și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritatea în cauză și-a dat acordul.
(5) Autorităţile sau organismele din Republica Moldova având competenţele prevăzute la alin. (3) pot schimba informaţii cu autorităţile competente din alte state, cu respectarea condiţiilor prevăzute la alin. (4), inclusiv în situaţia în care aceste autorităţi sau organisme desfăşoară activitatea de detectare şi investigare cu ajutorul unor persoane anume desemnate în acest scop, care nu sunt funcționari publici.
(6) Autorităţile sau organismele din Republica Moldova, prevăzute la alin. (3) comunică autorităţilor competente care le furnizează informaţii, numele şi responsabilităţile precis determinate ale persoanelor cărora li se transmit respectivele informaţii.

Articolul 131. Transmiterea de informații relevante sub aspect monetar, al protecției depozitelor, al riscului sistemic sau al supravegherii plăților

(1) Prevederile prezentului capitolul nu împiedică Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, să transmită autorităților și organismelor de mai jos, informațiile destinate îndeplinirii atribuţiilor acestora:
a) băncilor centrale ale altor state şi altor organisme cu funcţii similare, în calitate de autorităţi monetare, dacă aceste informaţii sunt relevante pentru exercitarea atribuţiilor statutare care le revin, inclusiv coordonarea politicii monetare şi furnizarea de lichidităţi, supravegherea sistemelor de plăţi, a sistemelor de compensare şi decontare şi menţinerea stabilităţii sistemului financiar;
b) sistemelor de protecţie contractuală sau instituţională, astfel cum sunt prevăzute la art. 129 alin. (1) lit. d);
c) dacă este cazul, altor autorităţi publice responsabile cu supravegherea sistemelor de plăţi;
d) autorităţilor responsabile de stabilitatea financiară și riscul sistemic.

e) (2) Prevederile prezentului capitol nu împiedică autoritățile sau organismele menționate la alin. (1) să comunice Băncii Naționale a Moldovei informațiile în măsura în care îi sunt necesare în situaţiile prevăzute la art.127.
(3) Informaţiile primite de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu alin. (2) sunt supuse cerinţelor referitoare la secretul profesional prevăzute la art. 126.
(4) Informațiile furnizate de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu alin. (1) trebuie să fie supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.

Articolul 132. Transmiterea informațiilor către alte entități

(1) Banca Naţională a Moldovei poate furniza anumite informaţii referitoare la supravegherea prudenţială a băncilor comisiilor de anchetă ale Parlamentului Republicii Moldova, Curții de conturi a Republicii Moldova şi altor instituții din Republica Moldova cu competenţe de anchetă, în următoarele condiţii:
a) aceste instituții au un mandat legal special de investigare sau examinare a activităţii Băncii Naţionale a Moldovei de supraveghere şi reglementare prudenţială a băncilor;
b) informaţiile sunt necesare strict pentru îndeplinirea mandatului prevăzut la lit. a);
c) persoanele care au acces la informaţii sunt supuse unor cerinţe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;
d) dacă informaţiile provin de la autorităţi competente și instituții dintr-un alt stat, acestea nu se divulgă fără acordul expres al autorităţilor și instituțiilor respective care le-au transmis şi doar în scopurile pentru care respectivele autorități și instituții și-au dat acordul.
(2) În măsura în care furnizarea de informaţii potrivit alin. (1) implică prelucrarea de date cu caracter personal, trebuie respectate prevederile Legii pentru protecţia datelor cu caracter personal.

Articolul 133. Divulgarea informațiilor obținute prin verificări și inspecții la fața locului

În situaţiile prevăzute la art. 132, informaţiile primite de Banca Naţională a Moldovei potrivit art. 130 şi cele obţinute ca urmare a verificărilor la faţa locului sau a inspecţiilor efectuate în condiţiile art. 108 nu se divulgă de către aceasta fără acordul expres al autorităţii competente de la care s-au primit informaţiile, respectiv al autorităţii competente din alt stat în care a fost efectuată o astfel de verificare la faţa locului sau inspecţie.

Articolul 134. Divulgarea informațiilor privind serviciile de compensare și decontare

(1) Prevederile prezentului capitol nu împiedică Banca Naţională a Moldovei să furnizeze informaţiile la care se referă prevederile art. 126 - 128 caselor de compensare sau altor structuri similare constituite în conformitate cu prevederile legii în vederea asigurării serviciilor de compensare şi decontare pentru orice piaţă din Republica Moldova, dacă consideră că este necesar să comunice aceste informaţii în scopul asigurării funcţionării corespunzătoare a respectivelor structuri, având în vedere riscurile ca participanţii pe piaţă să nu-şi îndeplinească obligaţiile de plată.
(2) Informaţiile primite potrivit prevederilor alin. (1) sunt supuse unor cerinţe referitoare la secretul profesional prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.
(3) În situaţiile prevăzute la alin. (1), informaţiile primite de la alte autorități competente conform prezentului capitol nu se divulgă de Banca Naţională a Moldovei fără acordul expres al autorităţii competente care a furnizat informațiile respective.

Articolul 135. Prelucrarea datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul prezentei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Legii pentru protecţia datelor cu caracter personal.

Capitolul IV
Cerințe de publicare pentru Banca Națională a Moldovei

Articolul 136. Cerințe generale privind publicarea

(1) Banca Naţională a Moldovei publică următoarele informaţii:
a) textul legilor şi a actelor normative adoptate în domeniul supravegherii prudenţiale a băncilor şi al recomandărilor emise în aplicarea acestora;
b) criteriile generale şi metodologiile utilizate pentru analizarea cadrului de administrare a activității, a strategiilor, proceselor şi mecanismelor implementate de către bănci în vederea respectării dispoziţiilor prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia şi pentru evaluarea riscurilor la care băncile sunt sau pot fi expuse;
c) fără a aduce atingere prevederilor privind secretul profesional, date statistice agregate privind aspectele principale ale aplicării cadrului legal şi de reglementare în domeniul prudenţial, inclusiv numărul şi natura măsurilor de supraveghere conform art. 139 alin. (1) lit.a) dispuse față de băncile care nu îndeplinesc cerințele prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia, precum şi a sancţiunilor și măsurilor sancționatoare aplicate conform prevederilor art. 141.
(2) Informaţiile menționate în alin. (1) se publică şi sunt accesibile pe pagina web a Băncii Naţionale a Moldovei şi se actualizează periodic.

Articolul 137. Cerințe de publicare specifice

Banca Națională a Moldovei publică următoarele informații în ceea ce privește tratamentul expunerilor la riscul de credit transferat prevăzut de actele normative emise în aplicarea prezentei legi:
a) criteriile generale și metodologiile adoptate pentru a verifica respectarea cerințelor stabilite prin actele normative respective;
b) fără a aduce atingere prevederilor privind secretul profesional, o descriere succintă a rezultatului verificări prudențiale și o descriere a măsurilor aplicate în cazurile de nerespectare de către bănci a cerințelor prevăzute la lit. a).

Capitolul V
Măsuri de supraveghere, sancțiuni și alte măsuri sancționatoare

Articolul 138. Competențe de supraveghere și de sancționare

(1) În exercitarea funcţiilor sale, Banca Naţională a Moldovei deține competența să dispună, faţă de o bancă sau faţă de persoanele responsabile, care încalcă dispoziţiile prezentei legi, ale actelor normative sau ale altor acte emise în aplicarea acesteia, referitoare la supraveghere sau la condiţiile de desfăşurare a activităţii, măsuri potrivit prevederilor art. 139 şi/sau să aplice sancţiuni şi măsuri sancţionatoare, potrivit prevederilor art. 141.

(2) Banca Naţională a Moldovei îşi exercită competenţele de supraveghere şi de aplicare a măsurilor, sancţiunilor şi măsurilor sancţionatoare, potrivit prevederilor prezentei legi în oricare din următoarele modalităţi:

a) în mod direct;

b) în colaborare cu alte autorităţi;

c) prin delegarea competenţelor sale către alte autorităţi, cu păstrarea

responsabilităţii pentru competenţele delegate;

d) prin sesizarea autorităţilor judiciare competente.

(3) Banca Naţională a Moldovei are competenţa de a colecta toate informaţiile necesare şi de a efectua toate cercetările necesare în exercitarea funcţiilor sale.

(4) Fără a se aduce atingere prevederilor prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, competenţa prevăzută la alin. (3) include:

a) competenţa de a solicita furnizarea tuturor informaţiilor necesare de la orice persoană fizică sau juridică prevăzută la alin. (5), pentru îndeplinirea atribuţiilor care revin Băncii Naţionale a Moldovei, inclusiv a informaţiilor care trebuie furnizate, în scopuri de supraveghere şi în scopuri statistice, la intervale regulate şi în formatele specificate;

b) competenţa de a efectua toate cercetările necesare pentru îndeplinirea atribuţiilor care revin Băncii Naţionale a Moldovei, în legătură cu orice persoană fizică sau juridică prevăzută la alin. (5);

c) competenţa de a efectua toate inspecţiile necesare la sediile persoanelor juridice menţionate la alin. (5) şi la sediul oricărei altei societăți incluse în supravegherea consolidată pentru care Banca Naţională a Moldovei este supraveghetor consolidant, cu condiţia acordului prealabil al autorităţilor competente implicate.

(5) În sensul prevederilor alin. (4) sunt supuse obligaţiei de a furniza informaţii:

a) băncile cu sediul în Republica Moldova;

b) societăţile financiare holding cu sediul în Republica Moldova;

c) societăţile financiare holding mixte cu sediul în Republica Moldova;

d) societăţile financiare holding cu activitate mixtă cu sediul în Republica Moldova;

e) persoanele fizice care sunt persoane afiliate societăților menţionate la lit. a) - d);

f) terţele persoane către care societățile menţionate la lit. a) - d) au externalizat anumite funcţii operaţionale sau activităţi;

(6) Competenţa prevăzută la alin. (4) lit. b) include dreptul:

a) de a solicita prezentarea de documente;

b) de a examina evidenţele şi registrele persoanelor menţionate la alin. (5) şi de a ridica fotocopii sau extrase ale acestor evidenţe şi registre;

c) de a obţine explicaţii scrise sau verbale de la orice persoană prevăzută la alin. (5) sau de la reprezentanţii ori personalul acesteia, și;

d) de a intervieva orice altă persoană, cu consimţământul acesteia, în scopul colectării de informaţii referitoare la obiectul unei cercetări;

e) de a avea acces la sisteme informaţionale şi de a solicita prezentarea de informații din bazele de date aferente.

Articolul 139. Măsuri de supraveghere

(1) Banca Naţională a Moldovei dispune unei bănci să întreprindă, într-un stadiu incipient, măsurile necesare pentru a remedia deficienţele în cazul în care aceasta se află în următoarele situaţii:

a) banca nu respectă cerinţele prevăzute în prezenta lege sau în actele normative emise în aplicarea acesteia;

b) Banca Naţională a Moldovei dispune de indicii că în următoarele 12 luni este probabil ca banca să nu se conformeze prevederilor prezentei legi sau ale actelor normative emise în aplicarea acesteia;

c) continuitatea activității şi/sau securitatea informaţiei poate fi afectată de riscurile identificate de către Banca Naţională a Moldovei.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), competenţele Băncii Naţionale a Moldovei le includ pe cele menţionate la alin. (3) – (6) şi la alin (8).

(3) Pentru scopurile prevederilor alin. (1) şi (2) şi ale art. 100, art. 102 alin. (6) şi art. 103 şi pentru asigurarea aplicării cerinţelor prudenţiale prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi, Banca Naţională a Moldovei poate să dispună băncii, fără a se limita la acestea, următoarele măsuri de supraveghere:

a) să oblige banca să dispună de fonduri proprii la un nivel mai mare decât cel al cerinţelor de fonduri proprii prevăzute în art. 60 şi în actele normative emise în aplicarea acesteia, pentru acoperirea riscului de credit, riscului de piață, riscului operațional și riscului de decontare şi acelor elemente ale riscurilor respective neacoperite;
b) să solicite băncii îmbunătăţirea cadrului de administrare a activității, a strategiilor, proceselor şi mecanismelor implementate în vederea respectării prezentei legi şi a actelor normative emise în aplicarea acesteia;
c) să solicite băncii să aplice o politică specifică de formare a provizioanelor sau un tratament specific al activelor din perspectiva cerinţelor de fonduri proprii;
d) să restricţioneze sau să limiteze activitatea, operaţiunile ori reţeaua teritorială, inclusiv prin retragerea aprobării acordate pentru înfiinţarea sucursalelor din străinătate, sau să solicite încetarea activităţilor care implică riscuri excesive la adresa solidității băncii;
e) să solicite băncii reducerea riscurilor aferente activităților, produselor şi/sau sistemelor acesteia;
f) să dispună băncii limitarea componentei variabile a remuneraţiei la un procentaj din veniturile totale nete, dacă nivelul acesteia nu este în concordanţă cu menţinerea unei baze de capital sănătoase;
g) să dispună băncii să utilizeze profiturile nete pentru întărirea fondurilor proprii;
h) să dispună băncii înlocuirea membrilor organului de conducere și / sau a persoanelor care dețin funcții-cheie;
i) să dispună băncii ajustarea de valoare prudențială a activelor și a angajamentelor condiționale;
j) să dispună băncii limitarea deţinerilor calificate în societăți financiare sau nefinanciare;
k) să dispună băncii prezentarea unui plan de restabilire a conformităţii cu cerinţele de supraveghere prevăzute de prezenta lege, precum şi de actele normative emise în aplicarea acesteia, care să detalieze măsurile şi acţiunile ce vor fi întreprinse în acest sens şi care să stabilească termenul de implementare a respectivelor măsuri şi acţiuni, precum şi îmbunătăţirile ulterioare aduse planului de restabilire, în ceea ce priveşte sfera de aplicare şi termenul de implementare;
l) să limiteze sau să interzică distribuirea de către bancă a profitului către acţionari, şi/ori plata de dobândă către deţinătorii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, dacă interdicţia nu reprezintă caz de nerambursare pentru bancă;
m) să impună băncii cerinţe de raportare suplimentare sau cu o frecvenţă mai mare, inclusiv de raportare a poziţiilor de capital sau de lichiditate;
n) să impună băncii cerinţe de lichiditate specifice, inclusiv restricţii în ceea ce priveşte neconcordanţele între scadenţele activelor şi datoriilor băncii;
o) să dispună băncii publicarea de informaţii suplimentare.
p) să dispună băncii reducerea riscurilor aferente securității informației.

(4) Măsura de supraveghere prevăzută la alin. (3) lit. a) este dispusă de Banca Naţională a Moldovei cu privire la o bancă cel puţin în următoarele situaţii:
a) banca nu îndeplinește cerințele privind capitalul intern și cadrul de administrare a activității prevăzute în prezenta lege şi/sau actele normative emise în aplicarea acesteia;
b) riscurile sau elemente de risc nu sunt acoperite de cerinţele de fonduri proprii, inclusiv aferente amortizoarelor de capital prevăzute în prezenta lege și sau actele normative emise în aplicarea acesteia;
c) aplicarea exclusivă a altor măsuri nu este susceptibilă să conducă la o îmbunătăţire satisfăcătoare şi în timp util a cadrului de administrare, a strategiilor, a proceselor şi a mecanismelor implementate de către bancă;
d) verificarea realizată potrivit art. 100, care ia în considerare examinarea ajustărilor de valoare efectuate şi a provizioanelor constituite pentru poziţiile/portofoliile din cadrul portofoliului de tranzacţionare, precum şi cea realizată potrivit prevederilor art. 102 alin. (6) arată că nerespectarea cerinţelor pentru aplicarea abordării respective va conduce

cel mai probabil la cerinţe de fonduri proprii inadecvate;
e) există probabilitatea ca riscurile la care banca se expune să fie subestimate în pofida respectării cerinţelor prevăzute de prezenta lege şi/sau de actele normative emise în aplicarea acesteia;
f) banca raportează Băncii Naţionale a Moldovei, potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi, că necesarul de fonduri proprii rezultat din simulările de criză depăşeşte în mod semnificativ cerinţa de fonduri proprii pentru portofoliul de tranzacţionare pe bază de corelaţie.

(5) În scopul determinării nivelului adecvat al fondurilor proprii pe baza verificării şi evaluării efectuate conform prezentei legi, precum şi conform actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Naţională a Moldovei determină dacă este necesară impunerea unei cerinţe suplimentare de fonduri proprii, peste cerinţa de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor la care banca este sau ar putea fi expusă, luând în considerare următoarele elemente:
a) aspectele cantitative şi calitative ale procesului intern de evaluare al capitalului intern al băncii;
b) cadrul de administrare a activității, procesele şi mecanismele băncii privind cadrul respectiv;
c) rezultatele verificărilor şi evaluărilor efectuate conform art. 100 sau 102;
d) evaluarea riscului sistemic.

(6) În scopul determinării nivelului corespunzător al cerinţelor de lichiditate pe baza verificării şi evaluării realizate conform prezentei legi, precum şi conform actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Naţională a Moldovei evaluează dacă impunerea vreunei cerinţe specifice de lichiditate este necesară pentru a acoperi riscurile de lichiditate la care banca este sau ar putea fi expusă, luând în considerare următoarele:
a) modelul de afaceri al acesteia;
b) cadrul de administrare a activității, procesele şi mecanismele acesteia și în special aferente riscului de lichiditate;
c) rezultatul verificării şi evaluării realizate potrivit art. 100;
d) riscul de lichiditate sistemic care ameninţă stabilitatea pieţei financiare a Republicii Moldova.
(7) În mod special, fără a aduce atingere art. 140 şi 141 din prezenta lege, Banca Naţională a Moldovei analizează necesitatea aplicării unor sancţiuni sau a altor măsuri sancționatoare, inclusiv a unor cerinţe prudenţiale, al căror nivel este corelat în general cu diferenţa dintre poziţia lichidităţii curente a unei bănci şi oricare cerinţe de lichiditate şi finanţare stabilă definite la nivelul Republicii Moldova.

(8) Banca Naţională a Moldovei urmăreşte să prevină reducerea nivelului capitalului sau a fondurilor proprii unei bănci sub nivelul minim necesar pentru acoperirea riscurilor specifice activităţii desfăşurate de aceasta şi solicită adoptarea de către bancă a unor măsuri urgente de remediere, dacă acest nivel nu este menţinut sau restabilit.

(9) Adoptarea măsurilor prevăzute la alin. (3) este supusă dispoziţiilor privind schimbul de informaţii şi secretul profesional, potrivit prezentei legi.

(10) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere prerogativelor Băncii Naţionale a Moldovei de a aplica sancţiunile şi/sau măsurile sancţionatorii prevăzute la art. 141 ori de a dispune instituirea măsurilor de intervenție timpurie ori de rezoluție conform Legii privind redresarea și rezoluția băncilor.

Articolul 140. Faptele sancționabile

(1) Banca Naţională a Moldovei are competenţa aplicării sancţiunilor şi măsurilor sancţionatoare prevăzute la art. 141 în toate cazurile în care constată că o bancă şi/sau oricare dintre persoanele prevăzute la art. 43 se fac vinovate de următoarele fapte:
a) banca a obţinut licența pe baza unor informaţii false sau prin orice alt mijloc ilegal;

b) banca nu informează Banca Naţională a Moldovei cu privire la orice achiziţii sau cesiuni de deținеri în capitalul respectivei bănci care depăşeşte nivelurile prevăzute la art. 45, respectiv se situează sub nivelurile prevăzute la art. 50, de care a luat cunoștință, încălcând prevederile art. 51 alin. (1);
c) banca listată pe o piață reglementată nu informează Banca Naţională a Moldovei, cel puţin anual, cu privire la identitatea persoanelor care au deţineri calificate şi cu privire la nivelul acestor deţineri, încălcând prevederile art. 54;
d) banca nu dispune de cadrul de administrare a activității, solicitat de Banca Naţională a Moldovei, încălcând prevederile art. 38;
e) banca nu respectă cerinţele prudențiale prevăzute în Titlul III din prezenta lege.
f) banca nu raportează sau raportează informaţii incomplete sau inexacte către Banca Naţională a Moldovei referitoare la îndeplinirea cerinţelor de fonduri proprii prevăzute la art. 60, încălcând prevederile art. 84;
g) banca nu raportează sau raportează informaţii incomplete ori inexacte către Banca Naţională a Moldovei cu privire la fiecare piață de bunuri imobile față de care este expusă aceasta, încălcând prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
h) banca nu raportează sau raportează informaţii incomplete ori inexacte către Banca Naţională a Moldovei cu privire la o expunere mare, încălcând prevederile art. 74;
i) banca nu raportează sau raportează informaţii incomplete ori inexacte către Banca Naţională a Moldovei cu privire la lichiditate, încălcând prevederile art. 76;
j) banca nu raportează sau raportează informaţii incomplete ori inexacte către Banca Naţională a Moldovei cu privire la indicatorul efectului de levier, încălcând prevederile art. 77;
k) banca nu deţine active lichide, încălcând prevederile art. 76 și prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii, iar fapta are caracter repetat sau continuu;
l) banca își asumă o expunere care depăşeşte limitele prevăzute de art. 74 și încălcând prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;
m) banca este expusă riscului de credit al unei poziţii din securitizare, fără a îndeplini condiţiile prevăzute la art. 65 și 68 și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;
n) banca nu comunică/publică informaţii sau furnizează/publică informaţii incomplete ori inexacte, încălcând prevederile art. 91 și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;
o) banca efectuează plăţi către deţinătorii de instrumente incluse în fondurile proprii, încălcând prevederile relevante în materie sau în cazurile în care art. 60 și 62 și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei interzic efectuarea unor astfel de plăţi;
p) banca a comis o încălcare gravă a prevederilor art. 95 și/sau a prevederilor Legii cu privire la prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului şi/sau a actelor normative emise în vederea executării acestei legi, inclusiv neîndeplinirea deciziei de sistare a tranzacţiei emise de organul învestit cu atribuţii de prevenire şi de combatere a spălării banilor şi finanţării terorismului;
q) banca permite uneia sau mai multor persoane care încalcă prevederile art. 43 și a actelor normative emise în aplicarea prezentei legi să devină ori să rămână membri ai organului de conducere;
r) banca realizează operaţiuni fictive şi fără acoperire reală, în scopul prezentării incorecte a poziţiei financiare sau expunerii băncii;
s) banca permite periclitarea credibilităţii şi/sau viabilităţii sale prin administrarea necorespunzătoare a fondurilor atrase;
t) banca admite în mod deliberat compromiterea integrităţii datelor aferent sistemelor informaţionale.
u) banca admite orice încălcări ale prezentei legi și/sau ale actelor normative emise în aplicarea acesteia în măsura în care aceste situații nu intră sub incidenţa prevederilor

lit. a)- p);
v) banca nu respectă măsurile dispuse de Banca Naţională a Moldovei.
(2) Banca Naţională a Moldovei are competenţa de a aplica sancţiunile şi măsurile sancţionatoare prevăzute la art. 141 şi în cazurile în care constată că orice persoană se face vinovată de următoarele fapte:
a) achiziţionarea, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, a unei deţineri calificate într-o bancă sau, după caz, majorarea direct sau indirect a unei deţineri calificate, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a deţinerii în capitalul social se situează sau depășeşte nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% ori de 50% sau astfel încât banca devine o filială, cu nerespectarea cerinței de solicitare a aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei, potrivit art. 45 alin.(1) lit. a) sau fără a ţine seama de refuzul formulat de Banca Naţională a Moldovei;
b) cedarea, direct sau indirect, a unei deţineri calificate într-o bancă ori reducerea acesteia, astfel încât proporţia drepturilor de vot sau a deţinerii la capitalul social se situează sub nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% ori de 50% sau astfel încât banca încetează să mai fie o filială, cu nerespectarea obligaţiei de obţinere a aprobării prealabile a Băncii Naţionale a Moldovei prevăzute la art. 50;
(3) Următoarele fapte constituie infracţiunea de practicare ilegală a activității financiare şi se sancţionează conform art. 2411 din Codul penal:
a) desfăşurarea de activităţi de atragere de depozite ori alte fonduri rambursabile de la public, fără a fi bancă, cu încălcarea prevederilor art. 6;
b) începerea desfăşurării activităţii ca bancă, fără obţinerea licenţei din partea Băncii Naţionale a Moldovei, cu încălcarea prevederilor art. 8;
(4) Banca Națională a Moldovei este competentă să aplice sancţiunile şi/sau măsurile sancţionatoare prevăzute la art. 141 numai dacă faptele prevăzute la alin. (3) nu au fost sancţionate potrivit legii penale.

Articolul 141. Sancțiunile si măsurile sancționatoare aplicabile
(1) Sancţiunile care pot fi aplicate potrivit prezentei legi sunt:
a) avertisment scris;
b) avertisment public prin care se indică persoana fizică, persoana juridică, inclusiv banca şi natura încălcării;
c) aplică şi percepe incontestabil amendă băncii pînă la 5% din fondurile proprii ale băncii şi/sau deţinătorilor direcţi şi indirecţi de dețineri în capitalul social al băncii pînă la 100% din mărimea deținerii în capitalul social al băncii calculată la valoarea nominală;
d) amendă aplicabilă persoanei juridice, de până la 10% din valoarea totală netă a cifrei de afaceri realizată în exerciţiul financiar precedent, care include venitul brut constând din dobânzile de încasat şi alte venituri similare, venituri din acţiuni şi alte titluri cu randament variabil sau fix, precum şi comisioanele ori taxele de încasat; în cazul în care persoana juridică are calitatea de filială a unei întreprinderi-mamă, venitul brut relevant este cel rezultat din situaţiile financiare consolidate ale întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang, din exerciţiul financiar precedent;
e) amendă aplicabilă membrului organului de conducere sau persoanei care deține funcții cheie, de la 1 la 100 de salarii medii ale persoanei fizice sancţionate, pentru ultimele 12 luni, care includ toate beneficiile (suplimente, prime şi alte adaosuri la salariul de funcţie);
f) amendă aplicabilă persoanei fizice, de la 5000 (cinci mii) lei până la 100 (o sută) milioane lei;
g) retragerea aprobării acordate persoanelor prevăzute la art. 43;
h) amendă egală cu până la valoarea dublă a beneficiului obţinut ca urmare a încălcării, dacă acesta poate fi determinat.
(2) Măsurile sancţionatoare care pot fi aplicate potrivit prezentei legi sunt:
a) ordin de încetare a conduitei ilicite a persoanei şi de abţinere de la repetarea acesteia;
b) interzicerea temporară a exercitării unor funcţii într-o bancă de către persoanele

prevăzute la art. 43 responsabile de săvârşirea încălcării;
c) retragerea licenței acordate băncii, potrivit prevederilor art. 22;
d) suspendarea exercitării drepturilor de vot ale acţionarului sau acţionarilor responsabili;
(3) Măsurile sancţionatoare prevăzute la alin. (2) pot fi aplicate concomitent cu dispunerea de sancţiuni sau independent de acestea.
(4) Sancţiunile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), d), e) şi f) şi măsura sancţionatorie prevăzută la alin. (2) lit. a) se aplică persoanelor cărora le poate fi imputată fapta, întrucât aceasta nu s-ar fi produs dacă persoanele respective şi-ar fi exercitat în mod corespunzător responsabilităţile care decurg din îndatoririle funcţiei lor stabilite conform legislaţiei, actelor normative emise în aplicarea prezentei legi şi cadrului intern de administrare ori, după caz, persoanelor în privinţa cărora Banca Naţională a Moldovei constată că acestea nu acţionează în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente şi sănătoase şi/sau că nu mai corespund cerinţelor de reputaţie şi competenţă adecvată naturii, extinderii şi complexităţii activităţii băncii şi responsabilităţilor încredinţate.
(5) Amenda se varsă la bugetul de stat.

Articolul 142. Aplicarea sancţiunilor şi a altor măsuri sancţionatoare
(1) Sancţiunile şi măsurile sancţionatoare aplicate potrivit art. 141 trebuie să fie eficace şi proporţionale cu faptele şi deficienţele constatate şi să fie de natură a avea un efect descurajant.
(2) La stabilirea tipului sancţiunii sau a măsurii sancţionatoare şi a cuantumului amenzii, Banca Naţională a Moldovei are în vedere toate circumstanţele relevante ale săvârşirii faptei, inclusiv următoarele aspecte, după caz:
a) gravitatea şi durata faptei;
b) gradul de vinovăţie a persoanei fizice sau juridice responsabile;
c) capacitatea financiară a persoanei fizice sau juridice responsabile de încălcare, astfel cum rezultă, de exemplu, din venitul anual al persoanei fizice responsabile sau din cifra de afaceri totală a persoanei juridice responsabile;
d) importanţa profiturilor realizate sau a pierderilor evitate de către persoana fizică sau juridică responsabilă, în beneficiul acesteia, în măsura în care acestea pot fi determinate;
e) prejudiciile cauzate terţilor, în măsura în care pot fi determinate;
f) gradul de cooperare, a persoanei fizice sau juridice responsabile, cu Banca Naţională a Moldovei;
g) încălcările săvârşite anterior de persoana fizică sau juridică responsabilă;
h) orice posibile consecinţe sistemice ale faptei săvârşite.
(3) Aplicarea sancţiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării faptei, dar nu mai târziu de 3 ani de la data comiterii ei.
(4) La aplicarea sancţiunilor şi a măsurilor sancţionatoare potrivit prezentei legi, sunt aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art.752 alin.(5) ultima propoziție, ale alin.(6) şi ale alin.(10) – (15) din Legea cu privire la Banca Naţională a Moldovei. Comunicarea actelor privind aplicarea sancţiunilor şi a măsurilor sancţionatoare se realizează în condiţiile prevăzute la art.11 alin.(31) din aceeaşi lege.

Articolul 143. Constatarea faptelor și emiterea deciziilor
(1) Constatarea faptelor descrise în prezentul capitol, care constituie încălcări ale prezentei legi sau actelor normative emise în aplicarea acesteia, se face, de către personalul Băncii Naţionale a Moldovei, împuternicit în acest sens, pe baza raportărilor făcute de către bancă potrivit legislației sau la solicitarea expresă a Băncii Naţionale a Moldovei ori în cursul verificărilor desfăşurate la sediile acesteia, conform prevederilor Legii cu privire la Banca Naţională a Moldovei, dacă prezenta lege nu prevede altfel.
(2) Dispoziţiile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător şi sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state.

(3) Actele cu privire la o bancă prin care sunt dispuse măsuri sau sunt aplicate sancţiuni şi măsuri sancţionatoare potrivit prezentului capitol, se emit de către Comitetul executiv al Băncii Naţionale a Moldovei. Sancțiunile și măsurile sancționatoare prevăzute la art. 141 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) lit. a) pot fi aplicate de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale a Moldovei.
(4) Prevederile art. 751 alin. (2) – (4), ale alin.(7), (8), (10) şi (11) din Legea privind Banca Naţională a Moldovei sunt aplicabile.
Articolul 144. Contestarea actelor Băncii Naţionale a Moldovei
(1) Actele Băncii Naţionale a Moldovei prin care sunt dispuse măsuri sau sunt aplicate sancţiuni ori măsuri sancţionatoare potrivit prezentei legi pot fi atacate în instanţa de contencios administrativ competentă, cu respectarea prezentului articol și art. 11 și 111 din Legea cu privire la Banca Naţională a Moldovei nr. 548 – XIII din 21.07.1995.
(2) Prin derogare de la prevederile legislaţiei cu privire la contenciosul administrativ, în cazul retragerii licenţei potrivit art. 22 alin. (2), numai acţionarii băncii care deţin în total cel puţin 25 la sută din acţiunile cu drept de vot, deponenţii care deţin cel puţin 1/4 din suma depozitelor sau alţi creditori care deţin cel puţin 1/4 din valoarea totală a creanţelor cu excepţia debitelor, pot ataca în instanţa de judecată competentă decizia Băncii Naţionale a Moldovei, în decursul a 30 de zile de la data retragerii licenţei, indicând motive argumentate care să probeze că banca nu se află în vreuna din situaţiile prevăzute la art. 22 alin.(2) pentru care s-a decis retragerea licenţei.
(4) Banca Naţională a Moldovei este singura autoritate în măsură să se pronunţe asupra considerentelor de oportunitate, a evaluărilor şi analizelor calitative care stau la baza emiterii actelor sale privind aplicarea sancţiunilor, măsurilor sancţionatoare şi a altor măsuri.
(5) Măsurile şi sancţiunile aplicate de Banca Naţională pot fi atacate în instanţa de judecată competentă. În procesul de judecată intentat Băncii Naţionale a Moldovei în legătură cu aplicarea prevederilor prezentei legi, se vor respecta următoarele condiţii:
a) în cazul în care instanţa de judecată recunoaşte că acţiunile Băncii Naţionale faţă de bancă şi/sau persoane/acţionari sînt ilegale, Banca Naţională va repara prejudiciile materiale, şi se menţin toate efectele produse în baza actului anulat al Băncii Naţionale care a fost emis în vederea punerii în aplicare a art. 45, 46 şi 52 şi a oricărui act şi a oricărei operaţiuni subsecvente de punere în aplicare a acestui act anulat, inclusiv retragerea licenţei rămînînd în vigoare;
b) contestarea sau acţiunea în justiţie nu va influenţa asupra procesului de lichidare şi nu va suspenda executarea actelor impuse de Banca Naţională a Moldovei;
c) instanţa de judecată constată legalitatea acţiunilor întreprinse în scopul executării prezentei legi şi decide numai asupra faptului dacă au fost făcute cu sau fără intenţie;
d) angajaţii Băncii Naţionale a Moldovei, membrii Consiliului de supraveghere sau ai Comitetului executiv al Băncii Naţionale a Moldovei, administratorul special, lichidatorul şi persoanele angajate pentru acordarea asistenţei acestora nu răspund pentru prejudiciile, acţiunile sau omisiunile care au avut loc în exercitarea atribuţiilor lor, decît în cazul în care s-a demonstrat că acestea sînt intenţionate şi ilegale.

Articolul 145. Suspendarea executării actelor Băncii Naţionale a Moldovei
Suspendarea executării actelor Băncii Naţionale a Moldovei poate fi efectuată doar în conformitate cu prevederile art. 111 din Legea cu privire la Banca Naţională a Moldovei Nr. 548 – XIII din 21.07.1995.

Articolul 146. Publicarea sancțiunilor
(1) Banca Naţională a Moldovei publică, fără întârziere, pe pagina sa web, sancţiunile aplicate potrivit prevederilor art. 141, precum şi informaţii privind tipul şi natura încălcării săvârşite şi identitatea persoanei fizice sau juridice sancţionate, după ce aceasta a fost informată cu privire la aplicarea sancţiunii. În cazul în care sancțiunea aplicată a fost contestată în condițiile legii, Banca Naţională a Moldovei va publica de asemenea, fără întârziere, informații privind stadiul contestării și rezultatul acesteia.

(2) Banca Naţională a Moldovei publică sancţiunile fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, în oricare dintre următoarele circumstanţe:
a) în situaţia în care sancţiunea este aplicată unei persoane fizice şi, în urma unei evaluări anterioare obligatorii, se dovedeşte că publicarea datelor cu caracter personal este disproporţionată în raport cu fapta sancţionată;
b) în situaţia în care publicarea ar pune în pericol stabilitatea pieţelor financiare sau o cercetare penală în curs de desfăşurare;
c) în situaţia în care publicarea ar cauza, în măsura în care se poate stabili acest lucru, un prejudiciu disproporţionat persoanelor fizice sancționate.
(3) În cazul în care Banca Națională a Moldovei preconizează că circumstanţele prevăzute la alin. (2) pot înceta într-un termen rezonabil, aceasta poate amâna publicarea sancţiunilor fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, până la încetarea circumstanţelor.
(4) Informaţiile publicate potrivit alin. (1) sau (2) sunt păstrate de Banca Naţională a Moldovei pe pagina sa web o perioadă de cel puţin 5 ani. Datele cu caracter personal sunt păstrate pe pagina web a Băncii Naţionale a Moldovei doar cât timp este necesar, cu respectarea prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 147. Raportarea încălcărilor
(1) Banca Naţională a Moldovei stabileşte mecanisme eficiente şi credibile pentru încurajarea raportării, în adresa sa a încălcărilor actuale sau potenţiale, ale prevederilor prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.
(2) Mecanismele prevăzute la alin. (1) includ cel puţin:
a) proceduri specifice pentru primirea raportărilor privind încălcările, inclusiv cele potenţiale, și luarea de măsuri ulterioare;
b) protecţia corespunzătoare pentru angajaţii băncilor care raportează încălcările din cadrul acestor, cel puţin împotriva represaliilor, discriminării sau a oricărui alt tip de tratament inechitabil, aplicate ca urmare a raportării;
c) protecţia datelor cu caracter personal atât în privinţa persoanelor care raportează încălcarea, cât şi a celor pretins vinovate de respectiva încălcare, în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal;
d) prevederi clare în scopul garantării confidenţialităţii pentru persoana care raportează încălcările din cadrul băncii, cu excepţia cazului în care dezvăluirea are loc în contextul unor anchete suplimentare sau al unor proceduri judiciare ulterioare.
(3) Băncile trebuie să dispună de proceduri adecvate pentru raportarea internă de către angajaţi a încălcărilor prevederilor prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, prin intermediul unui canal specific, independent și autonom.

Titlul VI
Cerințe prudenţiale aplicabile societăţilor de investiţii

Articolul 148. Dispoziţii aplicabile societăţilor de investiţii

(1) Următoarele dispoziţii ale prezentei legi se aplică în mod corespunzător societăţilor de investiţii care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiţii în condiţiile prevăzute în articolele care urmează:
a) art. 3 Capitolul I din Titlul I aferent definițiilor;
b) art. 38 aferent cadrului de administrare a activității;
c) art. 36, 39, 40, 43 și 44 aferente guvernanței corporative;
d) Capitolul III, IV din Titlul III, cu excepția art. 80-83 aferent tranzacțiilor cu persoanele afiliate, altor cerinţe prudenţiale și cerinţelor de raportare;
e) Art. 89 din Capitolul V, Titlul III aferent obligației societății de audit de a informa și comunica cu autoritatea competentă;

f) Capitolul VI din Titlul III aferent cerinţelor de publicare;
g) Capitolul I din Titlul V aferent supravegherii pe bază individuală, cu excepția art. 108;
h) Capitolul III și V din Titlul V aferent schimbului de informaţii și asigurarea confidențialității în procesul de exercitare a atribuțiilor de supraveghere, cu excepția art. 144 și 145;
(2) Comisiei Naționale a Pieței Financiare îi sunt aplicabile în mod corespunzător dispoziţiile Capitolul IV din Titlul V aferent cerinţelor de publicare.
(3) Comisia Națională a Pieței Financiare stabileşte prin acte normative atribuţiile organului de conducere a unei societăţi de investiţii, în vederea respectării prevederilor prezentei legi.

Articolul 149. Supravegherea pe bază consolidată efectuată de către Comisia Națională a Pieței Financiare

(1) Supravegherea pe bază consolidată a unei societăți de investiții, persoană juridică din Republica Moldova, este exercitată de Comisia Națională a Pieței Financiare în următoarele situații:
a) societatea de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare este societatea de investiții – mamă la nivelul Republicii Moldova, care, în sensul prezentului capitol, are ca filială o bancă / societate de investiții sau o societate financiară sau care deține o participație într-o astfel de bancă / societate de investiții sau societate financiară și care nu este la rândul său o filială a unei altei bănci/ societăți de investiții licențiate în Republica Moldova sau a unei societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte înființate în Republica Moldova;
b) societatea de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare are ca întreprindere-mamă înființată în Republica Moldova sau în alte state o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă fără ca întreprinderea-mamă să mai aibă filiale în Republica Moldova sau în cazul în care are astfel de filiale-societăți de investiții în Republica Moldova, total activ bilanțier ale acestora este inferior activului bilanțier al societății de investiții respective.
(2) În cazul în care o bancă este o filială a unei societăți de investiții din Republica Moldova, supravegherea pe bază consolidată se exercită de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Articolul 150. Prevederi de punere în corespondență

(1) În aplicarea dispoziţiilor art. 148 se au în vedere următoarele:
a) orice referire la o bancă din Republica Moldova, la o bancă-mamă la nivelul Republicii Moldova se consideră a fi făcută la o societate de investiţii din Republica Moldova, la o societate de investiţii-mamă la nivelul Republicii Moldova. Orice referire la Banca Naţională a Moldovei se consideră a fi făcută la Comisia Națională a Pieței Financiare;
b) în scopul aplicării dispoziţiilor prezentei legi în cazul grupurilor din care face parte o societate investiţii, dar care nu includ o bancă, expresiile «autoritate competentă», «societate financiară holding», «societate financiară holding mixtă», «societate holding cu activitate mixtă» au semnificațiile din art. 3 din prezenta lege cu referie la Comisia Națională a Pieței Financiare și societățile de investiţii care fac parte dintr-o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă sau o societate holding cu activitate mixtă;
(2) În cazul în care o societate financiară holding mamă la nivelul Republicii Moldova sau o societate financiară holding mixtă-mamă la nivelul Republicii Moldova are ca filiale o societate de investiţii, prevederile capitolelor I, III-V din Titlul V se aplică, în mod corespunzător, supravegherii societăţilor de investiţii.
(3) Pentru scopurile supravegherii pe bază consolidate și în aplicarea prevederilor art. 110 – 113, 115-116 și secțiunii 2, capitolul II din Titlul V, orice referinţă la bănci se consideră a fi făcută la societăți de investiţii.

(4) Comisia Națională a Pieței Financiare emite acte normative în aplicarea prezentei legi în limita ce ține de prezentul capitol.
(5) În activitatea lor, societăţile de investiţii se supun actelor normative şi măsurilor adoptate de Comisia Națională a Pieței Financiare emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 151. Dreptul Comisiei Naționale a Pieței Financiare de a sancționa

(1) Comisia Națională a Pieței Financiare este competentă să dispună faţă de o societate de investiţii sau faţă de persoanele responsabile, care încalcă dispoziţiile prezentei legi şi ale actelor normative emise în aplicarea acesteia sau nu se conformează recomandărilor formulate, măsurile necesare şi/sau să aplice sancţiuni, în scopul înlăturării deficienţelor şi a cauzelor acestora.
(2) Măsurile ce pot fi dispuse de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru a asigura redresarea, în cel mai scurt timp, a situaţiei entităţilor prevăzute la alin. (1) sunt cele prevăzute la art. 139 și 141.
(3) În cazurile în care cerinţele prudenţiale prevăzute în prezenta lege şi în actele normative emise în aplicarea acesteia nu sunt respectate sau nu s-a dat curs recomandărilor formulate, Comisia Națională a Pieței Financiare aplică sancţiuni în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu prevederile capitolului VII din Legea nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital, cu modificările şi completările ulterioare.

Titlul VII
Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 152. Dispoziţii tranzitorii

(1) Licențele pentru desfășurarea activității băncilor, eliberate anterior în temeiul Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, își păstrează valabilitatea până la obținerea noilor licențe, în condițiile stabilite la alin. (2) lit. a) din prezentul articol.
(2) În termen de 10 luni de la data publicării prezentei legi:
a) băncile care dețin licența Băncii Naționale a Moldovei de desfășurarea activității băncilor, eliberate anterior în temeiul Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, sunt obligate să se conformeze prevederilor prezentei legi în vederea obținerii noilor licențe și a copiilor autorizate de pe licență pentru sucursale;
b) băncile vor identifica persoanele care dețin funcții-cheie conform art. 43 și vor prezenta seturile de documente necesare pentru aprobare sau notificare;
c) băncile vor decide și vor crea comitetele specializate ale Consiliului băncii conform art. 44;
c) băncileîşi vor aduce statutele în conformitate cu prevederile prezentei legi.
d) Banca Națională a Moldovei va elabora și va aproba actele sale normative de aplicare a prezentei legi cu specificarea termenelor și condițiilor de aplicare a acestora de către bănci și sucursalele băncilor din alte state înființate pe teritoriul Republicii Moldova.
(3) Pentru reperfectarea licenţelor în scop de desfăşurare a activităţilor permise băncilor şi a copiilor autorizate de pe licenţă, pentru înregistrarea modificărilor şi completărilor în statutele băncilor în legătură cu ajustarea acestora la prevederile prezentei legi nu se percepe plată.

Articolul 153. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția art. 61-73, 75, 77-79 care vor intra în vigoare de la 1 octombrie 2018.
(2) Actele normative emise de Banca Națională a Moldovei în baza Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în continuare, până la abrogarea lor expresă.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995.

NOTA DE ARGUMENTARE
la proiectul Legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții

Prevederile Acordului de Asociere încheiat între R. Moldova și Uniunea Europeană la 27.06.2004 stabilesc obligația Republicii Moldova de a se conforma normelor europene în anumite termene, prin transpunerea în legislația autohtonă a cadrului legal european. Desigur, prevederile Acordului de Asociere includ și obligativitatea transpunerii unor dispoziții legale europene din domeniu financiar-bancar.

Totodată, la momentul actual, se observă o necesitate sporita a unor investiții străine în sectorul bancar al Republicii Moldova, iar în vederea atragerii investitorilor străini este mai mult decât necesar un cadru de reglementare care să cuprindă reguli stricte și conforme cu cele mai bune practici internaționale, pentru a asigura un cadru competitiv de desfășurare a activității bancare.

În acest context, Banca Națională a Moldovei (BNM), în vederea transpunerii **Directivei 2013/36/UE din 26 iunie 2013** cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE și a **Regulamentului 575/2013 din 26 iunie 2013** privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (acte incluse în Acordul de Asociere RM-UE și, respectiv, în Planul Național de Implementare a Acordului de Asociere), a elaborat proiectul **Legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții** (în continuare – proiectul de lege). Proiectul a fost elaborat în cadrul proiectului Twinning, finanțat de UE, de care BNM beneficiază începând cu 25 iunie 2015, în parteneriat cu Banca Națională a României și Banca Națională a Olandei.

Proiectul de lege va substitui Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995 și va crea un nou cadru legislativ aferent activității băncilor din Republica Moldova. De asemenea, proiectul de lege va aduce în legislația autohtonă cele mai bune standarde și practici internaționale aferente procesului de licențiere, reglementare și supraveghere efectuat de Banca Națională a Moldovei.

Obiectivul acestui proiect de lege este transpunerea prevederilor Standardelor Basel III aferente cerinței de capital și, totodată, reglementarea la nivelul actului legislativ a tratamentului prudențial al diferitelor riscuri (de credit, de piață, operațional ș.a.) pentru calculul expunerilor ponderate la risc.

Din punctul de vedere al cerințelor administrative și organizaționale, proiectul Legii repetă prevederile existente în legislația actuală, dar și le consolidează ținând cont de principiile de guvernanță internă aplicabile la nivel internațional. Astfel, cerințele aferente calității acționariatului rămân a fi aceleași după cum prevede Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995.

Totodată, prezentul proiect de lege menține prevederile legale elaborate ca urmare a misiunii FMI și ale recomandărilor înaintate de acesta cu scopul asigurării unei continuități în activitatea supraveghetorului în perioada anului 2016.

Proiectul Legii vine cu concepte și noțiuni noi. Astfel, de exemplu, ținând cont de prevederile Acordului de Asociere RM-UE, la nivelul proiectului vizat au fost modificate ca sens noțiunile de "filială" și "sucursală". De asemenea, pentru a asigura realizarea eficientă a competențelor supraveghetorului și consolidarea guvernanței corporative în bănci, proiectul Legii dispune unele derogări de la Legea privind societățile pe acțiuni, în special, ce ține de atribuțiile adunării generale a acționarilor, consiliului și organului executiv, precum și excluderea comisiilor de cenzori în cazul băncilor din Republica Moldova din lista organelor de control al bancilor.

Unul din obiectivele procesului de transpunere a actelor UE în legislația Republicii Moldova în materie de activitate bancară a fost și este o armonizare care să fie necesară și suficientă pentru a asigura recunoașterea de către autoritățile competente de peste hotare a echivalenței legislației Republicii Moldova cu legislația străină și, respectiv,

dezvoltarea relațiilor de colaborare, schimb de informații și supravegherea prudențială la nivel consolidat, în special în cazul băncilor autohtone care fac parte din grupurile bancare internaționale.

Prin proiectul Legii în cauză, autorii își propun dezvoltarea semnificativă a funcției de supraveghere prudențială și a instrumentelor disponibile acesteia. Astfel, comparativ cu legislația în vigoare, proiectul vine cu o gamă largă de drepturi și atribuții pentru Banca Națională a Moldovei în ceea ce ține de procesul de evaluare și supraveghere a societăților de credit (SREP) și continuă promovarea ideii de mărire și diversificare semnificativă a sancțiunilor și măsurilor sancționatoare posibile de aplicat. În special, Banca Națională a Moldovei ar trebui să aibă competența de a aplica sancțiuni administrative pecuniare suficient de mari pentru a contrabalansa beneficiile preconizate și pentru a avea un efect de descurajare, inclusiv pentru bancile mai mari și managerii acestora.

Suplimentar la cerințele prudențiale generale aplicabile întregului sector bancar, proiectul Legii vine cu propunerea ca băncile să aibă un capital intern care, în funcție de riscurile la care sunt sau pot fi expuse, este adecvat ca distribuție, calitate și cantitate. De asemenea, băncile vor aplica strategii și procese de evaluare și menținere a caracterului adecvat al capitalului lor intern. Aceste reguli fac parte din Pilonul II din Standardele Basel III și, indiscutabil, vor fi o noutate pentru supraveghetor și băncile din Republica Moldova.

E de menționat că proiectul Legii a fost elaborat și cu referință la societățile de investiții, care sunt supravegheate de Comisia Națională a Pieței Financiare. Per general, este important ca ambele tipuri de societăți să fie reglementate și supravegheate în mod similar deoarece, și unele, și altele, fac obiectul cerințelor Basel III și a cadrului normativ european ținând cont de activitatea acestora bazată pe atragerea de fonduri de la populație și impactul lor asupra societății și economiilor cetatenilor. Totodată, actele comunitare care urmează a fi transpuse prin Acordul de Asociere RM-UE se referă la întreg sector financiar din Republica Moldova și, respectiv, neincluderea societăților de investiții la moment în proiectul Legii poate conduce la o evaluare negativă din partea UE cu privire la calitatea actelor transpuse.

Termenul limită în care proiectul Legii urmează a fi adoptat în Parlamentul RM, conform Acordului de Asociere RM-UE, este septembrie 2017.

- Sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiectul Legii cu privire la activitatea băncilor și a societăților de investiții [4];
- Comentariile Băncii Naționale a Moldovei la concluziile și recomandările Centrului Național Anticorupție expuse în Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de Lege privind activitatea băncilor și supravegherea prudențială a societăților de investiții [5];
- Sinteza recomandărilor/avizelor Ministerului Justiției la proiectul legii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru aprobarea Legii privind activitatea băncilor” [6].

Vezi și

Tag-uri
Proiect [7]
proiectul [8]
HCE [9]
decizie [10]
consultare publică [11]
proiect supus consultării publice [12]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/proiectul-legii-privind-activitatea-bancilor-si-societatilor-de-investitii-transpunerea

Legături conexe:

[1] http://www.bnm.md [2] https://www.bnm.md/files/Proiect noua lege bancara - 30_12_2016.pdf [3] https://www.bnm.md/files/Proiect noua lege bancara - 30_12_2016.doc [4] https://www.bnm.md/files/1_ Sinteza BNM avizare publica.pdf [5] https://www.bnm.md/files/2_ Sinteza BNM la expertiza CNA.pdf [6] https://www.bnm.md/files/Sinteza BNM la expertiza MJ.pdf [7] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Proiect [8] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=proiectul [9] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=HCE [10] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=decizie [11] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=consultare publică [12] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=proiect supus consultării publice